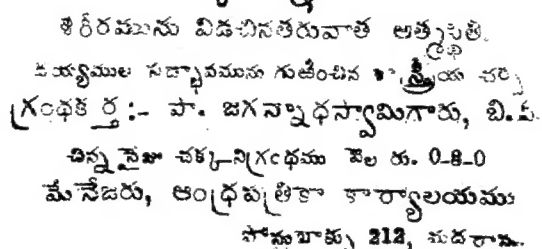

సంచిత గజర

537

పక్షపాది 2 పూర్వకము తెప్పించుకొనునది పోటీకి విధానం
 వ్యవస్థలకు 100 క 25 రూపాయలు కనిపించు నియ్యవలెను.
 చిరునామా:— ధనలక్ష్మి కంపెనీ,
 3-6 నంకరేజుమ్మి, వీధి, సాకారపేట పోడు, మదరాసు.

321, Hornby Road Fort Bombay.

అమృతంజనం డిప్లో. } 109, (శ్రీకృష్ణ, బాంబాయి
7, తంజావూరు పట్టణం, మద్రాసు

గజాంజిలా ఎంతవఱకు ఉత్కలము.

తొల్లింటికళింగ రాష్ట్రమునకు మహానది తీరమునగల
 భువనేశ్వరము రాజధానిగా నుండియుండెనని కొందఱు
 హింతురు. కాని యొక్క చక్రవర్తులకు శాతకర్ణుల పాలనాం
 శకమున నశ్శకము మగధరాష్ట్రాధిపత్యవైదిశిపాటడెను
 కాబట్టి, కళింగరాజధాని కళింగా నాగావళిపతి ప్రాంత
 ములగల సింహ్యపురమునకు బరింగడి కళింగ నగరమునకు
 మార్చుకొనబడెను. పాటలీ పుత్రమునే రాజధానిగా నుండు
 కొని మధ్య హిందూరాష్ట్రములైన శాతకర్ణుల కాలమున నేమి,
 తరుపతి విక్రమార్కులను నిర్బించి ప్రతిష్ఠాన పురము రాజధాని
 గా జేసికొని మధ్య హిందూదేశముల నేలను సప్తాంధ్ర రాజు
 లగు కాలివాహనుల కాలమున నేమి కళింగము వివా తెలుగు
 దేశమంతయు నశ్శకధామ సంకలిపారగు పల్లవరాజులచే బాలిం
 పబడుచుండెను. ఆంధ్రచక్రవర్తుల కాలమున నీపల్లవరాజులు
 తమియ సామంతులుగా నుండి తదనంతరమున నప్పటి కప్పుడే
 జీర్ణించి నామమాత్రాకష్టముగా నుండిన కళింగ రాజ్యమునువీరు
 క్రమముగా నాగ్రమించుకొనిరి. ఇంతటితో నాదికళింగ రాజ
 వంశ మంతరించెను. కాల దేశమునకు కళింగ సంజ్ఞ యంత
 రింనుట లేదు. నాలుగవ శతాబ్దమున కనోజి చక్రవర్తియగు
 సముద్రగుప్తుడు దక్కనుపై దండెత్తి చివ్విసప్తును ఈ కళింగ
 దేశము, అయిదుగురు పల్లవరాజులచే బరిపాలింపబడుచుండెను.
 అందు మధ్యకళింగము పాలించు స్వామి దత్తుని రాజధాని
 మహేంద్రగిరికి సమాపమున నున్న కొత్తూరు దగ్గము.
 కొత్తూరుపేరు ట్టి తెలుగుపట్టునని నులువుగా తెలిసి
 కొనవచ్చును. దీనివలన మధ్య కళింగభాష తెలుగేయని యూ

అర్చ్యబ్రాహ్మణులు సమాజముగా ప్రాకృతిభావల
మాటాడువారై నను దక్షిణాపథమునకు దిగజడిన పిమ్మట
దానిదపంచకములూ చేరిన మరొక ఘోరము తక్కు తక్కి
ద్రవిడాంధ్రకర్ణాటకులు తమ స్వభావము మఱచి యనా
భ్యావల నవలంబించిరి. ఈ కారణముననే అరవము తెలుగు
స్వధము ప్రస్తుతము మాతృభాషగా మాటాడుచున్న యా
భ్యావ్రాహ్మణులను (శీతోష్ణాదులచే కొంత స్వరూపభేదము
లవల రవుటంజూచి) ఖండారములు తమ గ్రంథములలో
నార్యుల క్రిందఁ జేర్చి లోకమును ప్రమింపఁజేసిరి.

కస్తూరి	తులం 1 కి	రూ. 30-0-0
కుంకుమపువ్వు	తులం 1-కి	2-0-0
రసభస్మము	తులం 1-కి	0-10-0
ఆదిపచ్చికాన లేక జాన్న	తులం 1-కి	... 8-8-0
పచ్చకర్పూరం	"	... 2-0-0
బాలామృతము	సీసా 1-కి	... 0-12-0
తాంబూలమూత్రలు, నువాసనగా నుండును	50-కి	0-8-0

అప్పుతాంజనం దిహి, 6, తంబూళిపిప్పి, మృదాను.

మాంటాగ్యూగారి అవకాశము.

(-0-)

మెసపోటేమియా నివాసునిగు గారు.

మెసపోటేమియా చిక్కులు అత్యంతోపకారకములుగ పరిణమించినవి. ఎన్నడును హిందూదేశమున నడుగిడవట్టియు, అదేశపరిస్థితుల గూర్చి యిందుకయు తెలియవట్టియు, యుద్ధమునకు పూర్వము గలపరిపాలనాభిప్రాయములను వర్ణింపుటకు ధయిర్యముచాలక, ఆవిధముననే ఇండియా ప్రభుత్వమును నడపించినట్టియు ఛేద్యులైన గారు ఇండియా కార్యదర్శి పదవికి రాజీనామా నొసగుటకీది కారణభూతమైనది. విశాల భావములును ఉదారాశయములును గల మాంటాగ్యూగారు ఆస్థానము నాక్రమించుట కిదియే కారణము. ఇదివరకు ఈపదవికి వచ్చినవారు చేసిన త్యాగములకు భంగమొందించు వారల నాచి వీరు భయభ్రాంతులగువారు కారు.

కార్యదర్శి పదవి

నందుటకు పూర్వమే, హిందూదేశమునకు విచ్చేసిన వారలలో మాంటాగ్యూగారు ప్రథములు. ఆదేశమునండి తిరిగి వచ్చినప్పటినుండియు, వారు బ్రిటిషు దేశముననున్న భారతీయులతో తమ కలసి మెలసి వర్తించుచుండిరి. మరియు, భారతీయభిప్రాయములను, నాగరికమును గుర్తించుటకు వీరు అనేక గ్రంథములను, వార్తాపత్రికలను పఠించుచు, ప్రస్తుతము భారతీయులకు సంబంధించిన ఉద్ద్యమముల గూర్చి బాగుగ నేర్చుకొనుచున్నారు. నింతకు పూర్వమీ పదవికి వచ్చిన వారందఱును ఏదియో యొక కక్ష నాయకులుగ నుండియుండిరి. మాంటాగ్యూగారు తమకు చేకూడిన పదవికి తగిన సామర్థ్యము గలవారై యుండిరి.

మాంటాగ్యూ గారికి తమ క్రింది యుద్వ్యోగీయుల ప్రోత్సాహము ననుసరించి వర్తించి, వారికి లొంగియుండు స్వభావము లేదు. వీరు 1910-14 వత్సరములలో ఆంధ్రుల కైకటరీ యుద్వ్యోగమును చేసి, తమ క్రిందివారికి లోబడి యుండరని యెల్లరకును తోచునట్లు వర్తించిరి. వీరు కార్యదర్శి పదవికి నియమింపబడుట కైదు దినములకు పూర్వము పార్లమెంటు సభలో ధైర్యముతో చెప్పిన వాక్యము లీ విషయమున గల సంజేషమును పారదోలుచున్నది. ప్రభుత్వోద్వ్యోగ్యులు భారతీయులకు విశ్వసనీయత సామ్రాజ్యమునకు విజయము కలుగజేయుటకై హిందూవులు యుద్ధమున సహాయము చేయుట కనేక నిరోధముల గల్పించిరి వీరికి గల అభిప్రాయము ముక్త్యక్తమగుచున్నది. వారు నడిచిన ఈక్రింది వాక్యములను ముఖ్యముగ తిలకింప వలసియున్నది.

“హిందూదేశమునండి యుద్ధమునకు సాధ్యమైనంత తక్కువసహాయమును పంపవలెనని ప్రభుత్వమువారు అభిప్రాయమును గల్గి, తదనుగుణముగ కర్తవ్యముచేయుట వారుదోచుచున్నది. యుద్ధముకు హిందూదేశమునకు దానీయకుడు; భారతీయసైన్యములను ప్రోత్సహించునకు బంపి, ఇండియాను నిలు ఉద్వ్యోగీయులను శతపరిపాలనమున నియోగించును. హిందూదేశము తన పరివరములను సంక్షేమముకొను బాధ్యతను వహించవలసియున్నది హిందూదేశజాతు, యుద్ధమునకు సహాయముచేయుటయే యొకరును కోరలేదు. వారే తమంటతాము యుద్ధమునకు సహాయముగా వింపనను వీయవలయునని పార్లమెంటు సభవారి కోరిరి. కొన్ని పక్షముల వంగదేశమున కొందరు స్వచ్ఛంద సైనికులను గావించి, తరువాత వారి ఆవశ్యకత లేదని చెప్పినట్లు వారు తెలియుచున్నది.”

ఈ వాక్యముల బలమనపుడు మాంటాగ్యూగారి మనసున వంగదేశపు వైద్యసహాయకవర్గమును గూర్చిన అభిప్రాయముండనోవు. అందు విద్యాధికులగు వంగదేశయువకులుండిరి. వీరిని మెసపోటేమియాకు పంపిరి. అచ్చట వీరు ఘనతరముగ నేర నేసి యెల్లరచే గౌరవము నందిరి. ఒకసారి యొక బాంబు వైద్యశాలా నాకవై పడనున్నతీ, అందున్న రోగులకు ఆహారము వాటిల్లకుండగ నొక ధైర్యుని సంపన్నుడగు వంగదేశయువకు డా అగ్నిగోళమును తనచేతితో పట్టుకొని నావలకు విసిరి వేసెను. ఎల్లరును వీరి సాహసకృత్యముల నభినందించిరి. రాజప్రతినిధిగారు కూడ అభినందనమును బంపిరి. తరువాత మొక సంవత్సర మైనప్పటికి ఈ వైద్యసహాయమును తిరిగి తమ దేశమునకు బంపివేసిరి. వైద్యసహాయ మతివసరముగనున్న సమయమున నిట్టి కార్యమును నైనికాధికారులు జరిగించిరి. ఈ వర్గమువారు వైద్యసహాయమును మాని కూర్చుంటు పనిజేయు నిరాకరించిరి.

ఇక మాంటాగ్యూగారి వాక్యముల గూర్చి మోదంతము. భారతీయులు సతతము రాజ్యక్షేత్రములని అధికారులు గ్రహించిన తరువాత దండయాత్ర బాగామనకు బంపబడినది. కాని, యీ కార్యమైన తరువాత హిందూదేశమున గల పద్ధతులు మార్పునొకలేదు. “ఇదివరకు గౌరీస్థానముననున్న హిందూదేశము యుద్ధస్థానము నాక్రమించ సహాయముచేయు ప్రయత్నములు జరుపబడిలేను. అందుచే, పరిపాలనామూలము తారుమారైనది. యుద్ధమునకు తగిన పరికరములేవు. తగిన ప్రయత్నములు లేవు. దూరదేశములకు బంపబడు దండయాత్రలు వానికి తగిన పరికరముల గల్గియుండవలెను.”

ఈ మహాసంగ్రామము కూడ, లండను నగరమునందలి ఇండియా ఆఫీసును, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి, గవర్నరులను నిలువనర్హులు ఉద్వ్యోగీయులను ఇతర ముఖ్య ఉద్వ్యోగీయులను ఇనునంతైనను చలించజేయు దయ్యెను. సిపాయి కలహము భారతీయులచే నంతయు నొందింపబడినప్పటి నుండియు భారతీయులు ఆయుధముల పట్టుట కనేక నిరోధకములు కల్పింపబడినవి. బ్రిటిషు ఇండియను పోరులు స్వచ్ఛంద సైనికులుగ జేరుటకు వీలులేక, 5,00,00,000 మంది సైన్యమున జేరుటకు తగినవలయును గల్గియుండగా, 1,50,000 మంది మాత్రమే సైనికులుగ జేర్చుకొనబడుచున్నారు. వీరయినను సైన్యమున కాన్యతపదవులగుటకు వీలులేదు. ఈ కష్టములను బాపుట అధికారుల సెలత్యాపించినను, వారు మిన్నకుండిరి. యుద్ధము ప్రారంభించినది మొదలు ఇప్పటివరకును వారికయడుగైనను ముందునకు సాగి, ప్రజావాంఛల నిర్వహింపలేదు.

అందుచేతనే మెసపోటేమియా దండయాత్ర విఫలమైనది. ఈ దండయాత్రకు తగిన వైద్య సహాయము లేదు. ధనసహాయము పూర్వము, ఏలయున, ఆర్థికమున త్రిభారతీయతరును. వీరు ఇండియా ప్రభుత్వ వ్యయలోనివారు నిజమగు దేశీయ పరిపాలన మున్నయెడల, ఈ దండయాత్రకు చేయుటలో విఫలము నందజాలరు.

“ఇండియా ప్రభుత్వము కరకంఠమై వెళునుగను, యిందుకంటె గట్టిగను, మిగుల పురాతన మైరిగను యుండి, మనము కోరునట్టి ఆధునిక పరిస్థితుల కనుగుణుల” మనియు మాంటాగ్యూగారు తమ అభిప్రాయమును కామర్షు పథము వ్యక్తపరచి యున్నారు.

ఇండియా కార్యదర్శి సభ కూడ ఇండియా ప్రభుత్వము వలనే మార్పునకు లోనుగాబాలను. ఈ విషయమును బాగుగ గుర్తెరిగి కార్యదర్శి ఆఫీసుమొక్క బాధ్యతలేమిది మాంటాగ్యూగారు బాగుగ వెల్లడించుచున్నారు. పార్లమెంటు సభ వారు భారతదేశ విషయములలో తగినశ్రద్ధ వహింపని వీరు నడిచియుండిరి భారతదేశ విషయ పరిష్కార దినమున పార్లమెంటుసభకు సభ్యులనేకులు రాకుండురు. సామ్రాజ్యములోని యితర భాగములకు సంబంధించిన అశీనుల కగు క్యమును నునమే ధరింపుమండగ, ఇండియా ఆఫీసునకుగ క్యము భారమును హిందూదేశమే వహింపుచున్నదని మాంటాగ్యూగారు వచించియుండిరి.

బ్రిటిషు ప్రజాస్వామ్యమువారి అభిప్రాయానుసారముగా ఇండియా కార్యదర్శి వర్తింప సమకట్టినను, “హిందూదేశమున చిరకాలము పనిచేసిన ముఖము” గల్గియున్న తన సభవారికి కృతీరేకముగ వర్తింపవలసియుండును. వీరికిఅభివృద్ధి నాయకముగ విషయముల నాటంకపరచుటయే సంతోషకరము. హిందూదేశవిషయ పరిష్కారమునందు ఇండియా కార్యదర్శిగారిని ఆతిక్రమించు కత్తి వారికి గలదు. వీరు ఏమవశ్యంపు లీ యుద్వ్యోగమున నుండవచ్చును. పార్లమెంటు సభలు రెండును కలసి తీర్మానము చేసిననే దక్క వీరు తమ యుద్వ్యోగమునకు రాజీనామా యొంగగ నక్కరలేదు.

అందుచేతనే ఇండియా కార్యదర్శిగారిని, రాజప్రతినిధిగారిని రహస్యతంబున వార్తాపద్ధతి ఆచరణమునకు వచ్చినది. మెసపోటేమియా కవిమనునా రీ పద్ధతికి తమ ప్రతికూలాభిప్రాయము నొసంగిరి. “ఒక గొప్పదేశమును తంతివార్త మూలమున పరిపాలించుట దుస్సాధ్యమున” మాంటాగ్యూగారు నుడిచియున్నారు.

హిందూదేశము 6,000 మైళ్ళవ్యాపకమునండి పరిపాలితమైనంతకాలము, అసంపన్నులు భూస్వాములనునే యుండును. కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు బాధ్యులు గానంతకాలము వారికెక్కువ అధికారము నొంగవలెనని యెవ్వరును చెప్పినామానింపదు. మన ప్రస్తుత కార్యదర్శిగారి విషయమును గుర్తించి, తమ యుపన్యాసములో నిట్లు చెప్పియున్నారు.

“ఇండియా ప్రభుత్వమువారు భారతీయులకు తరవాత లెనగాని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు కార్యనిర్వాహక సంఘమును పునర్నిర్మాణము గావించి, రాజప్రతినిధిత్వమును మార్పునొందించి, పార్లమెంటువారి అధికారమునండి కార్యనిర్వాహక సంఘమువారి కెక్కువ స్వాతంత్ర్య మొసంగుట గుస్సాధ్యము.”

ఇండియా ప్రభుత్వమువారి భారత ప్రజలకు తరవాదులను చేయు పద్ధతి నన్నేపించినయెడల, ఈకవిమనుస్య పరిష్కారము నందును, భారతీయులకు హోమములు నొసంగియెడల, ఇది మలభాష్యముగను. సంపూర్ణముగ హోమము రూపము హిందూదేశజాతు వాంఛించుటలేదని మాంటాగ్యూగారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఈ వాక్యభావమును నుబోధకము లగుటలేదు. కాని, స్వరాజ్య మొక ఆశయమనియు, అందులకు తగినపురోగమున నుండవలెననియు వారు గుర్తించియున్నారు.

“రెవ్యూ ఆఫ్ రెవ్యూను” అను పత్రికాసంపాదకీయములోని అభిప్రాయములను, మాంటాగ్యూగారి భావములను ఏకవిధముగ నేయున్నది. మాంటాగ్యూగారు తమ ఉపన్యాసమున నిట్లు చెప్పియున్నారు: “హిందూదేశమును పరిపాలించుటకు మీ రెట్టి అభిప్రాయముల గల్గి యుండినను, వానిని ప్రకటింపవలెనని భారతీయులు కోరుచున్నారు. అట్లు ప్రకటించినతరువాత మీ రీ విషయమై మిగుల కుతూహలముగ నున్నారని వ్యక్తపరచుటకు కొన్ని సంస్కరణములను ప్రథమమున ప్రసాదించి, వారలకు కాలక్రమమున నెక్కువ ప్రతినిధి ప్రతిష్ఠానముల మున్నగు వానిని ఒసంగద మను మీ అభిప్రాయములను తెలియపరపవలయును.” “రెవ్యూ ఆఫ్ రెవ్యూను” పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది “అచిరకాలముననే భారతీయులకు సామ్రాజ్యము క్రింద స్వపరిపాలనము నొసంగదమని ప్రకటించి, యుద్ధానంతరమున ఈ వాగ్దానానుసరణముగ వర్తింపద మనుటకు నమృతముగ కొన్ని నూచనలను చూపవలయునని విద్యాధికులగు భారతీయులు కోరుచున్నారు.”

మొట్టమొదట మాంటాగ్యూగారి యుపన్యాసము వెల్లడైనది తిలకింప లేదు. వారికి అధికారము వచ్చిన తరువాత, వారు బాధ్యులు గానప్పు డేముపన్యాసము నొసంగరని ప్రతికూల వ్రాయు దొడంగినది. కాని మాంటాగ్యూగారుమాత్రమే అభిప్రాయముల నింకను కలిగి యున్నామని దృఢముగ బలికి యున్నారు.

ఇండియా కార్యదర్శిగారు భారతీయుల కోరికలను ఆలకించి, వారి యెడల సానుభూతి గల్గి యున్నారు. కాని వీరిక్రింది యుద్వ్యోగీయులు వీరియిష్ట ప్రకారము వర్తించుట కంగీకరింతురా? అనేకచిక్కులను, ప్రతికూల భావములను తరింపవలెనని వారికి దెలియును. కాని, వారు మిగుల ధైర్యమును, పట్టుదలను గలవారు. మంత్రివర్గమున గల తమ సహకారుల యొక్కయు బ్రిటిషు ప్రజాస్వామ్యముయొక్కయు సహాయమువలన, హిందూదేశమును సాధ్యవంతముగను సంపత్నమేతముగను చేయుచునుగాక!

“రెవ్యూ ఆఫ్ రెవ్యూను”

1917 సం॥ జూలై 8 తేదీన బర్మాలో కలిగిన భూకంపమువలన పెరులోనున్న ఘాహామ్ పెగోడా (జాధదేవాలయము) శిఖరభాగములో సగము విరిగి పడిపోయినది. బర్మాలోనున్న జాధదేవాలయములన్నియు నొకేతీరిని యున్నతముగాకట్టబడును. శిఖరమున నక్షత్రమువలె నవరత్నములతో ననుర్వబడిన “సింబు” అనేదీనగ్రంథమునుచుండును. ఈ పెగోడేవాలయమును అట్టిచే. వీరి సింబునకు యొక దొక అరలక్ష రూపాయలు వెలగల రత్నములు పొదుగబడియున్నవి. శిఖరముతోకూడ పడిపోయియుండెను. మరమ్మత్తు చేయుచుండగా కొన్నివస్తువులున్న 64 రతుల బరువుగలిగి రూ 10,000 లు విలువగల వజ్రము దొరికినది. ఆశిఖరము విరిగిన దగ్గరనుండియు మరమ్మత్తు జరుగుచున్నది. అయినను పడిపోయిన భాగము త్రవ్వమండగా యావజ్రము యీ నెల 15 తారీఖు ఉదయము కొరికినట్లు గంగూక్ 17 తేదీన వర్తమానము వచ్చినది. పిమ్మట దొరికినవస్తువుల సంగతి తెలియలేదు. బహుశః యెక్కువ విలువగల యావజ్రము దొరికిన సంతోషము చేనై యుండును. మారంగూక్ విలేజిరి.

ఇటీవల కటకమునందు ఆధరణాపేక్షతో నొక మహామృత్యును శ్రీ 2 సం॥ రముల పసిబిడ్డను చాత్యచేసినది. ఆమెపై కేసు చేయబడి సెషన్సు కోర్టులో ఆమెకు యాదజ్ఞవ్యవస్థాపితవాసము విధింపబడినది.

సామ్రాజ్యశాసన సభ.

24 వ తేదీని సీలనగరమున వైసు (వైసి) డెంటు లాంస గారి యాధిపత్యము క్రింద సమావేశమై యుండెను.

కాన్సిలుబిల్లుల అమృతము

(1) బిల్లుల అమృత ఫరేట్లలో యిటీవల నిండియా కార్య దర్శి మార్పుల సెనార్చియండెను. తత్కారణమున నిచటి వర్తకుల కాలముగలిగి దొరతనమువారు రవలంబించు మారకపు విధాన మెట్లుండెనదియు తెలియక ముఖ్యమగు ఎగుమతుల కాటంకమగుచున్నదను విషయమును దొరతనమువారికి విదిత మా? (2) మారకపు విధానమును దొరతనమువారు స్ఫుట ముగ వెలువరించి ప్రస్తుతము ప్రబలియున్న అనిశ్చయమును తొలగించ ప్రార్థితులు. ప్రస్తుతి మొనర్చిన మార్పు యొద్ద కారణమున జరుపబడిన తాత్కాలికపు మార్పు? లేక దొర తనమువారు నిలకడ యగు మారకపు విధానమును వదలు కొనిరని తలంపనచ్చునా? యొద్దములమున నిట్టి మార్పునర్చి యుండిన యెడల, యొద్దమునంతకాల మిట్టి మార్పులు జరుగు చుండునా? యని హెచ్. ఎన్. హక్కుగారు ప్రశ్నించిరి.

ప్రత్యేకముగ గాక రెండు ప్రశ్నలను గలపి ఏకమగు ప్రత్యుత్తర మిచ్చునని సర్ విల్లియము మేయరుగారు చెప్పిరి. ఈనెల 19-వ తేదీని దొరతనమువారు వెలువరించిన వార్తాశ్లాఘ పు (ప్రకటనము) (ప్రకటనపుత్రపు ప్రతిమాననీయ నిర్ణయ కింద తేలుచుండి యున్నది.) చొప్పున ఈ క్రింది యంశములను (ప్రక టింపబడినదని ఇండియా కార్యదర్శి దొరతనమువారి కధికార మొసకెను. ఇండియా కార్యదర్శి వెండియేధరనుకొనుచుండెనో ఆ ధరనుబట్టి కాన్సిలుబిల్లుల అమృతపుత్రము మారుచుండును. వెండి తనకు గిట్టుచున్న ధరకంటె తక్కువగ నీ యుద్యోగి రూసాయిల నమ్మజాలడు. కాని సాధ్యమగుంతవరకు మార్పుల తేటండ నీతడు శ్రద్ధదీసికొనును. యొద్దము మూలమున వెండిధర పెరిగినది. తత్కారణమున కాన్సిలు బిల్లుల అమృత కపుత్రము మార్పున వలసి వచ్చెను. ఈవిర్మాటులు పరి స్థితులబట్టి జరిగియున్నవి గాన స్థిరమగు మారకపు తేటు కలిగియుండు విధానమును వదలుకొనుట గాదు. మారకపుత్ర ట్టెడికము చేయుచుండుటవలన వర్తకమునకు ధింక మని దొరతనమువారు గ్రహించియున్నారు. ఇట్టి మార్పుల నొనర్చి ఇండియా కార్యదర్శియు, దొరతనమువారును గూడ చాల సంవత్సరముతో నుండునని యిదివరలో పలుసార్లు తెలియ జేయుచున్నది. కాని, విధిలేక వచ్చినపుడు, యంతకంటె వెక్కుడు ప్రమాదములు గోచరించునెడ వానిని తొలగించు నిమిత్తము, వీరు వైతిమార్పుల సెనార్చిలేగాని సర్వసాధారణముగ నట్టి మార్పుల జేయ నొడవడరు. యొద్దమున మగుటచే అప్పడవచ్చు దొరతనమువారు వర్తకమునకు ధింక కరమగు కార్యముల సెనార్చియందు రని మేయరుగారు సమాధానము చెప్పిరి.

పాతశాలలు, హోలమురాలు.

ఇంగ్లీషు బాలికాపాఠశాలను గూర్చి కామినీకమార్ చందుగారికి సర్ విల్లియము విస్సెంటుగారిట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి:— పాతశాలలవేడికము ప్రకారము 2550 బాలికలు పాఠశాలయందు విద్యాభ్యాస మొనర్చుచుండిరి. మాసమునకు 289 యిల చొప్పున ఈ పాఠశాలకు గ్రాంటు యివ్వబడు చున్నది. (2) పాతశాలాప్రధానోపాధ్యాయుని స్వపరిపాలనా సమితికాని నొకదాని నేర్పరచి, గౌరవకార్యదర్శినిగనుండెను దొరతనమువారి సహాయము నందుచుండిన పాఠశాలలో నిట్టి ప్రత్యేక ప్రధానోపాధ్యాయాక్రమించుటగదాదనియెంచి, యీమె స్వపరిపాలనాసంఘము నుండి తప్పుకొనినగాని గ్రాంటు యివ్వబడదని పాతశాలా కార్యనిర్వాహకవర్గమునకు తెలియ పరచియుండెను. కమిటి వారీమెను నిర్బంధింప మనిరి. తత్కారణమున ఛీఫ్ కమిషనరుగారు గ్రాంటు యిచ్చుట మనిరి. (3) గ్రాంటురద్దు కావేగమే పాతశాల విద్యార్థిభా నిబంధనముల బట్టిదొరతనము వారి యనుమతి లేనిదయ్యెను. కనుక విద్యార్థి వేతనముల నొసగుట ఆగిపోయెను. (4) కొల టుసంబంధించిన తొటలను జూచు నిమిత్తము ఇన్స్పెక్టర్స్ ఆఫ్ స్కూల్స్ డివిజన్ పాతశాల యందున్న బాలికల నందరను వెంట గొనిపోయెను గాని ఇంగ్లీషు పాతశాలా బాలికలను మాత్రము దీసికొనిపోలేదు. స్థానిక పాలకవర్గము నెదుట బెట్టవలసిన విషయము గాక పోవుటచే నీయది అధికారుల యెదుట బెట్టబడలేదు. అధికారులెట్టి యత్నపుల నొనర్చియుండలేదు. (5) సమితి

కార్యములకును పాతశాలా కార్యములకు సంబంధములేను గాని, పాతశాలా ప్రధానోపాధ్యాయునికి స్వపరిపాలనా సమితితోడ సంబంధముండుట అనంగీకారమని కార్యదర్శి తన తో ననినట్లు చివ్ కమిషనరు తెలియజేసెను. వైవిషయ మునుగూర్చి పాతశాలా కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు ఛీఫ్ కమిషనరున కర్షి పెట్టుకొనలేదు.

ధీలినగరముందలి స్వపరిపాలనా సంఘ పతనమందర మునుగూర్చి సభ్యుని వచనములయధానములనియు కార్యని ర్వాహకవర్గమువారు ఛీఫ్ కమిషనరుతోడ గాని మరియే యితర స్థానికోద్యోగితోడగాని ఫిర్యాదు చేసియుండలేదని యువిసెంటు చెప్పిరి.

రాబడిపన్ను శాసనపు సవరణము.

బొంబయి వర్తకసంఘమున సర్ జార్జి బార్న్లీ మగారు వచించిన చొప్పున వై శాసనపు సవరణసమస్య దొరతనము వారి యాలోచనమున నున్నదా? (2) అట్లయినచో దొర తనము వారి సార్వభౌమత్వము స్వభావమేమి? (3) రిఫండు నిమిత్త మొనర్చు దరఖాస్తు ఫారమువై రాబడి పన్ను కలక్షరు, లేక స్వాధ్యాయాధికారి, లేక మేజిస్ట్రేటు సమక్షమున దరఖాస్తుదార్లు సంతకము లుంచవలయుననుట సత్యమేనా? (4) అట్లయినచో గోషాస్త్రీలు సంతకము చేయుటెట్లు? వేశాంతర్భాగముల నుండు సెక్యూరిటీదార్ల గతిమేమి?

సర్ విల్లియము మేయరుగారిట్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి:— రాబడి పన్ను శాసన సవరణ నిమిత్త మొనర్చియున్న ప్రవేశ పెట్టిన దొరతనము వారు తలంచుచుండిరి. వర్తమాన సభాసమావేశములలో ననే యిట్టి బిల్లును ప్రవేశ పెట్టబడిరి. సభలో ప్రవేశపెట్టి మా విమర్శము నిమిత్తమా బిల్లును స్థానిక పాలకులకును ప్రజలకును బహిరంగ పరప వీ రుద్దేశించి యుండిరి. ఇట్టి బిల్లును తయారుచేయుట నుకర మని ప్రథమమున తలంపబడినది. కాని కార్యభార మధిక మగుటచేతను, సభా బిల్లు విశేషప్రయోగముతోడ గూడు కొన్నదగుటచేతను, బిల్లు యింకను తయారు కా లేదు. కనుక వర్తమాన సభాసమితి నీ బిల్లును ప్రవేశపెట్టుట కవ కాళము లేదు. ముందు మాగమున నీ బిల్లు తయారుకావచ్చును. తన్మూలమున ప్రజలు దీనిలోని యంశములను విరివిగ చర్చించి, నూచనము! లొనర్చి సకాళముండెను. మరల శాసనసభ సమావేశము కాగానే యీ బిల్లు ప్రవేశ పెట్టబడెను వ్యక్తియొక్క ఆదాయము అనేకపగు ఆధారములనుండి లభ్య పడుచున్నది. ఈ ఆధారముల నన్నిటిని జతజేసి ఏ ఏ భాగ మున కెంత చొప్పున కన్నబడించిన యుక్తముగ నుండునను అంశమును నిర్ధారణచేయుటకు గాను ప్రస్తుతి శాసనమును మార్పు నుద్దయించితిమి. ఈయంద్యమము నెరవేర్చుకొనవలసిన ప్రస్తుతిపు శాసనమునంతయు మార్పులనియున్నదని విమర్శవై తేలినది. ఇంతియగాక రాబడిపన్ను శాసనవిషయమునుగూర్చి స్థానికపాలకుల యభిప్రాయముల నార్జియించిమి. వా యభిప్రాయములను బట్టిమాడ శాసనమున ననేక మగు సవ రణము లావశ్యకమై యున్నట్లు తేలుచున్నది. సవరణ నూచ నము లన్నియు ప్రస్తుతమున దొరతనమువారి చర్చలో నుండు టవలన, శాసనమునందు! ముందొనర్పబడు మార్పు తేలియన నుండనదియు, యిపుడు తెలియజేయ సవకాళములేదుగాని యిది వరలో తెలియజేసిన ప్రకారము సాధ్యమగుంత త్వరితముగ బిల్లు ప్రకటింపమగును. రాబడి పన్నుల రేట్లలో మాత్రము మార్పుండదు. శాసనము నవలు జరుపుసావధ్యమును హెచ్చించుటయే! దొరతనమువారి యుద్దేశము. ప్రస్తుతిపు పన్నుల రేట్లలో మార్పు లావశ్యకమై యుండెనచో, ఆ మార్పులు బడ్జెటుచర్చకు సంబంధించియుండును. రిఫండు దర ఖాస్తులవిషయమున స్థానికపాలకవర్గములు నిబంధనము లొనర్చుచున్నవి. కొన్ని రాష్ట్రములపట్ల గా! సభ్యుడు చెప్పిన యంశములు యధార్థములై యున్నవి. రిఫండుల నిమిత్తము స్థానికపాలకవర్గము లొనర్చిన నిబంధనములు తమకు అనను కూలముగ నున్నవని గోషాస్త్రీలయొద్దనుండిగాని, వేశాంతర్భా గముగనుండు సెక్యూరిటీదార్లయొద్దనుండి గాని దొరతనమువారి కట్టి విన్నపములను చేరియుండలేదు. ఇట్టి విన్నపముల నాలిం చుట స్థానికపాలకవర్గముల విధియై యున్నది. తమ నిబంధన ములనుండి ప్రజలకెట్టి చిక్కులు గలిగినను, ఆ కష్టములను స్థానిక పాలకులు విచారించి ఉచితమగు ప్రతిక్రియ సునర్త రని ఇండియా దొరతనమువారి విశ్వాసము. దరఖాస్తుదార్లకు శ్రమ గలుగకుండ త్వరితముగ రిఫండు మొత్తములు వారలకు చేరుట, యావశ్యకమని దొరతనము వారు గ్రహించి యున్నారు. గతసంవత్సరమున ఈరెండు విషయములగుర్చి

ఇండియాదొరతనమువారు రాష్ట్రీయపరిపాలకులకు లేఖనాని యున్నారు. రిఫండుదరఖాస్తు కార్యక్రమమున నేదియేని మార్పు జరుగవలసి యుండెనచో, తా మందుకు సహకారమగు చుమని కూడ వీరు రాష్ట్రపాలకవర్గములకు తెలియపరచి యుండిరి. ప్రథమమున నే! కొంతచిక్కు సంభవించెను. కాని దరఖాస్తు దార్లకు శ్రమ విశేషము కలంగ కుండ రాష్ట్రీయ దొరతనము లేర్పాటుల జేయునని ఇండియా దొరతనమువారి విశ్వాసము.

గా! మూలవ్యగారి తీర్మానము.

సర్ విల్లియము విస్సెంటుగారి ప్రసంగము

మూలవ్యగారి తీర్మాన మిండియా దొరతనమువారి కుండు నట్టి చిక్కు నుధహరించునదై యున్నది. సివిలు సర్వీసు చరిత్రను విపులముగ వివరించుట నాయుద్యమము గాదు. 1878 వ సం॥ న కొందరు సివిలియనులు ప్రస్తుతిపు ఐ. సి. ఎన్. ఉద్యోగములకు నియమింప నిశ్చయింపబడిన. ప్రావిన్సియలు సివిలుసర్వీసు ఉద్యోగులనిమిత్తము పిచ్చుట కొన్ని యుద్యో గము లేర్పాటుయ్యెను. ఈ యుద్యోగములను తగ్గించి సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగములలో 4 వ నంతును భారతీయుల కొసగ వలసినదని నేడు కమిషను వారు నూచించిరి. సభ్యులలో కొంద రనినట్లు ఈ సంఖ్య స్వల్పము గాని యత్యధి కము గాదు. రాష్ట్రీయను నెందరు సివిలియను లుండవలయు నను సమస్యను మూ! కర్మగారు లేవదీసి యున్నారు. ఇట్టి యుద్యోగుల రెండయిండునదియు, జనసంఖ్యమీదనే గాక, రాష్ట్రీ విస్తీర్ణమువై గూడ నాధారపడియుండును. భారతీ యుల నధికముగ సివిలుసర్వీసు ఉద్యోగములకు నియమించు సందర్భమున రెండు విషయములు ముఖ్యముగ గమనింప దగును. (1) హిందూదేశ పరిపాలనము ఆంగ్లరాజ్య పరి పాలనా లక్షణమును కలిగి యుండవలెను. ఈ లక్షణము నకు ప్రాధాన్య మియకపోయినను, ఆంగ్ల సామ్రాజ్యము తోడ నిండియాకు సంపర్క మున్నంతకాల మా దేశపరిపాల నమునం దీ లక్షణము నువ్యక్తముగ నుండవలయును. (2) ఆంగ్లేయులకు నష్టముకలుగకుండ వారిభాషములు భద్రమగునట్లునరింప వలయును. భారతీయుల నధికముగ సివిలుసర్వీసు లో నియోగించి నందువలన ఆంగ్లేయులకు నష్టము కలుగ నేరదుగాని జపానుచినారాష్ట్రీయు యందువలెగాక ఆంగ్లేయు లీదేశమున తమ ధనమును మదుపు పెట్టుటలో నొక సమాధానముగలదు. ఉద్యోగు లేదేయలై నను, పరిపాలనా విధాన ముంగ్లరాజ్యపాలనావిధానమును బోలియుండు నని వారితలంపు. ఇంతియగాక ప్రావింషియలు సివిల్ సర్వీసులోని యుద్యోగులు వెక్కిరింపు ఉత్తమోత్తమమగు సేవనొనర్చి యుండిరను నంశమునుగూడ మరువదడగని ప్రసంగించుచు, నూచనము లన్నియు బహిరంగమనస్కరితో సాదంభావ మున నాదరింపబడునని చెప్పుచు విస్సెంటు గారు తమ యుపన్యాసమును ముగించిరి.

జిన్నాగారు.

ఏకకాలపు పరీక్షల నేర్పరుప సవకాళ ముండకపోయి నచో, నీ తీర్మానము యుక్తముగ నుండును. ఆంగ్ల లక్షణ మును పదమున కర్థ మేమి? జాతి కరీరచ్చాయ మున్నగువా రేకన్యామకీలత, కార్యతత్పరత మున్నగు సద్గుణముల లోని భారతీయుల కివియున్న, వారుగూడ పరిపాలనమున కాంగ్లలక్షణమును సమకూర్చరా? హిందూ సాత్వికనిరోధ నమునుగూర్చి ప్రసంగించియుండిరి. మదరాసు మెయిలు పత్రిక నేడు, ఆవిధేయత నుద్బోధింపుచున్నదని వారు పరిగ ణించినగును. ఆంగ్లేయుల స్థితిగతులను గాపాడుకొనుటకై పాలకవర్గమున నాంగ్లదేశీయులగు నుద్యోగులను విశేషముగ నుంచినచో, భారతీయులకుజ్యోహుకులు సిదియటెప్పుడు?

పండిత మూలవ్య గారు

దొరతనమువారు రాదరముతో నొసగిన యభయమాస్త్ర మునకు కృతజ్ఞుడను. తీర్మానమునకు వ్యతిరేక్తముగ దొరతన మువారి సభ్యులెన్ని కారణముల గొనివచ్చిరో, తీర్మానపక్షము న గూడ వీరన్న హేతువులను పొందుపరప యత్నింతురుగాక. యని చెప్పుచు మూలవ్య గారు తామును తమ సహకారులను వైవిషయమును విరోధభావమున చేబూనలేదని వెల్లడించిరి. పశ్చిమోత్తర పరిపాదనందలి ప్రజ లాంగ్లపరిపాలనము లేమ భాగ్యవశమున లభ్యపడినదని చెప్పుకొనుచుండి రని సర్ బాను దొ నట్లు గారు సభలో వచించి యున్నారు. దోనట్లుగారి యభిప్రాయముతో మూలవ్య గారు రేకభవించిరి. ధర్మము, విద్యుక్తధర్మ నిర్వహణపరత్వ మాదిగాగల సద్గు

ములవై ప్రభుత్వమధారపడి యున్నంతకాల మాప్రభుత్వము వైతిరున గౌరవింపబడునేగానియవి తొలగి, జాతి మృగము వెనువడిన తత్పరిపాలనము మహాభాగ్యుని యొప్పుకొనబడదు. అనంతరము మాలవ్యగారు పశ్చిమోత్తర సరిహద్దున హైందవ మహమ్మదీయులనుగల సెత్తుకొని తద్వారమును ఖండింపబూసిరి. అంగ్లేయు లన్ని ప్థలముల యందును హైందవులను మహమ్మదీయులను సమానముగ జూచుచుండిరిని ౧౮౪౫ ను డోనల్డు గారు పలికిరి. డోనల్డుగారి వచనములు నిజస్థితికి విరుద్ధముగ నున్నవని చెప్పుచు మాలవ్య గారు, హిందూదేశముననే గాక లోకముందెల్లడలను మతపు పట్టుదలలు వ్యాప్తమై యున్నవని చెప్పిరి. అనంతరమున మాలవ్యగారి తీర్మానమువై వోట్లు తీసికొనబడెను. 31 రు తీర్మానమునకు వ్యతిరేక్తముగను 21 రు తీర్మానమునకు వోట్లు నిచ్చిరి.

సివిలుసర్వెసు వరిక్ష.

వయసుమితి.

అనంతరమున వి. ఎస్. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు పబ్లిక్ సర్వెసు కమిషనువారు నూచించినట్లు సివిలుసర్వెసు పరిక్షకు నియమితమైన వయసు పరిమితిని తగ్గింపకుండజేయ ప్రార్థితులను తీర్మానము నుపపాదించిరి. వై తీర్మానము నుపపాదించుచు, శాస్త్రిగారిండుక తెనుకటి వృత్తాంతమును, సభవారికి తెలియబరచిరి. వయసు పరిమితిని తగ్గింపవలసినదను సాక్ష్యము చాల బలహీనమగుచున్నది. కమిషనువారి రిండియాలో 82 రు యూరోపియనులను విచారించిరి. వీరిలో నిరుపదిమంది మాత్రము వయసు మితిని తగ్గింపురనిరి. కమిషను వారు విచారించిన 22 రు భారతీయులలోను 9 రు వయసుల పరిమితిని తగ్గింప గూడదనిరి. అయినప్పటికిని, వయసు పరిమితిని తగ్గింపవలసినదని కమిషను వారు నూచించిరి. భారతీయులు సివిలు సర్వెసు పోటీపరీక్షకు పోవుట కిదివరకుండిన యవకాశములు గూడ వై నూచనము వలన భంగమగునని శాస్త్రిగారుపన్యసించిరి.

ప్రజలనేకులు కమిషను వారి నూచనము విషయమై భిన్నాభిప్రాయములై యున్నారు. నూచనము నమలు జరిపిన యెడల కలుగు లాభ నష్టములు రెండింటిని గూడ దొరతనము వారు గ్రహించి యున్నారు. భారతీయు లనేకులు వ్యతిరేకాభిప్రాయములై యున్నట్లు గూడ దొరతనమువారి చెబుచుండు రని ౧౮ విల్లియము విస్సెంటు గారు ముచ్చటించిన యనంతరమున శర్మగారు ప్రసంగించిరి. పిమ్మట తీర్మానము రద్దుచేసి కొనబడెను.

గుజరాతీసభ

గాంధీగారి సంస్కరణోద్యమ విధానము.

గుజరాతీసభకు మహర్షి గాంధీగారిరథ్యక్షులుగ నున్నారు. దేశీయమహాజనసభ, మహావ్యవస్థిత మహాజన సభలవారు నిర్ధారణ చేసిన రీతిని రాజకీయసంస్కరణములను మన కొనగవలెనని మాంటాగుగారికి యావచ్చాకతజవల సంతకములు గలవిజ్ఞప్తిని సమర్పించుట ఆత్యవసరము భావమున ప్రజలకు కలిగించుట యావశ్యకమని నిశ్చయించి గుజరాతీసభాధ్యక్షులగు గాంధీగారిక విజ్ఞప్తిని వ్రాసిరి. ఆ విజ్ఞప్తి ఎల్లరకును సులభముగ తెలియదగిన తైలిని ఆంగ్లమునను దేశభావలయందును ముద్రింపబడినది. ఈ సంస్కరణములను గూర్చి ప్రజలకు బోధించుట కుద్ద్యము ప్రారంభమైనది. ఈ విషయమును గూర్చి బోధించిన పిమ్మట నంగీకరించిన వారిచేత మాత్రమే సంతకములు చేయించవలెను గాని ఊరక సంతకములు వెల్లింపరాదని గాంధీగారు ఖండితముగ స్వచ్ఛంద కార్యపథల కావలెచిప్పిరి. దీనిని గూర్చి గుజరాతీ సభ సంయోగ కార్యదర్శు లిటుల వ్రాసిరి. "తక్షణమే మనకు కాంగ్రెసు లీగువారు, కొరిన సంస్కరణముల వొనంగుట ఆత్యవసరమని మాంటాగుగారికి స్పష్టపరుచుటకు గుజరాతీ సభవారు హిందూదేశముగండు గల కాంగ్రెసు సంఘముల కన్నిటికిని లేఖలను వ్రాసిరి. హోమురూలుసభల విరమములను తెలియగోరుచు బొంబాయి - పూనా - చెన్న పురములందు గల ప్రధాన కార్యాలయములకు గూడ వ్రాసిరి. ఆ వివరములు తెలియగనే హోమురూలు సంఘముల కన్నిటికిని గూడ లేఖలను వ్రాసెదరు. మనము వివిధ సంఘముల ప్రతినిధులముగ మాంటాగుగారివోచర్చించినంత మాత్రమున లాభములేదు. ప్రతిజ్ఞాయుధ మాంటాగుగారి పని సాగకుండ చేసెదరు. కాన అట్లు వారు చేయు జాబగుండునట్లు మనము బహుశజనులు సంస్కరణములను

కోరుచున్నారను విషయమును మాంటాగుగారికి స్పష్టపరచవలసి యున్నది. ఇది చాల ముఖ్య సమయము. ఇట్టి సమయమున మనము వ్యవహేసిన మహాపాదము వొనర్చినవారమగుదుము. కాన నిందువిషయమున వోడ్పడవలెనని కోరుచు సభవారు గుజరాతునందలి ప్రముఖులకును సభలకును లేఖలను వ్రాసిరి. వారందరూ నుత్సాహకరముగ జాబులనువ్రాసిరి. వరియు ముపురు గుజరాతునందలి వివిధభాగములనుండి స్వచ్ఛందసేవ చేసెదమని లేఖలను వ్రాసిరి. ఈసంకల్పము కలిగి పదిదినములు మాత్రమేయైనది. ఇంతస్వల్పకాలములోనే చాల పని జరుగుట సంతృప్తికరము. అకామదాదాదునందు మాత్రమేగాక వరి 26 ప్రదేశములందు (పట్టణములు పల్లెలు) గూడ పని ప్రారంభమైనది. జోగ్జురు, అనందు, నూరతు, కతలూ, బోచి, డేవాను, బొంబాయి, మోడస్సా, ఓడా, గోవతి పూరు, బాలసినరు, బల్సరు, చికోద్రా, విరమగము, నటోదా, మహిజపూరు, వాసో, పిన్డే, అస్తాగం, గండేహ, కలిల్పూరు, డేగము, వెజులపూరు, అమల్సరు, హలూ, పట్టణములందు పని ప్రారంభమైనది. ఇంతవరకు జరిగినవన్నియు ప్రారంభ కార్యములే. ప్రస్తుతము ఆయాస్థలముల నుండి సంతకముల పట్టికలు ప్రధాన కార్యాలయమునకు వచ్చుచున్నవి. గుజరాతు లో వివిధభాగములం దుపన్యసించుటకు ప్రతినిధులను గూడ సభవారు పంపదలచిరి.

గాంధీగారి విధానము - ఉపోద్ఘాతము.

"ఇందుతోపంపబడిన పత్రమున కాంగ్రెసు- మోన్టాగు లీగువారిచే నామోదించబడిన తీర్మానము లిఖింపబడినది. ఇట్టి విజ్ఞప్తి నే సామ్రాజ్యవాదసంస్థయందలి 19 గురు సభ్యులును వ్రాసి రాజప్రతినిధిగారికి సమర్పించిరి. మనకోరిక సిద్ధించినచో మనదేశపరిపాలనమునందు కొంత అధికారము మనచే నియోజితులగు మన దేశీయుల హస్తగతమగును. అందువలన మనకు కలుగు నిబ్బండులు కొన్ని తొలగుటకు నీలగును. అదియే స్వరాజ్యము కాదు గాని స్వరాజ్య వీజనిక్షేపమగును. మనము ఆంగ్ల సామ్రాజ్యపాలనము క్రింద స్వతంత్రతను బడయవలెను. అట్లుచడయగలిగిన నాదేములు ధనము విద్యావిధానము విద్యాపరిపాలనము వ్యవసాయవిధానము పోక్రామిక విధానము మన పరస్పర సంబంధములు మున్నగువాని నన్నిటిని మనమే పరిష్కరించుకొనుటకు నీలగును. ప్రతివిషయమును మనమే పరిశీలించగలుగుటకు కొంతకాలము పట్టుట నిశ్చయము. ఎంతకాలము పట్టు ననునది మన పనులను బట్టియే నిర్ధారణ కాబడదని యున్నది. కాన దీనితో పంపబడిన పత్రమునందలి విషయమును మనము సరిగ గ్రహింపవలెను. అటుల గ్రహించి మనము ఇండియా మంత్రిగారికి విజ్ఞప్తిని పంపవలెను. ఈ సంస్కరణములను గూర్చి మనము చెప్పు సంగతులను వినుటకే ఇండియామంత్రిగారు త్వరలో మనదేశమునకు ప్రత్యేకముగ వచ్చుచున్నారు. కాన నిట్టి విజ్ఞప్తిని మనము పంపిన తప్పక పని జరుగునను విషయమును స్త్రీలును పురుషులును తెన్నగా గ్రహింపవలెను. కావున దీనియందు సంతకములు చేయుట మన కందరకును ముఖ్య కర్తవ్యము.

స్వచ్ఛంద కార్యవిరతుల నిబంధనలు

1. సంతకము చేయించుటకు ముందు సంతకము చేయు వారికి విజ్ఞప్తిలోని విషయములు బాగుగా తెలిసినా ఆని ప్రస్థింపవలెను.
2. సభవారు సిద్ధపరచినప్రకటనము పరీకారము కార్య విరతుడొక గాయమున గాయముల నందని సమావేశపరచి ప్రత్యునందలి విషయములను చదివి వినిపించవలెను. అట్లు చదివినపుడు సభలోని వారెవరైన అధికరకు నిర్ధారణ చేయబడని ప్రశ్ననడిగినపుడు స్వచ్ఛందోద్యోగి తానే సమాధానమును చెప్పవచ్చునట్లు వైచేసుకోవలెనని కర్మిలు అధికారికి తెలుపవలెను. ప్రస్థించిన వారికి సంతృప్తి కలుగుననకు సంతకమును కోరరాదు.
3. ఏ స్థలమునందును ఎవ్వరినిగాని ఏ వీతిగను బలకంత వెట్టి సంతకములు చేయింపరాదు.
4. ప్రభుత్వోద్యోగులను విషయము తెలియని వారును పౌరవాటున సంతకములు చేయుట తట్టింపవలెనని బాగరూకతతో నుండవలెను.
- 5 18 సంవత్సరములకు లోపు వయసువారివలె కను బనువారి సంతకములను అంగీకరింపరాదు.
- 6 సాతకాలలలో చదువు విద్యాస్థల వనుసెంత యున్న వారి సంతకములు పనికిరావు.
7. ఎదుటవారికి విషయము బాగుగ తెలిసినదని స్వచ్ఛంద ప్రత్యునకు నవ్యుకము కలిగినచో వై నియమములకు భంగము లేకుండ వెడలిచేత వై నను (స్త్రీ లైనను పురుషులైనను) సంతకములు చేయించుకొనవచ్చును.

8. చదువు రానివారైనచో వారిచేతితో క్రాసుగురుకు వెట్టించి ఆగ్రామున ప్రముఖులగువారి సాక్షిసంతకమును వెట్టించవలెను.

9. ఒక్కొక్కరిచేతను రెండు కాగితముల మీద సంతకములు చేయింపవలెను.

10. ఆ కాగితములను నలుపకుండ మాపకుండ భద్రపరుపవలెను.

11. సంతకములు కాని పత్రములను వెంటనే ప్రధాన కార్యాలయమునకు పంపవలెను. సభ జరుగుట మున్నగు కార్యములు జరిగిన తావునండి నివేదికమును ప్రధాన కార్యాలయమునకు పంపవలెను.

12. విజ్ఞప్తితో సంబంధించినట్టియు సంబంధించినను ఉపోద్ఘాతమున చేర్చబడనట్టియు ఏ విషయమునుగూర్చి గూడ స్వచ్ఛందప్రకటన దుపన్యసించరాదు.

13. మొదట గ్రామస్థులను సమావేశ పరచి ఉపోద్ఘాతమును చదివి వినిపించి సంతకములు చేయించవలెను. పిమ్మట సాధ్యమైనంత వరకు ఇండ్లకేగి స్త్రీలచేతను పురుషుల చేతను సంతకములు చేయించవలెను. ఎచ్చటను గూడ ఉపోద్ఘాతమును చదివి వినిపించకుండ సంతకములను చేయింపరాదు.

14. ఎచటికైన వెల్లింపుడును సమావేశములను జరిపినపుడును పోలీసువారు గాని ఇతరుడొకరులు గాని అభ్యంతర పరచినచో ప్రధాన కార్యాలయము వారి యుద్ద్యమము నుండి విరమించు వరకును నేను పనిచేయుక తప్పదని గ్రహుడు వినయముగ చెప్పవలెను. అట్లు చెప్పిన పోలీసువారిని పట్టుకొనినచో నెవరింపక వారివెంట వెళ్ళవలెను. అట్టిది జరిగినచో నతడు వెంటనే సమగ్రముగ నివేదికమును ప్రధాన కార్యాలయమునకు పంపవలెను. పోలీసువారి భయమునగాని యియే కారణమునగాని ఏ గాయముననైన ప్రజలు సమావేశముగాని చో క్రతుడా గ్రామమునువదిలి ఆవిరమును వెంటనే ప్రధాన కార్యాలయమునకు తెలుపవలెను.

కాంగ్రెసు విధానము ఆంగ్లమునను చెన్నరాజధాని యందు తెలుగు, అరవము, కన్నడము, చుళ్యూళము మున్నగు భాషలయందును గూడ ముద్రింపబడును. చెన్నరాజధాని హోమురూలులీగువారు గూడ నీవిధానము నంగీకరించిరి. పని త్వరలో మరుగుగా జరగ గలను. దీనిని వెడక ఆనిబివెంట పట్టుగానే నూచించిరి. దానికిని దీనికిని చాలసామ్యముగలను. గా. వి. కే. రామానుజాచారిగారు మున్నగువారు పనిప్రారంభించిరి. అని న్యాయిండియా పత్రికయందు ప్రకటింపబడినది.

మూలమునకు భాషాంతరీకరణము

రైటుహోనరబులు ఇ. ఎస్. మాంటాగు ఎం. పి. ఇండియామంత్రిగారికి: గుజరాతునందలి బ్రిటిషుప్రజలు వినయముతో గాదించుకొనిన విజ్ఞాపనము.

(1) అఖిలభారతదేశీయ మహాజనసభ, మహావ్యవస్థిత సంఘములస్థాయిసభలవారు నిశ్చయించినట్టియు గతవత్సరమున రెండు మహాసభలవారిచే నేకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడినట్టియు స్వరాజ్య విధానమును విజ్ఞాపకులగు మేము ఆలోచించి ఆరగతము చేసికొంటిమి.

2. ఆ విధానమును మే మంగీకరించితిమి.

3. హిందూదేశ ఆంగ్లసామ్రాజ్యముల లాభమునకు ఆ విధానమున నూచింపబడిన సంస్కరణములు ముఖ్యముగ నననరమని మేము తలంచుచున్నాము.

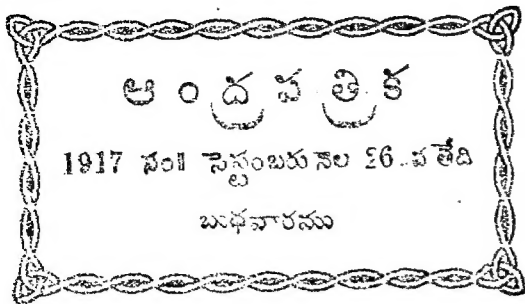
4. అట్టి సంస్కరణములు జరిగినగాని హిందూదేశము నకు యధార్థముగ సంత్ృప్తి కలుగ జాలదని మేము నమ్ముచున్నాము.

ఈ కారణములనుబట్టి మీరు సంస్కరణ విధానములను పూర్తిగా నాలోచించి అంగీకరించి అధిక శ్రమకు పాల్పె మీరు ఈ దేశమునకు వచ్చిన రాకను ప్రజల ఆశయమును సాధకము నొందింపవలెనని సవినయముగ వేడెదము.

ఈ మహాపాదమునకు మేము నిరంతరమును కృతజ్ఞులముగ నుండుము.

ఈ నిబంధనలు దేశభాషయందు గూడ ముద్రింపబడును.

మోటారుబండి ప్రమాదము:— బొంబాయిలో గత శనివారము సగలు సుమారు 2 గంటలవేళ బయ్యర్ల సలిగారు మెహో వీధిగుండె తమ మోటారుబండిని నడుపుకొనుచు బోయిరి. మోటారుబండి అకస్మాత్తుగ గోడ్డు కుడివైపునకు దిగుచుటచే ఒక గోడకును బండికిని నడుచు నిద్రలు ముమ్మసి లుండిపోయిరి. వారిని, గోడ కడుముకొని బండి పోవుటలో నొకనికి గట్టి గాయములు కలిగినవి. అతడు ప్రాణాపాయజరిగిన కొన్ని నిమిషములలోనే మరణింపెను. రెండవవానికి పని కొంతవేరటికి తెలివినపుడు, అతడివద్దకు వైద్యులవారి చికిత్స నొందుచున్నాడు.

మాంటాగూగారి ఉపన్యాసములు

I

మాంటాగూగారి రాకకై భారతీయులలో యన్ని శాఖలవారును వేచియున్నారు. వారిరాకచే యమూల్యముగు లాభములు జేకూడవని యుష్వి ఘోషించుచున్నారు. ప్రజాశయములు ఫలప్రదముగు నేమోయని ఆంగ్లో హైందవులు గొందరు దిగు లొంది యున్నారు. మెయిలు కత్రిక నాయకత్వ మునహించి, హిందూదేశ ప్రభుత్వమువైసి, మాంటాగూగారివైసి దాడివెడల నారంభించినది. నిన్నటి మెయిలుపత్రికలో “అధికార తిరస్కారులకు వరముల నొసగుటచే, యధికార సన్మాన్యలలో తీవ్రమగు ప్రతికూల భావము జనించునని, మాంటాగూగారు క్రమక్రమముగ దెలిసికొనెదరు. సామాన్యముగ మానము ధరించియుండు వారలు, వారి లాభమునకును, దేశహితమునకును భంగము కలుగుచున్నపుడు గూడ, మారాడక యందురను కొనుట, యవివేక” మని వ్రాయబడినది. ప్రతిష్ఠను లక్ష్యపెట్టుకుండ, దూరదృష్టితో సంస్కరణముల నెలకొల్పు సమకట్టిన, మాంటాగూగారి పూర్వ చారిత్రము దెలిసికొనుట లాభకరముగనే యుండును. మాంటాగూగారివంటి రాజనీతిజ్ఞులవరలు చుండటచేతనే, ఆంగ్లసామ్రాజ్యము స్ఫురముగ వెలయుచున్నది. బ్రిటిషు న్యాయమునందును, యాచార్యమునందును ప్రజల విశ్వాసము జెడకుండ నిలచియున్నది. మాంటాగూగారు రాజ్యాంగ ధర్మమును నిర్వహించుచున్న కాలమునుండియు నేటివరకును వారికి హిందూదేశ రాజకీయ సమస్యలపై గల యభిప్రాయములను దెలిసికొనుటచే వారి నడవిడి సులభగ్రాహ్యముగును. వారి యువ న్యాసములన్నియు నొక పాత్రమునజేర్చి, సమయమునకు దగినటుల, జి. ఏ. నటేశను కంపెనీవారు ప్రచురించుట దేశీయులకు జాల యుపయోగకర మనుటకు సందియములేదు. ఈ యువన్యాసములు విశేషభాగము మాంటాగూగారు హిందూదేశ ప్రభుత్వమునకు సహాయకార్యదర్శిగా నున్నపు డాసగబడిన కుట్రచే, వారి స్వీయోద్దేశములన్నియు వెల్లడియగుట కవకాశముండదు. ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారి యభిప్రాయములనే వీరు వ్యక్తపరచ వలసియుండును. అట్టి నియమములకు లోనయి నను, మాంటాగూగారి యదాదాభిప్రాయములు జాలవరకు వెల్లడి జేయబడినవి.

1910 సంవత్సరములో, ఇండియను బడ్జెటును గూర్చి యుపన్యాసంపును, హిందూ దేశము నందు విభిన్నత విశేషముగ గన్పట్టినను, యీ విభేదము లన్నిటిలోను యేకీభావము ప్రవహించుచున్నదని, మాంటాగూగారు నడివిరి. భారతదేశములో జనించిన యశాంతికి ఆంగ్లేయు లాశ్చర్యముజూపుట విచారితముగానున్నదని మాంటాగూగారి యభిప్రాయము. ఏలనన, పర్షియా, తుర్కీ, చైనా, జపాను దేశములలో యుద్ధవించిన యశాంతిని గూర్చి ప్రోత్సాహము జూపిన, యాంగ్లదేశము, ఈజిప్టు, యుండియా దేశములలో గలిగిన యశాంతిని గూర్చి యసహనమును జూపు

టెల? ఎప్పుడు భిన్నములగు ప్రాచీననాగరికమునకును పాశ్చాత్యనాగరికమునకును సంఘర్షణ ప్రారంభమయినదో, యప్పటి నుండియే, నవీన భావములుదయించినవి. వాటినే యశాంతియని నామకరణంబిడిరి. భారతీయాదర్శములను పాశ్చాత్యభావములతో నెపుడు మిశ్రమముజేయ నాంగ్లప్రభుత్వము బ్రయత్నించెనో, యపుడే యశాంతి జనించినది. ఇట్టి యశాంతికి, నాంగ్లేయులే కారకులని మాంటాగూగారు నడివిరి. ఈ యశాంతి ప్రభుత్వము నుపారవంతము జేయమని గోరుటతో దృష్టిజెందు వరకును, భయమున కవసరములేదని, మాంటాగూగారి యభిప్రాయము. అందుచే, భారతీయ పరిస్థితులను జాగ్రత్తతో నడిపిన యడల, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు ప్రఖ్యాతి గలుగును. రాజద్రోహ య రాజకములకును, రాజకీయముగు యశాంతికిని విభేదము గావింప మాంటాగూగారి యాశయము. రాజద్రోహ నేరములు శిక్షకు పాత్రములయినను, రాజకీయముగు యశాంతిని నిజముగ సానుభూతితో శమింప జేయవలయును.

ఇట్టి యశాంతిని బోగొట్టి ప్రజల సంతృప్తులగావింప సిద్ధముగ నున్నాయని, మాంటాగూగారు 1911 సంవత్సరపు బడ్జెటు యువన్యాసములో పార్లమెంటుసభ్యుల బ్రశ్నించిరి. ఇందుకు దగిన పరిజ్ఞానము, సానుభూతి, విశాలదృష్టి, రాజనీతి, పార్లమెంటు సభ్యులకు గలదా యని మాంటాగూగారు శంకించుచున్నారు. పార్లమెంటు సభ్యులకు సర్వసామాన్యముగ భారతీయ సమస్యయనిన నిర్లక్ష్యము. అందుచే మాంటాగూగారు తోడిదేశీయుల నీ తీరున హెచ్చరింపుచున్నారు. “హిందూదేశమునుగూర్చి ఆంగ్లేయులు యాలోచింప నలయును. ఆలోచించుటకు యనేకవిషయములు గలవు.”

ముఖ్యముగ సమస్య భారతజాతీయత అని మాంటాగూగారు 1912 వ సంవత్సరపు బడ్జెటు ఉపన్యాసములో నితేదించిరి. వంగదేశీయులును, మహారాష్ట్రీయులును, పాంచాలదేశీయులును, యింకను వివిధరాష్ట్రీవాసులును, భారతమాతపుత్రులమని సగర్వముతో బలుకుచున్నారు. హిందూదేశమును ఆయుధముతోగాక, దేశీయుల యష్టమువైన నే రాజ్యముజేయుట ధర్మమని మాంటాగూగారి యభిప్రాయము. కిష్కింగూరి సామెత ప్రకారము పాశ్చాత్యఖండము, ప్రాచీ ఖండములకు గలయిక యసంభవమను సిద్ధాంతము చిన్ననాడే తిరస్కరింపబడినది. రవీంద్రనాథుడు జెప్పినటుల ప్రపంచాభ్యుదయమునకై, యెల్లరునుగలసి పనిజేయుట యిక్కాలమున యవసర మయినది. అట్టి కృషిని ఆంగ్లదేశము, హిందూదేశముగలసి సలిపిన నెరవేరును. ఆకారణముచేతనే భారతీయసమస్యలను ముఖ్యముగ బరిష్కరింప నవసరముగలదని, మాంటాగూగారు హెచ్చరింపుచున్నారు.

1913 సంవత్సరపు ఉపన్యాసములో మాంటాగూగారు భారతీయుల యైకమత్యము ప్రబలవలయునని సూచించిరి. జాతీయవైషమ్యముల బెంచుట కుద్యుక్తులయిన వారలకు వీరి వాక్యములు హితముగూర్పవచ్చును. “విభేదములబెంచి, రాజ్యము చేయుట, అపాయకరమగు రాజనీతి. మానీతిలో అట్టి సిద్ధాంతమునకు దాపులే”దని మాంటాగూగారు స్పష్టముగ పలికిరి. భారతసమస్యయనిన, క్రొత్తపాతశాలల స్థాపించుటయు, ప్రభుత్వభవనముల నిర్మించుటయు, వైద్యనిలయముల ప్రతిష్ఠించుటయు, గాదు. మాంటాగూగారు నడివినటుల “ఆసమస్య పరిపాలనాసమస్య. అది భారతీయులకు స్వదేశములో నెక్కుడు సవకాశముల నొసగుట యై

యున్నది. దేశీయ పరిపాలనమును గొనసాగించుటకై, భారతీయుల శక్తిసామర్థ్యములు బహిర్గతముగుట కవసరముగు సవకాశములను వారి కొనగట ముఖ్య”మని మాంటాగూగారు వ్యక్తపరిచిరి. పరిపాలనావకాశమునే భారతీయులు గోరుచున్నారు. స్వల్పకోర్కెలతో భారతీయులు తృప్తిజెందజాలరని మాంటాగూగారు రిడివరకే కనుగొని యుండిరి.

కర్జను ప్రభువుగారు దేశమున కొనర్చిన యుపకారమును మాంటాగూగారు గుర్తించి, వివిధజాతులను, వ్యక్తులను, యంత్రముల మాదిరి, కర్జను ప్రభువుగారు నడిపిరిని, మాంటాగూగారు నడిపిరి. విజ్ఞానవంతులైన భారతీయుల నిలుల జూచుటచేతనే, యాకాలమున అశాంతి ప్రబలెను. ఏకార్యముచే నశాంతి ప్రబలినను, ఆకార్యమునుగూర్చి విచారించి, యది సత్యమని దేలినచో, జాతీయభేదమునువెన్వంటనే దొలగించుట భావ్యమని, మాంటాగూగారు హెచ్చరించిరి. ప్రస్తుత నిర్బంధశిక్షల దొలగించుటకుగూడ నిట్టి మనోనిశ్చయమే వారికి దోడ్పడి యుండవచ్చును. స్థిరమగు విషయమని రాజకీయవిషయములలోగాని, మరియెట్టి విషయములలోగాని నుండజాలదు. ప్రకృతికి మార్పుసహజము. మార్పులేకబోయినచో, మరణమే సిద్ధించును. మాంటాగూగారు నడివినటుల “అనుభవముచే దప్పునిదెలిసినవిషయమున మార్పు గలిగింపగూడదా? ఎట్టిసప్తములు గలుగుచున్నను, తర తరములవరకు నా యక్రమమునుగూర్చి సంతసింపు చుండవలసినదేనా? అట్టి యపూర్వ సిద్ధాంతము హిందూదేశోపయోగమునకు బనికిరాదు.” కొందరు ఆంగ్లో హైందవ విమర్శకులు దేశమున ఎట్టి యలజడి గలుగుచున్నను, ప్రభుత్వము వారి విధానమున మార్పు గలుగగూడదనియు, ప్రజల సంతృప్తికన్న ప్రభుత్వ ప్రతిష్ఠారక్షణమే ప్రధానమనియు, వాదించుచూ, ప్రతిష్ఠను గాపాడనందులకు, ప్రభుత్వము పారిని దూషింపుచున్నారు. ఇట్టి విమర్శకులకు మాంటాగూగారు ప్రతిష్ఠను గూర్చి నడివిన వాక్యములు దగినటుల జపాబాసగుచున్నవి. ఈ వాక్యములను సువర్ణాక్షరములతో లిఖించి ప్రతి రాజ్యాంగపేల్తయు మార్గదర్శకములుగ నుంచుకొనదగి యున్నవి.

“చిరతర ప్రతిష్ఠకారవమకు పదము, ఆంగ్లభాషలో నుండి తొలగింపబడి యుండినచో, హిందూదేశమా, నీ చారిత్ర మెంత సాఖ్యప్రదముగ నుండి యుండెడిది? ఈపదసహాయముతో హిందూదేశమును మేము రక్షించుటలేదు. న్యాయముగు ప్రతిష్ఠాపనలచేతనే హిందూదేశమును సంరక్షింప వలయు” నని మాంటాగూగారు దోడ్పడించి యుండిరి.

ప్రత్యేకాంధ్ర మహాసభ.

భాద్రపదశుద్ధ పూర్ణిమ భానువాసరంబునందు కృష్ణవేణీతీరంబున ప్రత్యేకాంధ్రమహాసభ గూడ గలదు. ఆ పుణ్యదినమునందు మాతృసేవా పరాయణులైన యాంధ్రపుత్రులు విజయవాడ యందు గూడి మాతృదేవత నారాధించుట కుపక్రమించుదురు. ఆంధ్రమాత తన సంతానుల సత్కారములను గైకొని కామితార్థంబుల దయసేయ సంసిద్ధయై యున్నది. ఆ శుభముహూర్తమునందు సకల జనులు యథాశక్తిని మాతృదేవతను సేవించుట కవకాశములు గలవు. ఈ యవకాశములను దేశారాధనమునకై వినియోగించెడి ఆంధ్రపుత్రులు ధన్యులు. ఆంధ్రుల మహదాశ యంబు లన్నియును నాంధ్రోద్భవమునందు కేం

దీక్షితములు. ఆంధ్రమహాసభ జయప్రదముగ నంతముందిన ఆంధ్రోద్యమ ఫలము సన్నిహిత మగుచుండును. ప్రత్యేకాంధ్రసభయొక్క జయోప జయములు సభకు రాగల ప్రతినిధులవై నాధార యున్నవి. విజయవాడ యాంధ్రదేశమునకు సదుమను కృష్ణానదీతీరమునందున్నది. ఇది యొక పుణ్యక్షేత్రము. విజయవాడకు రాకపోకలు సులభసాధ్యములు. అన్ని దిక్కులనుండియును నీటి మార్గములును రైలుమార్గములును గలవు. విజయ వాడయందు సన్మానసంఘమువారు ప్రతినిధులకు మంచియాతిధ్యము లభించునని తెలిపియుండిరి. ఆంధ్రదేశాభిమాను లందరును వ్యయప్రయాస ములను గమనింపక మాతృస్వరూప సందర్శనా క్షమై విజయవాడ కేతెంచి స్వీయధర్మమును నిర్వహించెదరుగాక.

ఆంధ్రసభోదేశమును వ్యయప్రయాసము లేకను సులభముగ నిర్వహించుటకు సకల జనుల కును సవకాశములు గలవు. ఆంధ్రమాత ఆంధ్ర దేశమునం దనంతరూపములను అనంతనామము లను అనంతభావములను వ్యాపించియున్నది. కన్ను లు గల వారికి గోచరంబగుచున్నది. శ్రవణములు గలవారికి బోధించుచున్నది. బుద్ధిగలవారికి భావ ప్రపంచమునందు విహరించుచున్నది. ఆంధ్ర మాతృస్వరూపము గృహములందు గలదు. మండి రంబులందు గలదు. పల్లెలందు గలదు. పట్టణంబు లందుగలదు. వనంబులందు సగరంబులందుగలదు. నదీనదంబులందు గలదు. క్షేత్రంబులందు గలదు. ప్రతియాంధ్రునివృద్ధయశైత్రంబునందుగలదు. ఎవరే కామ్యములను గోరుదురో వారల కాయభీష్టములను మాతృదేవత ప్రసాదించుచున్నది. ఆంధ్రదేశ వ్యాప్తంబైన యిహుహారూపమును ప్రత్యేకముగ యథోచితముగ సకలజనులు సేవించి కామితార్థములను బడయుట సులభసాధ్యము. రాగల భానువాసరంబునందు ఆంధ్రదేశస్థములైన సకల గ్రామములందును పట్టణంబులందును నాంధ్రోద్యమాభిమానులు సభలనుజేసి ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణావశ్యకతను నైకకంఠ్యముగ నిర్ణయము చేయు తీర్మానముల నామోదించుచు నా తీర్మాన ములను నాంధ్రమహాసభకు బంపుట ధర్మము. వేలకొలది గ్రామములనుండి వెలువడెడి తీర్మాన ము లనివార్యములై యచిరకాలమున కార్యరూప మును దాల్చుగలవు. ఆంధ్రోద్యమమునం దొక నూతనధర్మము ప్రతిపాదించబడినది. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రవిభజనమే ఆధర్మమునకుఫలము. హిందూ దేశమంత్రి మాంఠేగుగారు దేశంబరుచూసమునం దు స్వపరిపాలనాసమస్యను నిర్ణయించుటకై రా గలరు. స్వపరిపాలనా బద్ధమైన రాష్ట్రనిర్మాణమే స్వపరిపాలనమునకు మూల స్తంభమని మాంఠేగు గారు వ్యక్తీకరించిరి. ఆసిద్ధాంతము ప్రయోగకర ముగ నుండుటకు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రమే శరణ్యమని రాజనీతిజ్ఞులందరును నేకగ్రీవముగ నంగీక రించుచున్నారు. ఆభావమే గతించిన యాంధ్ర మహాసభలయందు ప్రతిపాదించబడినది. మహా సభోదేశమును బలపరచుట యాంధ్రుల కర్తవ్య ము. ఆంధ్రమహాసభయందు ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్ర విషయమై ఈక్రింది తీర్మాన మామోదితము గా గలదు.

(క) పరిపాలనా సౌక్యమునకును స్వపరిపాలనా దర్మములు ఫలించుటకును, తత్ఫలప్రాప్తికి అవసరమైన కార్య పద్ధతుల నాచరింపబడుట సాధ్యమైనంతవఱకు రాష్ట్రనిర్మాణము భాషాప్రయుక్తపద్ధతి ననుసరించియుండవలె ననియు,
(బ) దేశీయమహాసభవారు నిర్వహించిన స్వపరిపాల నాదర్మములు ఫలించుటకును, ఇవివఱకు హాస్తింజప్రభువు గారును ఇటీవల హిందూదేశకార్యకర్త యగు మాంఠేగు గారును నిర్వహించిన రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము సాగక మగుట

ప్రత్యేకాంధ్ర మహాజనసభ - బెజవాడ.

ఈ నెల 30-వ తేది ఆదివారమున సమావేశమగును.
ఆంధ్రదేశాభివృద్ధికి, భారత దేశాభివృద్ధికి మిక్కిలి అవసరమైన విషయములు ఆలోచింపబడును.
వేలకువేలు ప్రతినిధులు వేంచేయవలయును.
ఇండియా మంత్రిగారికి ఈ సభవారు విజ్ఞాపన నంపెదరు.
ఆంధ్ర రాష్ట్రప్రాప్తికి ఇది మంచి తరుణము.
చక్కని ఏర్పాట్లు చేయబడును.

కును రాష్ట్రపరిపాలనా విధానము వై పద్ధతినే యుండవలె ననియు,

ఈ సభవా రభిప్రాయపడి
(బ) ఆంధ్రమండలముల నన్నిటిని ప్రత్యేకరాష్ట్రముగ నేర్పజుటకు యుక్తమును అత్యవశ్యకమును గావున, యుగ్ధా నంతరము సాధ్యమైనంత త్వరలో అట్టి యేర్పాటును చేయింపు డని ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించు చున్నాను."

ఆంధ్రదేశాభిమానులందరును గ్రామములుం దును పట్టణంబులందును సభలను జేసి వైన నుదహరించిన రాష్ట్ర తీర్మానము నామోదించుచు సభాభిప్రాయమును తంతిమూలమున బెజవాడకు ఆంధ్రసభాధిపతికి దెలియజేసి స్వధర్మమును నిర్వహించుటకు ప్రార్థితులు.

మైసూరు వస్తుప్రదర్శనశాల
మైసూరులో షరిశ్రామిక, వాణిజ్య వస్తు ప్రదర్శనశాల నిర్మించబడును. మైసూరు రాష్ట్రములో నేయే షరిశ్రమలు సాధ్యములగునో గను గొనుటకును, అట్టి షరిశ్రమల కుత్తేజము గలిగించుటకును, ప్రభుత్వమువారిందు మూలమున బా నుకొనిరి. ఈ మ్యూజియములో, రాష్ట్రములో దొరకు వస్తుసమదాయము, యందును గూర్చి దెలుపుట కొక సంఘము, పుస్తకభాండాగారము యుంచబడును. ఉపన్యాసము లవుకపు దొసగ బడు చుండును. ఇట్టి మ్యూజియములు జిల్లాల లోను, తాలూకాలలోను శాఖలుగ స్థాపింపబడు ను. మైసూరు ప్రభుత్వము వారి దేశాభిమానము అనుదినము కార్యరూపము దాల్చు చుండుట ప్రశంసార్హము.

కాన్వేషణను
కాన్వేషణను సభలో, నీ వత్సరము పునుచ్చే రి గవర్నరుగారు "దక్షిణ యండియాలోని చారి త్రిక విమర్శనము" గూర్చి యుపన్యసిం చెదరు. వీరు బ్రిటీషు యండియాలో నిట్టి సభలయం దుపన్యసించుట కిది ప్రథమసమయము. ఆంగ్ల, ఫ్రెంచి వారల స్నేహభావము వృద్ధిజెందుటకీది నిదర్శముగ నున్నది.

పురాతనశాసనములు.

I
పురాతనశాసనములు కట్టడములు విగ్రహములు మన్న గువానిని కాపాడి వానివలన తెలియవచ్చేది చరిత్రాంశములను ఇతరవిషయములను బ్రకటింపనిమిథును ప్రభుత్వకార్యాలయ మొకటి యున్నదని యనేకులకు తెలియకపోవచ్చును. దక్షిణ భండ, కార్యాలయము సహాయోపద్రవ్య రావు సాహెబు ఎ. చీ. కృష్ణ శాస్త్రి, బి. ఏ. గారి యాజమాన్యమున పని చేయుచున్నది. ఇంతకు పూర్వము దక్షిణమండలమునం దుండిన యీ కార్యాలయము క్రిందటి సంవత్సరము ఆక్టోబరు నెల 1-వ తేదీని చెన్నపురికి మార్చబడినది. ఈ కార్యాలయము విశ్వవిద్యాలయమున దూరము కాకుండ వలె ననియు, విద్యార్థులును విద్యాధ్యక్షులును చరిత్రకారులును

శబ్దశాస్త్రపరిశోధకులును తమకు లెచుకు సంబంధించినవిషయ ములను గూర్చి సహాయోపద్రవ్యతో సంప్రదించుటకును వారి పరస్పర సహకారమునకును ఎక్కువ యవకాశము కలుగవలె ననియు ప్రభుత్వమువారు యదేశించి గావించిన యీమాత్రు చాల వఱకు సాధ్యమయ్యె నని సహాయోపద్రవ్య గారు 1916-17-వ సంవత్సరమునకు సంబంధించిన తమ కార్యనివేదికయందు ప్రస్తావించియున్నారు. ఇంకను నెక్కువ యానుహాయములను ప్రభుత్వమువారు లభ్యపఱచునెడల, ఇంకను నెక్కువ సహకారము కలుగు ననియు, ఎక్కువ పని జరుగు ననియు వారందు కృతీకరించిన యభిప్రాయము సత్యముగ నే యుండవచ్చును. కాని, ఆ యధికానకూల్యము లేరియో వివరింపబడకపోవుట వలన, వారి యావశ్యకతను దుష్పలముగ తోచు నేమో యని చింతింపవలసియున్నది. ఇతర నీ కార్యాలయముయొక్క కార్యక్రమమును గూర్చి యందుక విచారించెము. కార్యాలయాధికారి మైన సహాయోపద్రవ్య గారి క్రింద ఇరువురు సహాయోద్యోగులు నుటికొంద ట్టిలరో ద్యోగులును కాక, దేశభాషను సారము పురాతనవస్తు శాస్త్ర విద్యాధి లను పేర ము ట్టి కొందఱు ద్యోగులు కూడ పని చేయుచుండు రనియు, ఈ యుద్యోగులలో నెక్కువకును తాము ప్రా తనిధ్యము వహించు దేశభాష తమ ద్వితీయభాషగా నుండు నట్లు నియమింపబడుదు రనియు నివేదికలను తెలియవచ్చుచున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్ కన్నాటభాషల సంవత్సరమున నియమింపబడియున్న యీ యుద్యోగులలో నెవరి ద్వితీయభాషయూ, వారి పేర్లును బట్టి, వారి మాతృభాష గాఁ గావించుటకును, తక్కినభాషలకు సంబంధించిన వనిని బట్టి మే మేమియు చెప్పజాలకున్నన, ఆంధ్రభాషకు సంబంధించిన కొన్ని నివేదికాంశములను బట్టి ఆంధ్రభాషోద్యోగి మ్యాగ్నభాష కూడ ఆంధ్రభాషయే యై యున్నవో, ప్రాచీనప్రత్యయములు మున్నగు స్వల్పవిషయములకు నైతము నివేదికయం దవకాశ ముండియుండ వని చెప్పక తప్పదు. ఈ యుద్యోగులకు సమర్థ లాక్షణింపం బడవలె ననియు స్థిరముగా నుంపవలె ననియు ఉద్దేశించి కాబోలు, నెలకు 50 రూపాయలుగా నుండిన వీరి జీతమునుక్రిందటి సంవత్సరము 75 రూపాయలకు పెంచి యుటయే కాక, 5 సంవత్సరములు వీరు సరిగా పనిచేసిన తరువాత వీరికి నెలకు 100 రూపాయలతో నానంధించి సంవత్సరమునకు 5 రూపాయల వంతున 125 రూపాయలవఱకును కృద్ధి గాంచెడి జీతము నిర్ణయింపబడు ప్రస్తుత్యము వారు నిర్ణయించియుండుట ప్రోత్సాహకరము. ఈ కార్యాలయముయొక్క కార్యక్రమములో సంపాదించబడిన కాస నాదులను భాషాంతరీకరణముతో గట్టికముగ ప్రకటింపబడు యొక భాగ మని ఇదివఱకే నూచించియుంటిమి. నివేదికకు సంబంధించిన సంవత్సరమున 'దక్షిణహిందూదేశ కాసనాదుల' ద్వితీయ సంపుట ముయొక్క యొదవ భాగము ముద్రితమై వెల్వడిన దనియు, ద్వితీయ సంపుటము యొక్క మూడవ భాగముగా ముద్రింపబడు నిమిత్తము భాషాంతరీకరణముతో కూడ 100 ప్రాచీనశాసనములు ముద్రాలయమునకు పంపబడిన వనియు, తృతీయ సంపుటమును సమాప్తము గావించు నాల్గవభాగమునకు పరికరములు సిద్ధపఱుపబడుచున్న వనియు, ఈ గ్రంథములలో ఆంధ్రసంపుటము చతుర్థ సంపుటముగా ప్రకటింపబడుట కవశ్యమైన పని జరుగుచున్న దనియు, ఈ యాంధ్ర సంపుటమున త్రిపురాంతక శాసనములను ఆంధ్రదేశమునకు సంబంధించిన మఱికొన్ని దానకాశనములును ప్రకటింపబడు ననియు, కన్నాట పురాతనవస్తుశాస్త్ర విద్యాధి యుద్యోగమున సంవత్సరముకంటె నెక్కువ కాలమునుండి యెవరును లేనందుచే కన్నాటకాశనములను ముద్రామునకు సిద్ధపఱుపెడి పరిని జరపుటకు వీలులేకపోయిన దనియు వివరింపబడుచున్న నివేదిక యందు వివరింపబడియున్నది. మొకటి రెండు సంపుటములను ఏ భాషలకు సంబంధించినవో తెలియను కాని, ఇందుమించు

విరోధామహాసంగ్రామము

లండను మీద విమానముల దాడి - వివరములు

ఇటలీనుండి లండనుకు విమానము మీద వచ్చుట

(౧)
(రైటరు ఏ. జి. స్పీ.)

ఇంగ్లాండు

ఇంగ్లాండుమీద శత్రులు దాడుల సలుపుట

లండను, సెప్టెంబరు 25:—నిన్నటిసాయంత్రము శత్రువిమానములు ఆగ్నేయ దిశనుండి సముద్రతీరము నెదిరి చినవి. అవి కంటి ఎసెక్సులలో ననేక ప్రదేశములకు వచ్చి నవి. కొన్ని థేయిస్లది ననుసరించి పోయి లండను నెదిరించినవి. అనేకవోట్ల బాంబులు వేయబడెను. ఇంతవరకు తెలిసిన సమాచారముబట్టి 6 గురు మనుష్యులు మరణించిరి. సుమారు 20 గురకు దెబ్బలు తగిలెను.

ప్రజలు బాగ్రతమొందుట.

లండను, సెప్టెంబరు 25:—నిన్నరాత్రి 8 గంటలకు లండను నగరమంతయు దిగ్భ్రమ మొందెను. వైమానికులు భయంకరముగ తుపాకుల గాల్పిరి. తుపాకుల గాల్పుచున్నప్పుడు, బాంబుల వేయచప్పుడును బట్టి చూచిన శత్రులు విశేష ప్రదేశము నెదిరించుటకు తెలియ చున్నది. శత్రులు వచ్చినసంగతి జనులకు వెంటనే తెలిప బడియెను. వారు వెంటనే ప్రాణసంక్షేపము లెగినస్థలము లకు బోయిరి. శరణాలయము లన్నిట జనులు తలూకించి యుండెను.

తుపాకులు 1½ గంటలవరకును యుండి యుండి కాల్పు బడుచుండెను. శత్రు తెచ్చుటనన్నియు చెలిసికొనుటకు విశేష ప్రయత్నములు జరుపబడియెను. శత్రులు మొట్ట మొదట దక్షిణభాగమునుండి బయలుదేరి ఈశాన్యము దిశకు బయలుదేరిరి. కాని కొంత దూరము బోయిన వెనుక వారు ఈశాన్య ప్రదేశమునుండి తరుచుచిరి. వీరులలో రాకపోకలు కొంతవరకే నాపివేయబడినవి. వీరులలో చాలనేపటివరకు మనుష్యుల సంఘాటము లేకుండెను.

దాడి వివరములు.

లండను, సెప్టెంబరు 25:—రాత్రి తొమ్మిదిగంటల సమయమున శత్రులు లండను నగరభాగమును కొంత నధిగమించిరి. ఒక బాంబుక దుకాణము మీదపడి దానియందున్న బా లికల నిరువురబునెను. ఆ బాంబుగలన ప్రక్కనుండి ప్రహరండి రములో కొంతభాగము కూలి పోని వారలకు దెబ్బలుతగిలెను. మరియొక బాంబుక సౌధముమీదపడి మీది దాహను గూల ద్రోసెను. ఒకా నొక ప్రదేశమున దానియండిన బాంబుక

సమాప్తము కావచ్చిన తరువాత సంపుటము ద్రావిడ కానక ములకు సంబంధించిన దనియు చతుర్థముగా తలపెట్టబడిన సంపుటము ఆంధ్రకానకములకు సంబంధించిన దనియు, కాల కర్మకర్మమున సమకూడినచో కర్ణాటకకానకములు వివర సం పుటముగ నేర్పడవచ్చుననియు స్పష్టమగు చున్నది. ద్రావి డకానకములకు సంబంధించిన ప్రకటనకార్య మింత వింతగను సత్వరముగను జరగుచుండ, ఆంధ్ర కానకములకు సంబంధిం చిన ప్రకటనకార్య మింతవరకే విధమైన యాకారమును పొం దకుండుట మిగుల సంతాపకరము. దీనిని బట్టి చూడగా, ఈ వివిధసంపుటముల ప్రకటన కార్యమును నిర్వహించుచున్న యా ద్యోగులలో అజనులు తెలిసినవారు పెక్కుమంది యుండియుం డవలెననియు, ఆంధ్రపురాతనకాత్రువిద్యాధిభిషి తెలుగుతెలి సినవారున్నారో లేదో సంశయాస్పద మనియు ఊహించవలసి యున్నది. ఉద్యోగులలో భాషాభాసము గలవారు లేకపోవుట చే ఆంధ్రభాష దుర్లభ మొందుచున్నది. ఈ యొక్క ప్రతి స్థాపనమనందే కాదు; ఇందుమించు ప్రతి ప్రభుత్వకార్యాల యందును ఈ యాంధ్రభాషావ్యయిట్టిదిగనే కాన్పించుచు న్నది. కర్ణాటకభాషాకార్యము లింతకంటెను దుర్లభమో నున్నదని మన య పూర్వ మిత్రులెవరైన మన ల నూర డింపక చచ్చును. కాని, కర్ణాట భాష మం గలంతటి స్వదేశరాజావలంబన మే యాంధ్ర భాష తున్నయెడల ఈ విషయమై మన మింత పరితపింపవల సిన యావశ్యకమే యుండక పోయెడిదని యనము వానికి ప్రత్యుత్తర మివ్వవలసి యున్నది. దేశభాషావిషయమునం దనుభవముగా చింతాలనుండి కొనసాగుచున్న యాంధ్ర పాలనమును ప్రభుత్వమువారు గుర్తించినచో, ఆంధ్రభాష యొక్క దుర్లభ యచితకాలములోనే యంతరించుగలదని ధ్వజింపించుచున్నాము.

దు తన వాతగారి దేహస్థితి బాగుండనందున వతనివద్దకు వేగ మేలించెను. బాలుడు చంపబడియెను. తాతగారికి దెబ్బలు తగిలెను. మరియొక బాంబుక హాటలు గుమ్మమువద్ద బడెను. అందువలన నవట ననేక మందికి దెబ్బలు తగిలెను. ఒక పురు షుడు సిగిరెట్టును గాల్పుచుండగా నాతని చేయి యెగిరి పో యెను. హోటెల్లన్నిటియందును మనుష్యులు తలూకించి యుండు సమయమున పోలీసువారు ఆ పద తెలుపుచు విషయాల నూదిరి. జను లొక్కొక్క డిగ కరణాలయములకు బరుగెత్త సాగిరి. వీరు లన్నియు నొక్కచూపుగ నింధ్ర జాలమువలె నిష్క్రమయ్యెను. అందువలననే మరణములు విశేషముగ గలుగ లేదు. ఒక శరణాలయము నందుండు జన సమూహము “పదపతీతను” గూర్చి పాటల పాడసాగిరి. ఆకసము వంక జాదువారలలో నెవ్వరును విమానముల గాం చనేరకుండేరి. అత్యంత శ్రేష్ఠగమనముతో మెలుగులవలె పలువు రెత్తు వివిధకాంతులు గల దీప సమూహములు సభా మండల మున గన్పించు చుండెను. బాంబుల త్రోయట కంటెను తుపాకుల గాల్పుట ఎక్కువ భయంకరముగ నుండెను. కొన్ని వైమానిక యుద్ధములు గాన నయ్యెను.

దాడి ఏవైపునుండి వచ్చెను?

ఎసెక్సు సముద్రతీరమునందలి ఒక రేవుపట్టణమునుండి యిట్లు తలెత్తవచ్చెను. విమానముల భయంకరనిశవములును తుపా కుల ప్రేలుడు ధ్వజములు రాత్రి 7-30 గంటల కారంభమయి ఒకటిన్నర గంటవరకు నుండెను. లండను వైపునుండి భయంకర ములగు ప్రేలుడు వస్తువుల ధ్వజములు వివరించిన ఇటలీయాల్రము బాంబులు పడలేదు. ఎసెక్సునుండలమున సముద్రమునకు చాల దూరమునందున్న ఒకనగరమునుండి యిట్లు తలెత్తవచ్చుచున్నది. ఇరువది నిమిషముల కొక్కటి చొప్పున మూడువైమానిక దళ ములు ఈనుండలము మీదుగబోయినవి. ఒకటియు త్రరతటము నకుబోయెను. మరొకటి దక్షిణతటమునకు బోయెను. మరి యొకటి నగరముమీది కేటించెను. అన్నియు పశ్చిమతటమున నొక మండలమందు గలసికొని కట్టు గన్నట్టెను. తుపాకుల చప్పుడునుబట్టి యూహించిన నవి లండనునుండి యొకేవూర్త మున బయట కేటించినట్లున్నది.

వార్తాసంఘమువారి ప్రకటన.

లండను, సెప్టెంబరు 25:—వార్తాసంఘమువారుగూడఁట్లు ప్రయోచించుచున్నారు:—నేటి యుద్ధముననే లింకాల్ను మైరయూక్ల మైరల కావల కొన్ని విమానములు గన్పించెను. దాడి యొకను ప్రభులముగనే యున్నది. వివరము లింకను దెలియలేదు.

నౌకానిర్మాణ సానము

ముంచివేయబడుట

లండను, సెప్టెంబరు 25:—ఇటీవలి ముట్టిలో ఓవైంటు ప్రాధికాలమును గొట్టివేసిన జర్మనుల నేరాకోపణ మును నావికాధికారులు నిరాకరించి యిట్లు చెప్పిరి:—భార్యాపతులముల బట్టి చూచిన నీటిపై తేలియుండు నౌకా నిర్మాణాలములు ముంచివేయబడి నటుల గన్పించు చున్నది. నౌకాలములు నందలి యొక దుకాణము పూర్తిగ కూలిపో యెను. తక్కిన దుకాణము లేడింటికి నష్టములు గలిగినవి. జలాంతర్గాముల విశ్రమాలములు నందలి కొంత భాగము కనిపిం చుచున్నది.

లండను, సెప్టెంబరు 25:—వార్తాసంఘమువారిట్లు తెలి యబరచుచున్నారు:—విమాన విధ్వంసక శిరంగిదళమువారు నిన్నటిరాత్రి లండను నగరమును సమీపించి శత్రువిమానముల తరిమివైచిరి. ఒకటి రెండు విమానములు మాత్రము మా సంద టకు పంపుల జొచ్చినవి. ఇప్పటికి 15 రు చంబబడిరి. 70 గురకు దెబ్బలు తగిలెను. వస్తు సామగ్రి నష్టమంత యధిక ముగ లేదు. యాక్కుమైర లింక మైరల తీరమునందు గన్పించిన విమానములు విశేషముగ లోనికి బోలేదు. సందతక ప్రయత్నములు గావింపబడిన అనేక ప్రదేశములను వారు సమీపించిరిగాని మాశిరంగిదళములు వారిని తరిమివేయుచుండి

నవి. ఒక రేవుపట్టణముమీద వారు బాంబులవేసిరి. అందు వలన ముగ్గురు శ్రీలకు దెబ్బలు తగిలెను. వస్తు సామగ్రి కేమి యు నష్టము గలుగలేదు.

డెర్బీ ప్రభువుగారు; యుద్ధము.

లండను, సెప్టెంబరు 25:—షార్క్ కిస్టిలో కనేసేయకు క్లబ్బువారి కొక యువస్వామము నిచ్చుచు డెర్బీ ప్రభువుగా రిట్లు చెప్పిరి:—మనము తప్పల నొనరించితిమి. లేకపోలేదు. కాని వానిలో నేదియు జర్మనుల ప్రభువతప్పిన మంత భూర మైనది కాదు. మొదట బ్రిటిషు వలస దేశముల సహాయమును వారు పరిగణింపనేలేదు. ఈతప్పే వారి పరాజయ మునకు గారణమగును. శత్రులు బాగుగనే పోరాడుచున్నా రు. కాని మన వైనికు లంతకంటెను బాగుగ పోరాడుచు న్నారు. మా కడపటి యువస్కందనము అత్యంత విజయవంత ము. మా నష్టములు చాల తక్కువగ నున్నవి. ఉద్దేశింప బడిన ప్రదేశము లన్నియు పట్టుకొనబడినవి. జర్మనుల కెటుక లేకుండ ఈ యువస్కందనము జరుగలేదు. వారు యుద్ధమునకు పరిపూర్ణసన్నాహముల నొనరించిరి. అయినప్పటికిని వారు ఓడింపబడిరి. మన వైన్యమే బలవత్తమైనదనుట కిది ప్రబల నిదర్శన మగుచున్నది.

డెర్బీ ప్రభువుగారు తాము ఇటలీ రంగమున కేగిన సంగతిని వర్ణించి పిచ్చుట వారపక్షస్వంధి జరుగనేరదని యిట్లు చెప్పిరి:—మన దేశమున సంధి కోరనివా రాబాలగోపాలము లలో నొక్కరును లేరు. కాని మనము కోరునది నిజమైనసంధి; సర్వకాలమునకు దృఢముగ నిలచు సంధి. నేను పూర్వపక్ష వాదిని, ఏకచ్ఛత్రాధిపత్యమును హృదయపూర్వకముగ బల పరచువాడను. కాని ఏకచ్ఛత్రాధిపతి యుద్ధము చేయగలుగు దినము చాలకాలము క్రిందటనే గడచిపోయినదని నే నెఱుగుదును. యుద్ధమును గాని సంధిగాని చేయుట ప్రజలవలననే జరుగవలయును. జర్మనీ జాతియే సంధిని గావింపగలదు గాని జర్మనీరాజు కాదని తెలిసికొనినకక్ష యేనియు ప్రకృతమున జర్మనీదేశమునందు గానరాదు. మనము చేతుబోపు సంధి ప్రజలతోడనే జరుగవలయును గాని రాజుతో గాని ఛాన్స్ లుతోగాని కాదు. ఇట్టిసంధి నే జరిగించుటకు మనము పట్టుపట్ట వలయును. అప్పుడు మాత్రమే సర్వకాలకాలి నెలకొనబడ గలదు. ఈలోపున మనమును మన మిత్రులును జ్ఞాపక ముంచు కొనవలసినది యొక్క మాటయే. “యుద్ధమును చేయుచునే యుండుడు.”

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యపు టుత్తరువు.

లండను, సెప్టెంబరు 25:—27-వ తేదీని రాజుగారు బరింగుహము కోటవద్ద బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునవద్ద బ్రిటిషు సామ్రాజ్యలిరుద చిహ్నముల నొసగెదరు.

ఇటలీ

ఇటలీయను నై మానికుల పలాయనము.

లండను, సెప్టెంబరు 25:—442 నిమిషములలో 700 మైళ్ల దూరమున నెక్కడ నాగక బ్రయాణము గావించిన ఇటలీయను విమాన మొకటి నిన్నటి ఉదయముట్యూరిను చేరె ను. అందు విమానము నడపు యుద్ధోగి యొకడును దారిలో వస్తువులజూచు వాడొకడును, యంత్రకారు డొకడును నుం డిరి. విమానమునకుపు వాకుకెట్టెను లారియట్టి. అతడుదయము 7-30 గంటలకు ట్యూరినునుండి బయలుదేరెను. మధ్యాహ్నము 2-50 గంటలకు హాన్స్లోన్వద్ద కేటించెను. అతేపు సుపర్యత ముల దాటువపుడు వారనేకతుపానుగాలులవలనను, వన్న మే ఘుములవలనను, పొగమంచుగట్టులవలనను చాల శ్రమనొందిరి. అతడు మెయిలు తపాలను, నిన్నటియుదయపు ఇటలీయను పత్రికలను గొనిపోయెను.

టిపోలీలో యుద్ధము

రోము, సెప్టెంబరు 25:—అరుగంటలసేపు భయంకర ముగ పోరాడినపిచ్చుట 20 వ తేదీని ఇటలీయను దళ మొకటి శత్రులయొక్క తుపాకిదళ వైనికుల 7000 మందిని శిరంగుల తోడను మరశిరంగులతోడను గలిపి 800 మంది ఆశ్వికధటు లను, దక్షిణ ట్రిపోలీలో నుండు మరికొందఱు తురుష్కులను కట్టుకొనెను. శత్రులు 1600 మంది ధటుకును, జర్మనీలో తయారు చేయబడిన విశేషవస్తుసామగ్రియును ఇటలీయను లచే పట్టవడెను.

శ్రావ్యము

జర్మనుల విమోచనమును జర్మనుల సేవంపుట.

లండను, సెప్టెంబరు 24:— నేటి సాయంత్రము పరాసువారి టెలు ప్రచురించిరి. బ్రేయప్రాంతమునను, ప్రాయ డ్యాంటు ఫారమునందును, వార్తలైజునందును భయంకరముగు ఫిరంగియుద్ధము జరిగెను. ముఖ్యముగా తెలియకుండగనే వార్తలైజు మీద శత్రువు లాకస్మికముగ సలిపినదాడి పరాభూతమయ్యెను. మూఱుజునది యెడనుతీరమున మాపంపుల తేరబ్రయమిచ్చింది. శత్రుల కావలి దళములను మావారు తరిమివైచిరి. రాత్రి సమయమున ఘడితీరమున బాయిడీఫానెను, బాయూచామీ ప్రాంతమున భయంకరముగు ఫిరంగి యుద్ధముజరిగెను. బార్లడే కుగ్గనకు తీరముననుండు మండలమును నిన్న రాత్రి శత్రువిమానములు ముట్టడించెను. జర్మను ఖయిదీలందఱును ఉండుమోటు ననేక బాంబులుపెడెను. వారిలో ఇద్దఱు మృతిజెందిరి. 17 గురకు గాయములు తగిలెను. శత్రు విమానములు 6 నేలకూల్చబడియెను.

దివ్యముగు పోరాటము

లండను, సెప్టెంబరు 24:— ట్రెయ్యుప్రతికా విలేఖకు డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు. ఏప్రిలు 9 వ తేదీన, జూన్ 7 వ తేదీన, జూలై 31 వ తేదీన, సెప్టెంబరు 20 వ తేదీన దివ్యములగు పోరాటములు జరిగెను. ముందుగా తగిన ప్రయత్నము లన్నియు జేయబడెను. కాగ్రము బాగుగ నిర్వహింపబడెను. దృఢపత్రములగు ప్రదేశములనుండి జర్మనులు విశేషమైన నష్టములతోడను, సామగ్రినష్టములతోడను, నైతికనష్టములతోడను విజయవంతముగ తరిమివేయబడిరి. ఆగస్టు నెలలో వాముభారము చాలభయంకరముగ నుండుటవలన ప్లాండర్స్ రంగమున వరదలు బయలుదేరి యుద్ధమును పూర్తిగ సఫలము నుండించుటకు వీలులేక పోయెను. సెప్టెంబరు 27 తేదీ నాటియుద్ధముజూలై 31వ తేదీ నాటియుద్ధము కేవలమేగాని వేరుకాదు. నూతన రీతి యుద్ధమును మన మిప్పుడు బాగుగ నిర్వహింప గలుగుచున్నందున విజయము వెనుక విజయమును జేకొనుటకు నైశ్యము నడచి పోవుటయే తడవుగ నున్నది. జూలై 31 వ తేదీ నాటి యుద్ధమువలన మే మే ఫలమును పట్టుకొన నుద్దేశించినదియు శత్రువులు స్పష్టముగ గ్రహింప గలిగిరి. అందుచే ఆగస్టు నెలలో వాయుభారము బాగుతేకుండుట శత్రువులకు లాభకరమయ్యెను. మేము తిరిగి యుద్ధమును ప్రారంభించు లోపల వారు తమ ఫలముల బాగుగ దృఢపరచుకొనిరి. అందువలననే మేమునోడ్డు మీద బ్రిటిషు వారి పురోగమన మాపివేయబడుట కిదియే కారణము. వైతై సురక్షక పంపుల ఛేదించుటయేగాక సెప్టెంబరు 20-వ తేదీన జయింపబడిన ప్రదేశముల నన్నిటిని, శత్రు తన్ని వికలముల గలిగించినను ఓర్పి, దృఢపరచుకొనుచుండి నందులకు మన నైన్యాధిపతు లెంతయు సంప్రవసీయులు. దివ్యమైన ఈ పోరాటమున విశేష నష్టముగాని తప్పిదము గాని కన్పించదు.

జర్మనుల నూతన సంరక్షకప్రయత్నములు.

లండను, సెప్టెంబరు 24:— పరాసువారి ప్రధాన కార్యాలయమునందన్న రైటుగారి విలేఖకుడిల్లు వ్రాయుచున్నాడు:—భయంకరములగు బ్రిటిషు పరాసువారిల ముట్టడులకు వెలుగండి జర్మను సర్వసేనాని పశ్చిమరంగమున సంరక్షకార్థము కొత్త యుద్ధముల గని పెట్టవలసినవాడాయెను. ఇటీవల పట్టుకొనబడిన జర్మను సైనికోద్యోగులు కొందఱు జర్మను ప్రధమ పంపులు యుద్ధ మారంభమగుటకు మున్నే పూర్తిగ విధ్వంసములయ్యెనని చెప్పి యిల్లు పలికిరి. సంరక్షకబలము సంరక్షకమార్గముల సుక్షిప్తముల జేయుట యందున్నది. కందకములు, విశ్రామస్థలములు, మరఫిరంగుల నుండుతావులు, ఫిరంగుల గాల్పుప్రదేశములు మొదలగు వాని ఛాయాపటముల నిదివరకు బ్రిటిషు పరాసుసైనికు లెత్తికొనిరి. అనన్నియు నిక విధ్వంసములు కాకమానవు. అందుచే పూర్తిగా నూతనపుగువిధానముల నిక జర్మను లుపయోగింపవలసియున్నది. అది తమ శత్రువుల కెంతమాత్రము తెలియకుండునట్లు వారుజాగ్రూతతో జూచుకొనవలయును. ఈమాటల వలన గ్రహింపదగు ముఖ్యాంశ మేమన, కొత్త ఏర్పాటులు గావింపబడవలయు నదియు, మన ఫిరంగులవలన శత్రువుల కెంత నష్టము గలుగుచున్నదియు, అందు ముఖ్యముగ మన వైమానికులకు శత్రు లెంత భీతిల్లినదియు, వారు స్పష్టముగ నొప్పుకొనిరి. మన వైమానికు లెట్లైన నొక దాని ఛాయా

పటమును గ్రహించిన నది భ్వంస మొనర్పబడక తప్పదని శత్రులు గ్రహించిరి. వీనిని బట్టి మనము తెలిసికొనదగు సారాంశము సురక్షము.

జర్మనులు ప్రతియుద్ధముల విడుట

లండను, సెప్టెంబరు 24:— ప్రధానకార్యమునందన్న రైటుగారి విలేఖకు డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు:— లాంజిమా ర్గున కీశాన్యమున తా మొనరించిన ప్రతియుద్ధములు పరాభూతములు కాగా జర్మనులు గానున్న వాని కెట్లైన లాంగి యుండుటకు తీర్మానించుకొని పరాతి దళముల నిక వ్యక్తియు గావింపకుండవలయునని తీర్మానించిరి. గల 24 గంటలలోను మే మునేక చిల్లరయుద్ధముల నొనరించి మామంత్రిని విశేషముగ దృఢపరచుకొనుచున్నాము. మెనిను విజయము మరల తుపాకి దళముల బలాధిక్యతను స్థిరపరచినది. శత్రుల మరఫిరంగి యుద్ధములను ప్రతిఘటించుటయే గాక మా తుపాకిదళములు వాని కంటే నెన్నిమో మడుగులు శ్రేష్టములుగనున్నవి. యుద్ధము నకు పూర్వము బ్రిటిషు పదాతిదళముల కీయబడినశిక్ష చాల మంచిదని సంగతి ఈ యుద్ధములవలన వ్యక్తమయ్యెను. తుపాకి దళములలోని కొలదినుండి సైనికులు మాత్రమే శత్రుల మరఫిరంగుల నెదిరించి లోనికిబోయి పిల్ బామ్మ నొకదాని బట్టుకొనిరి.

భయంకరముగు ఫిరంగి యుద్ధము.

లండను, సెప్టెంబరు 24:— జర్మను అధికారు లిల్లు ప్రకటించుచున్నారు:— మాతాల్లు మనమునందన్న, వెస్టు హాకునందన్న, లెస్సు, సెంటు క్వంటినుల వద్దను, ఎయిసీసు రంగమున ననేక ముఖ్యస్థలములందును, ఛేంపేసులోను, వెడ్డను వద్దను మహాభయంకరముగు ఫిరంగి యుద్ధములు జరిగినవి.

బారాంకో విట్టుటి కు తీరమునను లక్కనకు పశ్చిమమునను రువ్యను ఫిరంగిదళములు తీవ్రముగ పోరునలిపినవి.

మూఱుజునదితీరమున జర్మనులు దండెత్తినచుట్టు

లండను, సెప్టెంబరు 23:— పరాసువారిల్లు ప్రకటించుచున్నాడు:— ఎయిసీసు రంగమున చాల తీవ్రముగు ఫిరంగియుద్ధము జరిగెను. బ్రేయాలలోనేయు కుత్తరమున మా ప్రధమ పంపులవై గావింపబడిన దాడి నొకదాని మేము తరిమివైచితిమి. ముట్టడి నొకదాని సలిపినపిమ్మట మూఱుజునది కుత్తర తటముననుండు జర్మను సైనికులు బాయిలీచామీ కుత్తరమున నుండు మా కందకపంపులను రెండు కిలోమీటరుల వైశాల్యము గల రంగమున నెదిరించిరి. కాని ఒకటిరెండువోట్ల తప్ప తక్కిన రంగమందంతట శత్రులు మా పంపులదరి జేరలేకుండ తరిమివేయబడిరి. ఆ యొకటిరెండు వోట్లవైనను శత్రు సైనికులకు మా సైనికులకు ద్వంద్వయుద్ధము జరిగి శత్రు సైనికులు తరిమివేయబడిరి. ఈ సమయముననే వెజోవాక్సునకు కుత్తరమునను, బ్యూహంటునకు దక్షిణమునను రెండు చిల్లర యుద్ధము లొనరింపబడెను. రెంటియందును శత్రులు పూర్తిగ నోడింపబడిరి. సుధ్యాక్షులు బాటులేచామీవద్ద శత్రువులు మరల రెండు యుద్ధముల నొనరించిరి. కాని వారి నష్టముల నధికము జేయించుకొనుట తప్ప వారి కేమియు లాభము లేకుండెను.

వైమానికాలయములమీద బాంబుల వేయుట.

లండను, సెప్టెంబరు 25:— నావికాధికారు లిల్లు ప్రకటించుచున్నారు. నావికావైమానిక వ్యయవారు నిన్నటి ఉదయము వారనేనాకర్ వైమానికాలయమునందన్న వైమానికకాలమీద ననేక బాంబుల వేసిరి. మా విమానముక టి సోమవారమునాడ నేక శత్రువిమానముల తలపడి ఒకదాని భ్వంస మొనరించి మరయొక దాని నేల కూల్చెను. మా విమానములన్నియు సురక్షితముగ తిరిగి వచ్చినవి.

లండను, సెప్టెంబరు 23:— బ్రిటిషువారిల్లు ప్రకటించుచున్నారు.

—ఎవేసీహాకి తూర్పున మేము విజయవంతముగ నొకదానిని సలిపితిమి. లెస్సున కీశాన్యముననున్న మా ప్రధమ స్థానములలో నొకదానిని శత్రులు పట్టుకొన బ్రయత్నింపగా మేము వారిని వెనుకకు తరిమివేసితిమి. ఈ ప్రయత్నమునకు మూర్ఖునను శత్రుల ఫిరంగియుద్ధము తీవ్రముగ నున్నది.

గ్రీసు

గ్రీసు; సైనికశాసనము

ఏథెస్సు, సెప్టెంబరు 25:— లెకోనియా యందును, ఆర్గిడియా యందును, కిస్సెంటైను రాజుగారి యంగరక్షకబలము నందును అలగ్జాండరు రాజుగారి పత్యమున నున్నవారు, కొత్త ప్రభుత్వమునను శాంతిని గలిగించుచున్నారు గావున వారు సైనికశాసనము ప్రకారము శిక్షింపబడుదురని ప్రకటించబడెను.

జర్మనీ

జర్మనుల తంత్రములు.

అంప్రదము, సెప్టెంబరు 24:— కాంగ్రెసుసభ్యులను లంచములచే వశీకరణము చేసికొనదగునను లెచ్చుస్తాపుగారి సలహాలను అమెరికా సం॥ రాష్ట్రముల రాష్ట్రీయశాఖవారు బయటపెట్టుటను గూర్చి విమర్శించుచు “కోస్టనిచ్చి వాల్కూనె టెయిటంగు” పత్రిక ఇల్లు వ్రాయుచున్నది:— ఇప్పుడు జర్మనులకు ప్రతికారముగ నుపయోగించుచున్న జర్మను రాజకీయ పత్రముల నన్నిటిని సంయుక్తరాష్ట్రములవారు సంప్రదించుట చాల విచారకరము.

అర్జంటైనా; జర్మనీ.

బ్యూనోస్ టెరిసు, సెప్టెంబరు 25:— నావికావ్యయము కొల్లగొట్టుట కుత్తరవీయబడెను. సమ్మెకట్టుకలన సైనికుల సాధారణపువని గలిగియున్నాడు. ఒక సైనికోద్యోగి యిల్లు తెలియజేయుచున్నాడు. తక్కిన ఆవశ్యకతలను గూర్చియు జనరలు స్టాపువారు తగినంత జాగ్రూతతను తీసుకొనుచున్నార. మరియొక అధికారిల్లు చెప్పియుండెను. వలయునన్న నిప్పుడే రెండు పటాలములను అర్జంటైనావారు యూరపున కంపగలరు. 2 లక్షల సైనికులనుగూడ నంపుట కది యిప్పుడు చాలియున్నది. కొంచెము ఫిరంగిసామగ్రి మాత్రము కొంతకడియున్నది. ఈలోపమును మిత్రమండలివారు త్వరలోనే పూర్తి చేయగలరు.

జర్మనీ దేశము తగిన రీతిని సంతోష పెట్టగలదనియు దానియందు విశ్వాస ముండదగుననియు బెర్లినులోనుండు అర్జంటైను మంత్రిగారు తెలిపిన సమాచారము ప్రజలకు చాల కొపము గలిగించినది. ఇంకను జర్మను దొరతనమువారియందు విశ్వాస ముండబాలదని వారు వ్యక్తీకరించిరి. కానన సభ్యుల నేకులు కలహమునకు కాలుద్రవ్వచున్నారు. మంత్రుల సభ మాహ్వనింపబడెను. రెయిల్వే సమ్మెకట్టుకలన దేశ వ్యాపారమునకు చాల అంతరాయము గలుగుచున్నది. కట్టుదారులు అత్యధిక కోరికల గోరుచున్నారు.

రుమేనియా

రుమేనియా ధైర్యము

ఒడెస్సా, సెప్టెంబరు 25:— రుమేనియా ప్రతినిధి సంఘాధ్యక్షుడు ఎం. మూర్టబానుగా రొక సందర్శన సమయమున రైటుగారి విలేఖకునితో నిల్లు చెప్పిరి. రుమేనియను సైన్యము మహాపరాక్రమముతో మాల్డేవియాను గాపాడుచున్నారు. ఆసమయమున రువ్యనులు తమ సహాయమున కేతెంటురని వారు చాల నమ్మకము గలిగియుండిరి. రువ్యనులు రుమేనియను రంగము నత్యంతోత్సాహముతో సహాయ మొనరించిన తమ రాష్ట్రమును, తమ స్వాతంత్ర్యములను మాత్రమే గాపాడుకొన గలిగినవారుగాక రువ్యా జేశగౌరవమును, వారు మిత్రుండలివారితో గావించిన పూనికను గాపాడుకొనినవారయి యుద్ధాంతమును సమీపమునకు దెచ్చిన వారై యుండగలరను సంగతిని వారు తెలిసికొనగలరని విశ్వసించి యుంటిరి. అనేకకష్టపరంపరల పాలయ్యును రుమేనియా దేశము తన భూమి మీదనే విజయకాంతిని ప్రకాశింపగలరని తాము నమ్ముచున్నాము.

ప్రత్యేకాంధ్రమహాసభ.

అయ్యా, 24 తేదీన తమ పత్రికయందు “ప్రత్యేకాంధ్రమహాసభ” అను శీర్షికను దేవులపల్లి స్వామికాశ్రమిగారు రాష్ట్ర విశ్వవిద్యాలయముల గూర్చి మాంతుగుగారితో విన్నవించుటకు నొక విజ్ఞాపకంపు మేర్పాటు కావలసియున్నదనియు, ఆసంఘమునకు సభ్యులు మా॥ బి. ఎన్. శర్మగారు, మోహనుచంద్రరావుగారు, కొండ వెంకటప్పయ్యగారు మున్నగు వారు సభ్యులుగానుండిన బాగుండునని వారి అభిప్రాయమును కాశ్రమిగారు వెల్లబెచ్చియున్నారు.

ఆంధ్రదేశమును భాషాసేవయును ముందంజవేసిస్థాపన యొక్క జీవితము దేశభాషా సేవయును వినియోగపరచి, బరుప సమకట్టి, పలువుర యువకులకు జీవితము వీధియున బ్రకాశంప జీవనముతో దారి జూపిన శ్రీమత కోపల్లె హనుమంత రావు పంతులుగారు పై సంఘసభ్యులలో నొకరుగా నుండిన ఆంధ్ర ప్రజా రంజకముగా నుండునని నాఅభిప్రాయము. గుంటూరు గరికిపాటి సేతు మాధవరావు.

స్థానిక వార్తలు

బీసెంటుమ్మ శిలావిగ్రహనిధి:—ఈ నిధి కింత వరకు రు 1101-12-0 లు చేరినది ఈ నెల 25 వ తేదీని కార్యదర్శులు ప్రకటించిరి.

హోమామురాలు గ్రంథాలయము:—నిన్న రాత్రి గ్రంథాలయమున కమర్సుబడిన అక్షములలో సెకందము పగులగొట్టబడినది, అగ్రాధికారముగల సోల్దరులు రాళ్లు రువ్వి పగులగొట్టిని కావలినాడు పోలీసువారికి తెలిపెను

మేకను దొంగలొంటలు:—ఈ నెల 19-వ తేదీని రాయపురము రైలుస్టేషను ఆవరణములో నుండిన యొక మేక నుభక్తుడీకే లేక పుక్కి అనునతడు దొంగలొంటి మన్నడీ బజారులో విక్రయించినందున టవును పోలీసు స్టేషను మేజిస్ట్రేటు గారు వానికి 1 మాసము కఠినశిక్ష విధించిరి.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయ పట్టప్రదానసభ:—ఈసంవత్సరము నవంబరు నెల 22 వ తేదీని చెన్నపురిలో జరుపబడు చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయ పట్టప్రదాన సభలో (ఫ్రెంచి గవర్నరు మోన్సియరు మార్టిన్ ప్రభువుగారు దక్షిణహిందూ దేశములో దేశచరిత్రల పఠనమును గూర్చి నుపన్యసించుటకు దయతో నంగీకరించినది తెలియుచున్నది.

గుమాస్తా మోసము:—నోలాయిదాను తెత్ పాల్ కంపెనీలో గుమాస్తాగానుండిన నరిసింహాచారి అను నతడు కంపెనీవారిని 872 రూపాయలు అపహరించినందున టవును పోలీసుకోర్టు మేజిస్ట్రేటుగారు వానికి 2 మాసముల కఠినశిక్షయు 400 రూ॥లు జూర్యానాయు విధించిరి. జూర్యానాసాములో 872 రూ॥లు కంపెనీవారికి యిచ్చివేయుటకు తీర్మానింపబడినది.

ఆసిబీసెంటుమ్మగారు:—అయ్యగారి స్వంత పని చాల హెచ్చుగ నుండుటచే దానిని త్వరితముగ నుక్రమము గను నిర్వహించవలసియున్నది. వాణ్ణి ఆరండేలుగారు అంతరంగిక కార్యదర్శిగా పనిచేయ నంగీకరించిరి. అందులకు కార్యాలయమును ముసద్దలను ప్రత్యేకముగ నేర్పరచిరి. కాన న్యాయించియు పత్రికకు సంబంధించిన లేఖలను మాత్రమే మామూలుగా అక్కినుకు పంపి తక్కిన లేఖల నన్నిటిని ఆరండేలుగారికి పంపవలెనని వారు ప్రకటించిరి.

భగవత్ తత్వబోధనసభ:—రాబోవు శుక్ర వారము సాయంత్రము 6 గంటలకు, శనివారము 5 గంటలకు, ఆదివారము 5 గంటలకు, ఇప్పుడు జరుగుచు వచ్చుచుండెడి భగవత్తత్వసభ సప్తమ అధ్యాయమును విజ్ఞానయోగములో 19వ స్లోకమును “బహునాం జన్మనామంతే” అను స్లోకమున ప్రారంభించి, అష్టమ అధ్యాయమును అక్షర పర బ్రహ్మయోగమున నవమ అధ్యాయమును రాజవిద్యా రాజగుహ్య మను యోగమునుగురించి హిందూ తియలజికో భవనమున పండిట్ ల. లక్షణాచార్యులవారిచే నుపన్యసించబడును.

ముత్యాలపేట ముస్లిము అంజమాను సంఘము:—ఇక నెట్టి ఆలస్యమున చేయకుండ మహమ్మదాలీషాక తాలీగార్లుమున్నగు నిర్బంధితులగు మహమ్మదీయుల నందరిని విడుదల చేయవలెనని చెన్నపురి ముత్యాలపేట ముస్లిము అంజమాను సంఘమువారు రాజప్రతినిధి గారినికోరుచున్నారు. దేశమునందలి మహమ్మదీయుల కందరికినిదిచాల సంతృప్తి కలిగించునని గౌరవకార్యదర్శి మహమ్మదు ఉస్మానగారు రాజప్రతినిధిగారి అంతరంగిక కార్యదర్శికి తిలకించుచు నుండిరి.

రావుబహద్దరు పిల్ల త్యాగరాయసెట్టిగారు ద్విశ్రాంతిని బుచ్చుకొనుట:—బాతీయ నిధియొక్కయు చెన్నపురి పరిశ్రామిక సంఘముయొక్కయు సభ్యులు యీ నెల 29 వ తేదీ శనివారము సాయంత్రము 5-15 నిమిషములకు మహాజనసభా మండపమున సమావేశ మయ్యెదరు. సభచుచున్న సంవత్సరమునకు నిధికిని, సంఘమునకును అధ్యక్షులు

యీ సమావేశమువారిచే నెన్నికొనబడుదురు. గత సమావేశమున అధ్యక్షులుగ నెన్నికొనబడిన రావుబహద్దరు పి. త్యాగరాయసెట్టిగారు తమకు ఆరోగ్యము సరిగలేనందున తమ పనుల నన్నిటిని చాలించుకొందుమనియు నిధికిని సంఘమునకును అధ్యక్షులుగ నుండలేమనియు చెప్పిరిని తెలియుచున్నది.

నేటి వాతావరణసిద్ధి:—మలబారునందు వాయు భారము కొంచెము తగ్గినది. ఇతర ప్రదేశములం దంతగా మార్పులేదు. కర్నాటకమునందు పడమటిగాలి వీచుచున్నది సామాన్యముగ వాయువు మెల్లగా వీచుచున్నది. చెన్నపురి తీరమునందు ఏర్పడిన అత్యల్ప వాయుభారము గల ప్రదేశము చుట్టును తుపానుగాలి వీచు చూచనలు కనిపించుచున్నవి. కర్నాటకమునందు ఉష్ణ మెక్కువయైనది. ఇతర ప్రదేశములందు సాధారణముగా నున్నది. ఉత్తర సర్కారులలో గుంటూరునందు (92 డిగ్రీలు) తప్ప ఇతర ప్రదేశములందు 88 నుండి 89 డిగ్రీల యుష్ణము గలదు. నెల్లూరునందు 89½ డిగ్రీలు దత్తవండలములందే అత్యధికోష్ణముగలదు. కడపయందు 98½ డిగ్రీల యుష్ణము గలదు. ఉత్తరసర్కారులలోను పశ్చిమతీరమునను కర్నాటకమునందును నేటి యుదయము దట్టమగు మేఘములుండెను. అంతటను మంచినవ్వు ములు మరిసినవి. మచిలీ బందరు, తెంగుకూరు 3 నుండి 3½ అం. వజ్రుకు వర్షిచెను ఉత్తరసర్కారులలో ఇతర ప్రదేశములందు బాగుగ వర్షించినది. దత్తవండలములందు 1 అం. వజ్రుకు, కర్నాటకము నందనేక స్థలములందు 2½ అం. వజ్రుకు, కొచ్చి ప్రాంతమునను మలబారునందును 3½ అం. వజ్రుకు వర్షించెను.

శ్రీరాజా రామమోహనరాయ మృతసాంవత్సరికోత్సవ సభ:—ఈసభను ఆంధ్రగృహ హాలులో జరుపుటకు మేము ఈనెల 18 వ తేదీని చెన్నపురి క్రైస్తవ కళాశాలాధికారుల అనుమతిని కోరితిమి. ఈనెల 27 వ తేదీని సభజరుపుటకు వారానాడే మాకనుమతి నొసంగిరి. ఇప్పుడు సభ రెండుదినములున్న దనక హాలునియ్య వీలులేదని వారు నేను మాకువ్రాసిరి. దీనినిగూర్చి మేమిదివరకే పత్రికలందు ప్రకటించి యుండుటచేతను వారవ్యవధిగ మాకు తెలుపుట చేతను మాకిప్పుడు చాల నిబ్బంది కలిగినది గాన మీ రివిషయమును మీపత్రికలో ప్రకటించ గోరెదము.

“ఆంధ్రగృహ హాలులో జరుపబడవలసిన సభ గోక్షేహాలులో ఈనెల 27 వ తేదీ గురువారమునాడు సాయంత్రము 5-30 గంటలకు జరుపబడును. గౌ॥ న్యాయమూర్తి అబ్దురు రహ్మా గారధ్యక్షతవహించెదరు. చటోపాధ్యాయ కన్య గారును చెంచయ్యగారును తిలొంగుగారు నుపన్యసించెదరు.”

అని ఈనెల 25 వ తేదీని దక్షిణఇండియా బ్రహ్మ సమాజసహాయ కార్యదర్శిగారు మాకు వ్రాసిరి.

భార్యను చంపుట:—పాలఘాటునకు సమీపములో నుండిన కొట్కాడు గ్రామములో నొక స్త్రీవా బాలివాడు తన నాల్గవ భార్యను వధలి పెట్టెను. గతవారమున యొక నాటి సాయంత్రమున వాడు ఆమెకొఱకు వేచియుండి ఆమె అడవి నుండి తిరిగినప్పుడుండగ చంపివేసెను. వానిని పోలీసు వారు పట్టుకొని కేసుచేసిరి.

జల్కూబండియు, మోటారుబండియు డికోనుట:—గత ఆదివారమునాడు తెల్లవారుజామున 5 గంటలకు ఒక జల్కూబండివాడు హోరా రైలుస్టేషనులో నొకరినిదిసి తిరిగి బండిని లోలుకొని కలకత్తాకు బోవుచుండెను. డాల్ హాసీ బాగు తూర్పు భాగమునకు బండి వచ్చునప్పటికి దాని తదురు గ నొక మోటారుబండి వచ్చుచుండెను. మోటారుబండిని తప్పించుకొనుటలో దట్టియు, న్యాయక ము ద్రాక్ష ర కాలముందటి భాగమునకు దాపుగనుంచబడిన నొక ఇనుప రాటకు బండి తగులుటచే రాట పడిపోయినందున ఇంటియొక్క ముందటిభాగమంతయు నేల గూలెను. బండివానికిని బండిలో నుండిన వాని మిత్రునకును నడుమ నొక కొయ్యదూలము పడెను. వారిద్దఱును బండినుండి క్రిందకు దుమికి కొంచెము దూరములో నిలబడిరి. బండిమాత్రము పడిపోయిన ఇంటికప్పుడే కప్పివేయబడినది. ఇంతలో చాలమంది పోలీసువారును మార్గస్థులును కూడి బండిని పైకితీసిరి. కాని అది ముక్కముక్కలయ్యెను.

ఫోర్టు సెంటు జార్జి గెజెటు

25-9-1917

మాడవగ్రేడు సబు ఆర్డీ నేటిజడ్జి తరుగుపాకము కృష్ణ స్వామినాయుడుగారు బరంపురము సబుకోర్టుకు నియమింపబడిరి.

మాడవగ్రేడు సబు ఆర్డీ నేటిజడ్జి తిరుమాపి ఆనూరి నరసింహాచారి విశాఖపట్టణము సబుకోర్టుకు బరంపురమునుండి పంపబడిరి.

విశాఖపట్టణము జిల్లా గుణపురము జయపురము తాలూకాకు రెండవతరగతి సహాయక సబ్ మేజిస్ట్రేటుగ పనుమర్తి కొండలరావుగారు నియమింపబడిరి.

కంచుమర్తి సీతారామచంద్ర రావుగారు రాజమహేంద్రవరమున ప్రత్యేక మేజిస్ట్రేటుగ నియమింపబడిరి.

గుట్టము రా కృష్ణకాశ్రిగారు నెల్లూరునకు ప్రత్యేక మేజిస్ట్రేటుగ నియమింపబడిరి.

8-వ గ్రేడు డిప్యూటీ కలెక్టరు మహమ్మదు మరీమ్ అహమ్మదాలీ సాహేబు బహద్దూరుగారు జనరలు డ్యూటీపై గోదావరి జిల్లాకు పంపబడిరి.

గుంటూరుజిల్లాలో జనరలు డ్యూటీపైనున్న రామ స్వామి ముత్తుస్వామి అయ్యగారు జనరలు డ్యూటీపై నెల్లూరుజిల్లాకు పంపబడిరి.

లక్కరాజు సంగమేశ్వరరావు పంతులు, జక్కూరి వెంకటస్వామి నాయుడు గారులు గుంటూరు జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ నియమింప బడిరి.

చావలి చలపతి పంతులుగారు విశాఖపట్టణము జిల్లా బోర్డు ఉపాధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి.

బోడా లక్ష్మీనరసింహుగారు నెల్లూరుపురము తాలూకాబోర్డు సభ్యులుగ నెన్నికొనబడిరి.

కంకర బసవయ్యగారు బెజవాడ తాలూకాబోర్డుసభ్యులుగ నెన్నికొనబడిరి.

నాగం రామచంద్ర అప్పారావునాయుడుగారు విజయ నగరము తాలూకాబోర్డు సభ్యులుగ నెన్నికొనబడిరి.

నంబూరి తిరునారాయణస్వామిగారు పోలవరము తాలూకాబోర్డు సభ్యులుగ నెన్నికొనబడిరి.

రాజమహేంద్రవరములో వీరేశలింగము పాఠశాలలో ఆసిస్టెంటు మాస్టరుగ నుండిన బి. మల్లికార్జునరావుగారు రేపల్లె రేంజీ సబు ఆసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

రేపల్లెరేంజీ ఎలిమెంటరీ పాఠశాలల నూపరువైజరు ఆర్. వి. సుబ్బాగాయుడుగారు 80 వ ఆగస్టునుండి మల్లికార్జునరావుగారు పనియందు చేరువజుట సబు ఆసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరుగ పని చూచినట్లు యెంచబడును.

నందిగామా రేంజీ సబ్ ఆసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరు ఎస్. నాగభూషణంగారికి 21 దినములు జీతముపైని సెలవుయియ్యబడినది. ఆరేంజీ నూపరువైజరుగారు నాగభూషణముగారు వచ్చువజుటకు సబ్ ఆసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరు పనిని చూచెదరు.

ఒక ఇంజనీరు మరణము:—కలకత్తాలో మ్యాటిక్స్ ప్లస్టిము నేపిగేషను కంపెనీవారి ఇంజనీరుగ నుండిన జె. మెక్కార్మిని గారు ఇద్దరు మిత్రులతో గూడ గతబుధవారము రాత్రి ఒక సాటకశాలకు బోయిరి. సాటకప్రదర్శనము ముగిసినపిదప వారు మువ్వరును ఎన్ ప్లనేసు రేవులలోనుండిన ‘భరత’ అను స్టీమరులోనికి వెల్లిరి. స్టీమరులో నారాత్రి యుండి తెల్లవారు జామున స్టీమరును దిగి గట్టునకువచ్చుటకు యత్నించి మేకార్మినిగారు మొదటినిచ్చెనను దిగుచుండిరి. దిగుటలో కాలు జారి వారు నీటిలోపడిరి. నీటిలోపడినవెనుక రెండుపర్యాయములు వారు నీటిపైకి తేలిరి. కాని వారిస్నేహితులు వారిని పైకి తీయజాలరైరి.

వెల్కోగ్రాడు, సెప్టెంబరు 25:—ప్రజాస్వాతంత్ర్య సభ రాబోవు గురువారమువరకును ఆపివేయబడినది. స్వేచ్ఛాబుణ మిప్పటికి 890 కోట్ల రుపెలు లయినది.

బ్యూరోవైరిసు, సెప్టెంబరు 24:—అంతర్జాతీయ సమస్యనుగూర్చి చాలకాలమువరకు తర్కముజరిగిన మీదట ఫ్రెంచువారు జర్మనీతో సంబంధమును తగ్గించుటకు తీర్మానము గావించిరి. 50 వోట్లు తీర్మానమున కనుకూలముగను 18 ప్రతికూలముగను వచ్చెను.

లండను, సెప్టెంబరు 25:—రుష్యను అధికారుల్లిట్లు ప్రకటించిరి.—రిగా ప్రాంతమున పోస్టువు బాటకు దక్షిణ తటమున మేము శత్రుల ప్రతియుద్ధముల రెండింటిని తరిమి వైచితిమి.

THE GREAT WAR

Air Raid on London: Fuller Details Journey by Aeroplane From Italy to London

Further American Exposures of German Diplomacy

GERMANS FIGHTING WELL: BRITISH BETTER: LORD DERBY'S INSPIRING WORDS

[Reuter's Agency]

Great Britain

Hostile Raiders Over England.

Aeroplanes Bomb London and S.-E. Counties.

LONDON, September 25. The Press Bureau says:—Aeroplanes attacked the South-East coast yesterday evening. They came in at different places in Kent and Essex and a few followed the Thames and attacked London. Bombs were dropped at several points. The casualties hitherto reported are six killed and about twenty injured.

London was startled at eight last evening by an outburst of an aircraft gunfire, the sounds of which and the dropping of bombs showed that the attack was over a widespread area. Warnings were promptly given and people sought cover. The tubes were crowded.

The gunfire continued intermittently for 1½ hours. Searchlights were very active. The raiders apparently approached from the south and steered north-west, but were headed off from the north-western suburbs. Traffic was momentarily interrupted and the streets largely deserted.

No Serious Fires.

LONDON, September 25. No serious fires occurred in London during the air raid. Apparently bombs were not incendiary ones. Raiders were heavily engaged while returning and several fierce fights occurred some far out to sea. Bombs were dropped over wide area.

The Official Statement.

LONDON, September 25. The British official communique says:—Aeroplanes crossed Kent, and Essex coasts, at various points this evening, and few bombs were dropped one raider penetrated as far as the southeastern outskirts of London, and dropped two bombs. Casualties number twenty.

Incidents of the Attack.

The raiders crossed part of London at nine in the evening. One bomb struck a grocery killing two shop girls. It also damaged a public house, injuring the customers. A bomb in another area destroyed the top-floors of a tenement. A boy who had taken refuge in a cellar returned to join his bedridden grandfather in the tenement. The boy was killed and the grandfather injured. Another bomb exploded in the main entrance of an hotel and several persons were injured. A man who was lighting a cigarette had his hand blown off. The restaurants were crowded, when the police whistles sounded the alarm, and there was a run to shelter. The streets cleared as by magic, hence the casualties were limited. The crowd who took refuge in one tube station sang "Eternal Father." Those who were watching the sky did not see any aircraft, which were at a great altitude. Many coloured lights were visible, dashing across the heavens in a mystifying manner. The gun-fire was more intense than the bomb-dropping. There were apparently some aeroplane combats.

Duration and Direction of the Raid.

A telegram from an Essex coast town says:—The gunfire and the dropping of aeroplanes, which were obviously numerous, was heard there for 1½ hours after 7.30 in the evening, but no bombs were dropped there, though three terrific explosions were heard in the direction of London. Reports from an inland Essex town says:—Apparently three enemy squadrons passed over the district at intervals of twenty minutes—one northwards, one southwards, and the third over the town. All seemed to converge at some district westward. They returned from London the same way judging by the continuity of the gunfire.

Airships Over N. Eastern Counties.

The Press Bureau also states that airships appeared off the Lincolnshire and Yorkshire coast early this morning and the raid is still in progress. Details have not yet been received.

Fifteen Killed Seventy Injured.

LONDON, September 25. The Press Bureau states that anti-aircraft gunfire drove off a group of aeroplane raiders which approached London last night. Only one or possibly two penetrated our defences. Casualties are now fifteen killed and seventy injured. Material damage is not great. Enemy airships crossing Yorkshire and Lincolnshire coasts did not penetrate far inland. They attempted to approach various defended localities but our gunfire drove them off. They dropped bombs in a coast town and slightly injured three women. There was little material damage.

A Floating Dock Sunk.

LONDON, September 25. The Admiralty denies the German allegation that Ostend Cathedral was struck during the recent bombardment and points out that photographs indicate that a floating dock was sunk. A workshop in the dockyard was completely demolished and seven others damaged. A portion of the submarine shelter is missing.

Lord Derby on the War.

The Kind of Peace the Allies Want.

LONDON, September 25. Lord Derby, speaking at the Canadian Club at Shorncliffe, said:—We had made mistakes but nothing like the Germans' initial mistake in ignoring the existence of the British Dominions. This mistake would contribute to their defeat. The enemy was not demoralised. He was fighting well, but our men were fighting better. Our last offensive was most successful and our casualties comparatively small and the whole of the objectives gained. The Germans were not surprised. They were thoroughly prepared for attack, yet they were beaten and this was a real proof of the superiority of our nation as a whole.

Lord Derby described his visit to the Italian fronts and then, continuing, dwelt on the impossibility of a premature peace. He said:—There is not a man, woman, or child in the country, who does not want peace, but we want a real, lasting peace. I am a Conservative and a strong supporter of the Monarchy, but I know the day has passed when a Monarchy can make war. The only authority able to make war and peace is the united people. There is at present no party in Germany that could make that country realise that the German Nation and not the German Monarchy should make peace. We must insist on a peace made not by the Monarchy or the Chancellor, but by the Nation. Then there will be a prospect of a durable peace. Meanwhile, there is only one watchword for us and our Allies, namely "fight on." (Cheers.)

Devastated France.

Sir E. CARSON'S SAD PICTURE

Allies Must Exact Reparation.

LONDON, September 25. Sir Edward Carson, who has returned from headquarters, stated, in an interview, that he was impressed by the marvellously perfect scientific organisation created by the High Command and the extent of territory covered by the hive of war industry. He dwelt on the terrible devastation of a once fertile cultivated country which was now a vast moor of weeds and filth. It would be impossible to restore this wilderness for generations. It would probably be affected. Its inhabitants has disappeared. No reparation could ever make good this German crime against humanity, but none could witness the work of the Germans without vowing that reparation should be as complete as France and the Allies could exact.

Order of British Empire.

An Investiture.

LONDON, September 25. The King on the 27th inst. will invest a number of recipients with the order of the British Empire at Buckingham Palace. As ladies are included, the Queen is expected to be present.

The Irish Convention.

LONDON, September 25. The Twentieth meeting of the Irish convention, to-day at Cork resolved to refer various schemes discussed at the Convention, to a Grand Committee with a view to the preparation of a scheme for submission to the Convention, which will meet various difficulties expressed during the debates. The Convention adjourns at the end of the week till the committee reports.

Munitions Volunteer Scheme.

LONDON, September 25. The Press bureau says:—Mr. Churchill announces the abolition of leaving certificates on October 15th. The munitions Volunteer Scheme will be extended as one of safeguards against excessive migration of labour.

German Prisoners Escape.

LONDON, September 25. Twentyfour German officer prisoners escaped last night from the Camp at Keyworth Notts. Hitherto six have been recaptured.

The death of Earl of Mount Edgcumbe is announced.

America

German Intrigues in Rumania.

Further Details.

LONDON, September 25. Reuter learns that the German intrigue in Rumania now announced by Mr. Lansing had been known

TELEGRAMS.

for a considerable time and exhaustively authenticated German diplomatic couriers, exempt from supervision, conveyed explosives and the bacilli from Brasso in Hun, gary to the German Legation in Bukharest where they were buried in a garden and were found by the Secretary of the American Legation after Rumania's declaration of war. Packages addressed to the German Military Attache contained full instructions for the administration of bacilli sufficient to deal with 1,600 horses and cattle and a request for a report on his success.

German Intrigues.

German Paper Regrets Exposure.

LONDON, September 25. AMSTERDAM.—Commenting on the United States State Department's disclosure of Count Bernstorff's proposal to influence Congress by money payments, the 'Koenigliche Volkszeitung' says:—It is most regrettable that the United States have secured apparently the whole collection of German diplomatic documents, which they are now exploiting against Germany.

German Barbarities.

Further Sensational Disclosures Promised.

LONDON, September 25. WASHINGTON.—While the nature of the State Department's next disclosure of the German intrigue is not yet indicated it is known that disclosures are most sensational of any hitherto and may be made at any moment. The State Department possesses a list of recipients of German money for sports frauds and munition plots. It is said that there are scores of recipients and sums are very high. The State Department will probably occasionally publish evidence disposing of the denial of those incriminated.

Argentina

Argentina Preparing for far Against Germany.

Railway Strike Paralyzes the Country.

LONDON, September 25. BUENOSAIRES.—Mobilisation of Navy has been ordered and unusual military activity prevails ostensibly owing to the strike but a high official said that the General Staff had its eye open to "other necessities." An Argentine officer in a high position interviewed said that Argentina could easily send immediately two divisions to Europe while it has the necessary units to despatch two hundred thousand and fully equipped except for artillery which the Allies could supply.

There is much popular irritation at the despatch from Argentine minister in Berlin expressing confidence in Germany's readiness to give satisfaction as confidence is no longer entertained in the German Government. Many legislators are pressing for rupture. The Council of Ministers has been convoked. The General strike on railways has paralyzed traffic throughout the country. Strikers are despotic in their demands.

Resolution in Favour of Rupture.

LONDON, September 24. BUENOSAIRES.—The Chamber after an animated discussion on the international question, passed a resolution by 33 votes to 18 in favour of breaking off relations with Germany.

Russia

Peace Manoeuvres.

Rumours Contradicted.

LONDON, September 25. PETROGRAD.—The Foreign Minister in a statement said:—The rumours that certain Powers had initiated peace negotiations were baseless. Equally unfounded were the reports attaching importance to the Conference at Berne convoked by the Alliance for the Realisation of a Durable peace. Neither Russia nor the Allies would have anything to do with such a Conference.

Democratic Conference Postponed.

LONDON, September 25. PETROGRAD.—The Democratic Conference has been postponed until Thursday.

Liberty loan is now 3,900 million Roubles.

Germans Shoot 6 Executive Councillors.

LONDON, September 25. PETROGRAD.—Refugees from Riga report that Germans shot six members of the Executive of the Local Council of Soldiers and Workmen's delegates for refusing to do military work.

Italy

Italian Airman's Wonderful Flight.

700 Miles in 442 Minutes.

LONDON, September 25. An Italian aeroplane with an officer as pilot and an observer and mechanic arrived in London yesterday morning from Turin after a non-stop run of seven hundred miles in 442 minutes. The machine was piloted by Captain Laureati. He left Turin at 7.30 in the morning and arrived at Henslow at 2.50, travelling "via" Modane and Culez and over the French lines to Cape Grisez. While crossing the Alps he encountered fierce storm-squalls, fog-banks, and rain-clouds, with air-pockets in the valleys. He carried mails and yesterday morning's Italian papers.

TELEGRAMS.

POPE'S PEACE PROPOSALS. Replies Regarded as Satisfactory.

LONDON, September 25.

ROME.—The "Osservatore Romano" is of opinion that the replies of the Central Powers to the Pope's note leave the way open for discussions. Their acceptance of the Pope's terms is as clear as can be expected in diplomatic documents.

Turkish and Bulgarian Replies.

AMSTERDAM.—A telegram from Vienna states that the Turkish reply to the Pope insists on the maintenance of her full sovereignty over Turkish territory.

The Bulgarian reply supports the principle of nationalities.

Crossing the Alps in an Aeroplane. Famous German Airman Killed.

LONDON, September 25.

Captain Laureati in an interview with Reuter's representative said that owing to storm he took a hundred minutes to cross the Alps instead of fifty as planned. The maximum altitude while crossing the Alps was 11,700 feet. Laureati on August 14th made a record non-stop flight from Turin to Naples and back a distance of 1675 kilometres in ten hours ten minutes.

Siam

German Steamers Commandeered.

LONDON, September 25.

BANGKOK.—The Prize Court has condemned six German Steamers of 3021 net tonnage. An appeal has been issued to Volunteers in connection with the proposals that Siam should send a force to the Western front.

Greece

Martial Law in Greece.

Government Precautions.

LONDON, September 25.

ATHENS.—Martial law has been proclaimed in the provinces of Laconia, Arcadia, and Larissa. The Government has replaced ex-King Constantine's aide-de-camp, who had remained with King Alexander, because they were stirring up discontent with the new "regime."

Rumania

Rumania Confident.

Reliance on Russian Aid.

LONDON, September 25.

OFESSA.—M. Martini, President of the Rumanian Chamber of Deputies, in an interview with Reuter's representative, said that the Rumanian Army was heroically defending Moldavia and looked to the common-sense of the Russian people, and hoped they would remove that the Russian Army by ardent co-operation in the defence of the Rumanian front was defending not only its own territory and the borders gained by the revolution, but Russia's honour and undertakings with the Allies, thus hastening the final victory. M. Martini declared himself confident that despite heavy trials, Rumania would emerge victorious on her own soil.

Sweden

Swedish Elections.

LONDON, September 24.

STOCKHOLM.—Swedish elections are proceeding slowly, but they are gradually nearing completion. Socialists and Liberals are winning considerably from conservatives. M. Branting has been re-elected for the first division of Stockholm, with four other Socialists.

Germany

LONDON, September 25.

AMSTERDAM.—Lieut-Vers the most famous German airman for whom 49 victories have been claimed has been killed in a fight in the air.

China

Great Floods in China.

Many People Homeless.

LONDON, September 25.

PEKING.—Very heavy rainfall has flooded a vast area in South China, and North Honan and also the lower suburbs of the native city, Japanese Concession and British and French Extra mural areas atientsia where twenty-thousand persons are homeless. It is hoped to save the remainder of the city, and Concessions by breaching theientsia-Pudow railway embankment and allowing waters to flow into the river. Great suffering has been caused the railway communications to Shanghai and Hankow been entirely cut off.

Africa

East Africa Report.

LONDON, September 24.

The Official communique from East Africa says:—Enemy evacuated Mshami southwest of Kilwa on the 18th instant after a stubborn resistance, and retreated in the direction of Mpingo. Larger enemy group evacuated Mshami, southwest of Mshami on 18th, and entire enemy force in this region fell back on Mshamuru river on 18th. Our Nigerian infantry barred the line of retreat, and enemy lost heavily. We dispersed small parties in the direction of the river.

British Front

Aerodromes Bombed.

LONDON, September 25.

The Admiralty states that naval aircraft dropped a large number of bombs yesterday morning among sheds and hangars for aeroplanes at Varsenagere Aerodrome. Our fighter patrol on Monday encountered a large formation of Albatross scouts and destroyed one and drove down another. All of ours returned.

LONDON, September 25.

The British Communique says:—We made a successful raid east of Epeby. An attempt to rush one of our forward posts north-east of Lens was repulsed. Enemy artillery was active East and North of Ypres.

A Masterly Attack.

Expert on the Recent Battle.

LONDON, September 25.

The "Times" military correspondent says that April 9th, June 7th, July 31st, and September 20th have all been days of grand attacks, well planned, finely executed, and completely successful in ejecting the Germans from the strongest positions ever created with heavy loss to the enemy in men, material, and morale. The battle of September 20th was the continuation and completion of that on July 31st. Horrible weather in August, resulting in sudden fields in Flanders, prevented that battle from being fought out to its inevitable conclusion long ago. Now that we have systematised the new warfare, guns covering infantry must be moved up before one success can be followed up. The main objective of our troops was completely exposed by the fighting of July 31st, and the Germans have since profited by the bad weather to pile up defences and reinforcements to arrest the British advance on the Menin road. All the more credit is due to the commanders of our troops for not merely overcoming all super-defences in a few hours, but for holding all gains on September 20th in face of repeated and very powerful counter-attacks. Neither serious check nor fault can be discovered in the conduct of this masterly attack.

New German Defensive Measures.

Great Tribute to Allied Airmen.

Defences Once Photographed are Doomed.

LONDON, September 25.

Reuter's correspondent at the French headquarters says:—Terrific British and French bombardment are forcing the German high command to revise their entire tactics in defence on the western front. Recently a captured enemy army order, after admitting that the German front lines are regularly battered to pieces by our artillery before the actual battle begins, proceeds:—"The power of defensive depends on the possibility of hiding the means of defences. Trenches, shelters, machine-gun emplacements, and batteries once photographed by British and French airmen are doomed to certain destruction by their artillery. Therefore an entirely new system of defence is needed, namely a zone of defence organised in depth, that is extended towards the rear. Such a system with defences hidden as much as possible from enemy observation and with troops, concealed in depth so that their line this in front becomes progressively denser towards the rear ought to enable us to pass from the defensive to offensive with the troops occupying the more thickly held positions in the rear. Men must abandon trenches and retire to shell-crater redoubts held by machine-guns and arranged in depth like squares of the same colour on a chessboard. The protective capacity of these shell-craters will be increased by running little timbered chambers into their sides and where possible connecting one shell-crater with another by timbered passages, the essential point being that from above fortified shell-craters shall be indistinguishable from the thousands of surrounding shell-craters. The importance of the document lies not only in the new tactics prescribed, but in the frank recognition of the effectiveness of our artillery and especially of our airmen. The axiom from which the order starts is that if a thing can be registered by our airmen's cameras it will be destroyed. The moral for us is easy to draw.

Germans Abandon Counter-Attacks.

Effectiveness of the Rifle.

LONDON, September 25.

Reuter's correspondent at Headquarters wires:—After the failure of the counter-attack by enemy storm troops north-east of Langemarck resulting in a severe repulse, the Germans evidently decided to accept the inevitable, and not waste further infantry against positions now effectively consolidated. During the last twenty-four hours we have carried out small attacks, and are appreciably improving our new line. The Menin victory has again emphasised the supremacy of the rifle as an offensive weapon. Well-directed rifle fire is proving most effective against concrete machine-gun emplacements. The battle has also demonstrated that the pre-war training of the British infantry was eminently sound. Stalking tactics were most successfully employed in more than one instance. A small party of riflemen captured a pill-box by inserting the muzzles of their rifles into a machine-gun slot, and filling the interior with ricocheting bullets.

Violent Artillery Battle.

A German Report.

LONDON, September 23.

A wireless German official message says:—There has been an artillery battle of great violence on the coast and between Houtholstwood and Westhoek, also at Lens and St. Quentin and in several sectors on the Aisne front, in Champagne, and at Verdun.

Russian artillery has been active northward of Baranovitch and westward of Luck.

French Front

German Attacks on the Meuse.

Defeated With Heavy Losses.

LONDON, September 25.

A French communique says:—There has been very lively artillery firing on the Aisne. We repulsed a raid on our outposts north of Braye Labdneism. The Germans on the right of the Meuse, after a bombardment, attacked our trenches north of Bois le Chaume on a front of two kilometres, four battalions leading supported by Stosstruppen. The attack was broken up by our fire and did not reach our lines except a few elements in the centre where fierce hand-to-hand fighting resulted in the ejection of the Germans. Simultaneously, two secondary attacks were made north of Bezonvaux and south of Beaumont respectively. They were sanguinarily defeated, our troops leaving trenches and rushing to meet their assailants. Two fresh attacks in the afternoon at Bois le Chaume only increased the enemy's losses.

French Report.

LONDON, September 25.

This afternoon's French communique says:—Enemy attacked in the direction of Beaumont despite extensive use of Flamethrowers. He was repulsed with heavy loss. The attack was without result. Three enemy aeroplanes have been brought down.

Russian Front

LONDON, September 25.

The Wireless Russian official communique says:—We repulsed two counter-attacks, southward of Pakov High Road, in the Riga region.

Italian Front

Italian Report.

LONDON, September 25.

The Italian official communique states:—That enemy exploded a powerful mine under Italian positions, on Monte Negro region and subsequently opened concentrated artillery fire. Our prompt barrage prevented infantry from advancing. Our aeroplanes dropped four tons of high explosives, and caused destruction and conflagrations among railway establishments, in the Bazza valley, and on the Carso.

Egyptian Front

Fighting in Tripoli.

Enemy Heavily Defeated.

LONDON, September 25.

ROME.—After six hours' hard fighting, an Italian column on the 20th inst. routed seven thousand enemy riflemen and 800 cavalry with artillery and machine-guns commanded by Nuri Pasha and other Turks in the Zinzur region of Southern Tripoli. The enemy's losses are estimated at 1,600, and a quantity of material, all of German make, was captured.

INDIAN TELEGRAMS.

From Our Own Correspondents

By Wire.

Calcutta

Calcutta Meeting to Congra-

tulate Mrs. Besant.

Mr. Chakravarty's Strong Speech.

CALCUTTA, September 25.

A largely attended public meeting of Indian citizens of Calcutta was held this evening at the Town Hall for the purpose of thanking the Government for releasing Mrs. Besant and her associates and for congratulating Mrs. Besant on her release and also for demanding the release of all interned men including Mr. Mahomed Ali and his brother. Sir Chandra Madhab Choudh, retired officiating Chief Justice of Calcutta High Court presided. In opening the proceedings Sir Chandra Madhab after expressing thanks to the Government and offering congratulations to Mrs. Besant said that now Mrs. Besant and her associates have been set at liberty all excitement caused by the internment should cease and the people should work in harmony with each other at a time when the most cruel war should engage their attention. The President put forward the chair a resolution expressing the grateful appreciation to the authorities for the wise and statesmanlike policy. The resolution was carried with acclamation all standing.

Mr. Bepin Chandra Pal.

Mr. Bepin Chandra Pal moved a resolution congratulating Mrs. Besant on the release. He said that obedience to law and constitution had been the tradition of Mrs. Besant's politics. The Hon'ble Dr. Nilratan Sircar in seconding the resolution said that they should all be grateful to Mrs. Besant for her services which brought to her sufferings. There was now a better, more united and more patriotic India than before. The motion was carried unanimously.

Demanding Release of Moslem Patriots.

Mr. H. Chakravarty moved the resolution demanding the release of all the interned people including Mr. Mahomed Ali and his brother. Mr. Chakravarty said that in the interests of good Government, in order to secure the contentment of the people the policy of internment should be abandoned. All interned men should be released. A hue

Imperial Legislative Council

Mr. Jinnah's Resolutions Thrown Out

I. C. S. and Increase of pay: Resolution Defeated

Notice to East Indian Railway Accepted

(From Our Own Correspondent.)
(BY WIRE.)

SIMLA, September 25.
At to-day's meeting of the Imperial Legislative Council, Mr. C. R. Lowndes presided.

State vs. Company Management of Railways

Sir Ibrahim Rahimtulla.

Sir Ibrahim Rahimtulla moved the following resolution:—This Council recommends to the Governor-General-in-Council to give the required notice to the Managing Company of the East Indian Railway in accordance with the terms of the existing contract. He said that the resolution was intended to lead to a discussion of State "versus" Company management. The contract of the E. I. Railway would expire in 1918, but if the Government wanted to take over the management notice should be given in the present year. There was another part of the resolution suggesting that the State should take up the working, but, as there was ample time to decide it before 1919, he said he would raise the question at Delhi and he understood that the Government would not decide the question without consulting the Council.

Sir George Barnes.

Sir George Barnes said that, whatever might be the future of the E. I. Railway, notice should be given, and the Secretary of State had already indicated his intention to the Government of India to give the necessary notice during 1917.

Indian Railways Act.

Hon'ble Mr. Jinnah.

The Hon'ble Mr. Jinnah moved:—This Council recommends to the Governor-General-in-Council that a mixed committee be appointed to examine the working of the Indian Railways Act and to make their recommendation at an early date. He said before the Act of 1880, there were two Acts in England, one of 1873 and another of 1888. Instead of following the Act of 1888, the Indian Act of 1873 followed the model of the older Act; but he hoped that the anomaly would be repaired by the Member in charge. But at any rate the time had come to place Indian railways on a sound footing. So he suggested the establishment of a permanent Railway Commission.

Hon'ble Mr. T. Robertson.

The Hon'ble Mr. Thomas Robertson pointed out that the Railway Commission provided for in the Indian Act was cumbersome and unwieldy and had not been availed of very much. The speaker read out sections from the English Act and outlined the English scheme and compared them with the scheme provided for in the Indian Act, and strongly criticised the clause which threw the burden of expenditure on the complainant. The English Act provided a different machinery. He advocated the adoption of institutions like the English Commission which would be available to any complainant and which would be able to meet at any of the important places. He then explained that the Government of India's control over railways was in many respects "ad hoc" and urged for the obtaining of statutory powers. He then detailed the various classes of complaints—commercial complaints, passenger complaints, etc., which the Commission might enquire into. He criticised the present system of joint enquiry by the Police and Railways into accidents, and advocated the creation of a "Panach" of non-officials to co-operate in the enquiry. He also suggested methods by which the interests of employees might be safeguarded, and in this connection he alluded to the G. I. P. Railway strike and said it was only on the intervention of Lord Willingdon that it was satisfactorily settled. He urged statutory permission for the creation of a conciliation Board and Institution, which proved a great success in ending the famous E. I. Railway strike. He quoted extracts from a recent Parliamentary Blue Book on Railway amalgamations, safeguarding the interests of the employees. He alluded to section 31 of the English Act which provided for submission of complaints to the Board of Trade and urged the creation of authority in India to go into such complaints and submit reports to the Railway Board, who were to submit periodically their reports with observations to the Imperial Legislative Council. He concluded that these were some of the grounds on which he urged the reconsideration of the Act. He was in favour of a small committee being appointed to go into these questions—one representing the commercial class, one the public, the rest representing the Government and the railways.

The Commerce Member.

Sir George Barnes said it was not possible to create a Committee at present. As he agreed with a great deal that had been said, he would propose careful consideration if the mover should bring up the question after the war. The main part of the Act was technical and most of our experts had at present more than they could do. The railways had not been depleted very largely of their experts staff. Continuing, he said that the Act was essentially a good Act, though he concurred in thinking that it should be brought up to date. He would not like to take on hand an enquiry, but would consider if necessary any special and urgent grievance. Railways played such a large part in the war that they could not contemplate any weakening. Referring to the strikers

he said that they were not confined to railways and that no provisions regarding that had been made in the British Railway Act. He then referred in this connection to the English Conciliation Act which aims at meeting the situation created by strikes or which would end in such a crisis. He thought it was a similar measure the Hon'ble Mr. Jinnah wanted, and though nothing could be done to meet the wishes of the mover during the war, Sir George Barnes assured him, sympathetic consideration of the suggestion after the war.

Hon'ble Mr. Jinnah.

The Hon'ble Mr. Jinnah, though he acknowledged the sympathetic attitude of the member-in-charge of Railways, confessed that he could not appreciate the strength of the arguments put forward by him against creating at once a Committee. He thought that the Government had already delayed too long and said that the interests of the employees were vital and should be safeguarded. The Hon'ble Mr. Jinnah said that in view of the speech of Sir George Barnes no useful purpose would be served by pressing the motion to a vote. He would accordingly withdraw the resolution.

This was agreed to and the resolution was withdrawn.

Central Recruiting Board.

Hon'ble Mr. Jinnah.

The Hon'ble Mr. Jinnah next moved that the constitution of the Central Recruiting Board be modified so as to secure at least two Indian representatives of British India on the Board. He observed that the resolution was a simple one. The Recruiting Board (Central) had no non-official of British India, and if the Government wanted to utilise the man-power of British India, they should have at least two non-officials. Until he heard from the Government, he said, he could not understand this omission. Would not he asked, the British Indian be useful to the Government in stimulating recruiting?

Sir William Meyer.

Sir William Meyer, as President of the Board, explained the position of the Government in their decision to accept this resolution. He said that the Central Board was a central and co-ordinating body. It arrived at finding out from the Military Department the needs of war, then at trying to distribute the task of supplying some among the different provinces. It was the Provincial Board that actually dealt with recruiting; and it was there that the non-officials could play an effective part and there you had them. The work of the Central Board was in short a work of devolution and hence it was a small official body consisting of the Government of India and military representatives, the Lieutenant-Governor of the Punjab as representing the province of most of the recruits, and two Indian princes, as Indian States also had been asked to supply them their quota monthly. In this connection he declared that the Indian Princes had no desire to interfere in British Indian affairs and they would be the first to acknowledge that. In conclusion, he said, that the Government appreciated the work of non-officials on Provincial Boards and if they did not nominate any to the Central Board it was not because they had no confidence in them, but it was a question of deciding on co-operation where it was most required.

Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya.

The Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya said that Sir William Meyer's explanation would not satisfy Indian opinion. Nobody objected to the presence of Indian Princes on the Board, but he said that there should be no kind of activity in which the British Indian could help Government in prosecuting the war vigorously, which should be denied him. Sentiment and feeling also played a large part in a matter like this. He thought there was time yet for reconsideration.

The Hon'ble Mr. Jinnah.

The Hon'ble Mr. Jinnah said he was not convinced with the arguments put forward by Sir William Meyer. He asked what was the object of the Central Recruiting Board? He quoted extracts from the communication of the Government on the subject and pointed out that the Government was anxious to enlist the co-operation of every class. He maintained that Indians ought to be represented on the Central Recruiting Board.

The resolution was put to the vote and 18 voted for and 33 voted against. The resolution was therefore rejected. The Rajah of Kanika voted against the resolution and Sir Saurar Singh Majithia and Mr. Krishna Sahay abstained from voting.

Local Self-Government & Mr. Sarma's Resolution.

The Hon'ble Mr. B. N. Sarma moved:—This Council recommends to the Governor-General in Council that pending the settlement of a detailed scheme for post war reforms the administrative approval of the Government of India to the legislative measures relating to the Local Self Government and primary education be withheld, and where sanction has been already given to recommend to Local Governments the desirability of suspending further action with regard to such measures. Mr. Sarma contended that the adoption of this would relieve the Government of some of the normal work and they would thus be able to give more attention to war work. He pointed out that these were closely interdependent on

post war reforms and they would have to be reviewed when the latter came to be considered and settled. He urged that provincial measures relating to primary education and Local Self-Government should be kept in abeyance till the war was over and alluded to the Viceroy's opening speech wherein he had said that measures relating to primary education could not be divulged at present. He contended that provincial finance should be considered first and then only questions relating to local self-government and primary education.

Sir Sankaran Nair.

Sir Sankaran Nair in opposing the resolution said that such bills as were before the Government relating to the matters referred to in the resolution had consumed a good deal of time and energy and he did not think that it would be wise to deal with them in the way suggested. He thought it was a remote contingency when measures utterly repugnant to post war reforms, whatever they might be, would be submitted to the Government. He did not know if any Local Government wished to bring a bill such as those referred to in the resolution.

Mr. Sarma then withdrew the resolution.

The Defence Force

Mr. Sarma in moving the resolution that steps be taken with a view to extend the period for the entertainment of applications for recruitment for the Indian section of the Indian Defence Force said that the farrowing open of Commissions had created better understanding between the people and the Government and if the time were extended there would be larger response. He urged that the question of rationals should be sympathetically considered.

H. E. the Commander-in-Chief

said that at the outset the response was meagre, but later the final figures were but little short of the number required. Even if many were called considered unfit there would still be many who would be trained. But if after 3 months training the Government considered that any relaxation would be justified he did not doubt there would not be any difficulty, but at present there was neither time nor reason to take legislative measures as recommended. The question should be re-examined next year. In conclusion he said that the main interest was not simply the expansion of Indian units but the supply of the needs created by war generally.

Mr. Sarma then withdrew the resolution.

Increase in Salaries to the I. C. S.

Mr. Srinivasa Sauri moved that the Government of India do represent to the Secretary of State for India that no changes should be made in accordance with any of the recommendations of the Public Services Commission in the scale of salaries or in the rules relating to gratuities fixed for the members of the Indian Civil Service which would throw any additional burden on the revenues of India. He said that whatever arguments he advanced in support of this resolution held good also for other resolutions that stood against him of a similar character. He then contrasted the position of the civil service here and in England in respect of emoluments and showed the vast difference in the same. He also referred to the figures relating to Ceylon and Strait Settlements and said the discrepancy was very great. He then referred to the long list of various allowances and various kinds of leave. He submitted that the replacement of graded pay by time scale pay would involve an additional eleven lakhs of rupees. The increase in emoluments could be justified only if there had been a falling-off in the quality of recent recruits but there did not seem to be any clear indication to that effect. He further submitted that the Indian on an average earned only Rs. 2½ a month and seeing that that meant that the taxing capacity was little he thought that it would not be right to make the cost of Government more too heavy than at present. He was also of opinion that further taxation could not be seriously contemplated. He also alluded to the fact that time and again many sound proposals had been rejected on the ground of lack of finances. There were also the claims acknowledged by Government, also of less liberally paid professions whose condition had been admitted to be a perfect scandal.

Pundit Madan Mohan Malaviya

supporting asked whether India could afford to pay salaries on the scale she was called upon to do now? Was it right that such a large increase as was proposed by the Commission should be imposed upon India? He compared salaries received by the Viceroy and other officials in India with those received by the President of the United States, Cabinet Ministers in England and Japan.

Sir D. E. Wacha

said that it was often said that India was a land of anomalies and financial and economic anomaly was the most striking of all. He could not maintain that the Public Service Commission was an impartial one nor their findings impartial. Condition of things which was possible in the times of Lord Cornwallis or Lord Bentinck when the scale of civilians' salary was fixed was no longer prevalent now. The ability of taxpayers to pay should be the first question to be considered in relation to the salary to be paid to the civilians. It was high time that the whole question should be thoroughly looked into. He maintained the salary of civil service should be consolidated. He said why not appointments like that of the Finance Member and the Home Member of Council should be advertised widely? They could very well have a financier from America on Rs 3,500 a month. He asserted that the Civil Service should be abolished and a more economic service established. The resolution was a very good one and should be accepted by the Government.

Sir James Duboulay

replying said that the attitude of the Government, was such the same as that in regard to the previous resolutions on Public Services Commission. He then reviewed the reason which impelled the Commission to make those recommendations and testified to the general discontentment which undoubtedly obtained in the lower ranks of the service. Sir James then drew attention to the rise in prices. He thought there was not much value behind the argument that because the quality of the service had not deteriorated there could not be any grievance. It seemed to him that the mover stated his case rather too high. He said he could not accept the resolution.

Resolution Rejected.

After Mr. Sastri had replied the resolution was put to vote and was rejected 17 voting for and 30 voting against. The Council adjourned till to-morrow.

TELEGRAMS.

and cry has been raised in the Imperial Council and outside but most of what has been said was somewhat irrelevant. Often the Council had to deal with irrelevant arguments because the judge was not as wise as he should be. It was said "We have sunk the capital in India and made India what it is to-day. If you pursue this policy the result will be that we cannot live in this country. The result will be that

India Will go to Perdition.

He assumed that the capital had been invested by English people in this country. If a man wanted to invest a certain sum and get the benefit out of it it was unfortunate, but nevertheless true, that he could not get the benefit of it without allowing somebody else to enjoy a portion of it. The Englishman had come here for the purpose of making money and it was absolutely proper and legitimate. But in order to make money the investor could not help it, that somebody else could, at all event, must get their wages should also make money. The Englishmen did not come here with an altruistic purpose, for the purpose of conferring a benefit upon the dumb millions for whom they now stood up. What was the greatest common measure between Sir Hugo Bray and

The Dumb Millions of Bengal?

He spoke from his experience when he said that even in private conversation with Englishmen when they were of their guard they spoke of the people as coolies, the labourers and peasants and they made the apology and "said that did not mean gentlemen like him" Now who were the people who stood up now and stood up from time to time as the champions of the dumb millions but the people in whose eyes the peasants and labourers were nothing but coolies. Another was said that the Englishman had come to India to stay. (Cries of shame shame). He sincerely hoped (in point of fact he worshipped Englishmen and English women) that Englishmen had come to stay here and live here and to bring up their children as they (the people of India) brought up their children and who wanted to make India their home, but what he did object to was where the object of the Englishmen was to export India as

India has been Exploited for the last 300 Years.

They saw that the Englishman did not come here to share their joys and sorrows. He did not see their difficulties. He did not see eye to eye with him but he criticised them. The moment they criticised the Englishman he said "You are taking away my rights" Mr. Beaton Bell had said that the Englishman had built churches. He (speaker) was extremely happy that this was so. But he would be happier

If the Englishman and his Wife Attended Church

oftener than they did. He would be happier still if the Englishman and his wife remembered the principle of the Bible under which they were supposed to worship. He should be the happiest of all if the Englishman only bore in mind the character of the incarnation that he worshipped, if he bore in mind

The Meekness and Forgiveness and Charity of Jesus Christ

rather than racial pride and over-weening confidence in themselves. If any Englishmen lived as they ought to live, if they made their home in India if they lived according to the principles of their own religion, attended their churches, brought up their children in the light of their religion and had the same kind of charity, forgiveness and meekness of Jesus Christ rather than the over-weening pride of superciliousness-racial pride he (the speaker) would be personally very happy if they were to stay in India and not go away. Then there was another opponent of theirs the Hon'ble Mr. Couchman who had come forth as a meteor because the speaker had not heard his name before. This gentleman said:—If we go away then there will be

A Brahminical Oligarchy.

His first answer would be the words of Lord Byron:—"Our tyrants will then be still our own countrymen." Now they had a bureaucratic oligarchy of the Civil Service. They were told they will have a Brahminical oligarchy. If he was a Brahmin and if he was a tyrant he was still a countryman of theirs. He would much rather be oppressed by a tyrant who was a countryman than be oppressed by

Tyrants Who Came from Other Parts.

But was the Brahmin a Tyrant. A true Brahmin according to him was a learned man, an experienced man who knew the ways of the world as well as being a spiritual man, a man who was absolutely forgetful of himself a selfless man. If there was a Brahminical oligarchy he should be happy himself, provided the oligarchy consisted of true Brahmins-scholar Brahmins. There was no question of Brahminical Oligarchy. There never was any dispute between Brahmin, Kayastha and Vaidya. He could assure his English friends that if they ever received Home Rule their Home rule would be for Hindus Mahomedans and Christians, for all who wanted to make India his home and who wished to live the life of Indians, who wished to share in

The Joys and Sorrows of Indians

who wished to live in India as they lived in India. They would not try to confiscate the wards and properties of Sir Hugo Bray nor would they try to confiscate the property of other Englishmen under the Brahminical oligarchy nor would they quarrel with Mr. Beaton Bell and his children provided they made their home here and lived on the same land that the people here lived and were quite satisfied with the good things that the people had and put up with the evils which they had. What about those other people, their own kith and kin, those who eat in the same way and workship in the same way as themselves. He meant

The Domiciled Community,

The Englishman and his wife and children did they live in the same way? What was common between them? The children of the domiciled people went to missionary

schools and were educated there and unless one of them could go across the Kalapani and get some sort of varnish in the other parts of the world he was not treated with equality by the men who came out from England. If that was so what was the good of being the friend of the dumb millions and sticking up for right and justice.

Ambica Babu

The Hon'ble Mr. Ambica Charan Muzumdar, who presided over the meeting after Sir Chandra Madhab left owing to ill-health, made an appeal to the well wishers of the country to sink all differences and work unitedly. Unity alone would they in future as in the past secure the success of constitutional agitation.

Bengal Congress Split.

Efforts Towards Reunion.

CALCUTTA, September 25.

Sir Chandra Madhab Ghose has invited a large number of mufasil leaders as also leading members of both parties of the Congress Reception Committee to attend a conference to be held in his Calcutta house on the 29th instant, with a view to bringing about a compromise in respect of the split. Sir Chandra Madhab writes:—I do not belong to the Congress not to Home Rule League nor to any other political organisation, but it is my sincere and earnest desire that my countrymen, to whichever party they may belong, should act in harmony with each other and should not create strife and dispute amongst themselves, specially at a time when in view of the approaching visit of the Right Hon'ble Samuel Montagu to this country, there ought to be perfect unity and co-operation amongst all sections of the community.

DR. BOSE'S LIFEWORK.

Scientific Research Institute.

Funds for its Establishment.

BOMBAY, September 25.

The "BOMBAY CHRONICLE" has made a strong appeal to the Indian public for contributing Rs. 10 lakhs towards the funds of the Scientific Research Institute to be established by Dr. Sir Jagadish Chandra Bose of Calcutta and to be opened on the 30th November next. The paper says:—The honour of Indians is involved in the fruition of Dr. Bose's patriotic scheme, the scope of which will be far more extensive than any other institute in existence in India. Rs. 16 lakhs is needed, including the permanent endowment of Dr. Bose's Institute, towards which Dr. Bose has already devoted Rs. 5 lakhs, has life's savings and Mr. S. R. Bomanji, a citizen of Bombay has given a princely donation of Rs. 1 lakh. It is the national duty of all Indians, urges the paper, to raise the balance Rs. 10 lakhs.

Bombay

High Prices and Local Allowances.

Action by Bombay Government.

BOMBAY, September 25.

The Government of Bombay have just issued a Press Note, announcing the appointment of a Committee to consider the question of local allowance, particularly in the case of Government servants drawing less than Rs. 100 per month, and of house rent allowances for menial employers during the period of war. The step has been taken, says the Press Note, in view of the increase in prices and especially in the charge of living accommodation in Bombay.

Indian Girls and Nursing.

BOMBAY, September 25.

The Committee of the Nursing Association connected with the Jansetjee Jeejeebhoy Hospital here are making special appeal to Indian girls to take up training in nursing in view of the number of English and Eurasian nurses who have gone to war hospitals and hospital ships. Those now number 32 from J. J. Hospital Associations and the Normal Nursing Cadre. Sister Eleanor Mary, Sister-in-Charge has endeavoured to secure adequate number of suitable Indian probationers but as a general rule it is difficult to obtain Indian girls of good birth and of requisite education who are willing to take up nursing. The Committee urge that if daughters of comparatively well-to-do and better educated Indians go in for nursing more than they do at present, the Indian public will quickly realise the value of the profession and give to such nurses status to which they are entitled.

United Provinces

The Mohamedan Interned.

Demand of Release.

ALLAHABAD, September 25.

At a public meeting of the Hindus and Mahomedans held here with Mr. Nawab Abdul Mejid in the Chair, a resolution was passed expressing alarm and regret at the continued internment of Messrs. Mahomed Ali and Shaikat Ali and urging the Government of India to allay the excitement by ordering their immediate release.

The Hon'ble Pandit Motilal Nehru announced that Mrs. Besant, Messrs. Arundale and Wadia had accepted the invitation of the citizens of Allahabad and would come here on the 5th October. It is understood that the visitors will be given a public reception.

Recruiting in Lucknow.

More Vigorous Methods Wanted.

LUCKNOW, September 25.

At a meeting of the Lucknow district committees to assist recruiting it transpired that 900 recruits, the majority of them non-combatants have been secured in four months. The need for more vigorous measures to obtain combatants was emphasized by the Deputy Commissioner. Various talukdars are giving grants of land and cash rewards and recruiting parties consisting of military pensioners will be formed in each Tahsil to make village tours.

Burma

RANGOON, September 25.

The first development of co-operative Bank system in Rangoon area is to take place shortly in the opening of a Bank under the auspices of the co-operative Department to be run on lines of district Banks at Pokokku and a few other places. The management will be altogether under Burmans and loans will be made to cultivators in districts.

South India

The Maharajah's Jubilee.

TRIVANDRUM, September 25.

People's address to His Highness the Maharajah in connection with the Shashipoorthy was presented in the Durbar Hall this evening. The address was full of patriotic, loyal and grateful sentiments and contained reference to countless blessings conferred by His Highness. The address was enclosed in a handsome casket made of ivory and gold. His Highness in reply thanked the people and acknowledged His Highness' indebtedness to the paramount power and prayed for early and complete success to Great Britain and her Allies. "I assure you," said His Highness in conclusion, "that my greatest happiness lies in the welfare of my people".

Ladies Celebrate the Birthday.

The ladies of Trivandrum held a public meeting last evening in celebration of the Maharajah's 60th birthday, presided over by Mrs. Ramantampi, wife of Justice Ramantampi. Mrs. Raman Menon, wife of the Chief Justice gave presents to the children who took part in the variety entertainment. Speeches were made by a few ladies. The whole town was illuminated with Chinese lanterns, lights etc. The clock tower there gave a very magnificent appearance with this Highness's oil painted likeness and Travancore Court of Arms which was transparent over the light. The Dewan motored round the town at night and witnessed the illuminations. The members of the National Club enacted a farce last in the Town Hall in honour of Shashipurthy, and the amount collected goes to Shashipurthy Fund. His Highness will receive a public address this evening in the Darbar Hall.

Madras University Convocation.

Governor of French Settlements to Address.

OOTACAMUND, September 25.

His Excellency the Chancellor is pleased to announce that His Excellency Monsieur Martineau, Governor of the French Settlements in India, has accepted the invitation conveyed to him to give the address at the annual convocation of the Madras University to be held on Thursday, the 22nd November, 1917. The subject of the address will be "Historical Studies in South India".

ఆంధ్రవిద్యార్థి మహాసభ

ఆంధ్రవిద్యార్థి సోదరులారా! మనీ వట్టజనందరి విద్యార్థులీ పురమునకసరా నెలవులలో బందరులో జరుగు వ్యాధిమూలతోపాటు, ఆంధ్రవిద్యార్థి మహాసభను జరుపుటకు ప్రయత్నించుచున్నాము. విద్యార్థి సోదరులందరు ధనము మొదలగువానియందు తగుసహాయమునుజేసి విద్యార్థులను ప్రోత్సహింపవ్రోధింపకులు. —చిల్లరిగ వెంకటరమణారావు, కొమండూరి రాఘవాచారి, తల్లాప్రగడ రామారావు, పండ్లంగి భాస్కరరావు.

ప్రాధేసరు కాశ్యేగారి వక్తృత్వాధిభాండాగారము:— పూనానగర వాస్తవ్యులును, సంఘసంస్కర్తలును హింగిసు బదరకులో వికటంబు, కరణాలయ స్థాపకులును అగు ప్రాధేసరు దొండొ కేశవ కశ్యేగారికి 1918 సంవత్సరము, ఏప్రిలు 18 వ తేదీతో 60 సంవత్సరములు పూర్తియగును. ప్రాధేసరు గారి సహకారులు ప్రాధేసరుగారి గోత్రైజ్యుల్ని, ఉత్సవమును జరుపుటకు నిశ్చయించి స్మారక చిహ్నముగ నొక పుస్తక భాండాగారమును హింగిసు బదరకులో తెరుచుటకు సుద్యత్తులై యున్నాము. భాండాగార గ్రహమునకును దానికి వలయు కుర్చీలు, బెంచీలు, మేజీలు మొదలగు వానికిని 6 వేల రూప్యములు కావలసి యుండునని తెక్కవేయబడెను. ప్రాధేసరుగారి మిత్రులును, ప్రోత్సహకులును తమ త్యాగమును ఈ కార్య నిర్వహణమునందు వెల్లడి చేయవలెనని కార్యపారంభముల కోరుచున్నాము.

యజమానురాలు, దాసి:—కలకత్తాలో ఇలిసుటుపీధి 20 వ గృహములో నివసించుచుండిన శ్రేణతు సతిగారియొద్ద మొక భారతీయస్త్రీ దాసిగ నుండి తన యజమానురాలికి 4 వందలరూపాయలు బదులుఇచ్చెను. ఈ నెల 19 వ తేదీన దాసి రూపాయల నడుగగ యజమానురాలు కోపముచెంది తన దాసితో కయ్యమునకు ప్రారంభించెను. వారిరువురును మాటలు ముదిరి కొట్టుకొనసంతకు వచ్చెను. దాసిని చంపుకామె కత్తిని తీయగ ఆమె మహూడు అకత్తిని నూడదెరికి తనకత్తిని దాసిని విడిపించెను. ఆ మఱునాడు దాసి తన యజమానురాలిపై మేజిస్ట్రేటు గౌరీయొద్ద కేసుచేసెను. ఆమెకు నోటీసు పంపబడెను.

చెన్నైలో
కార్పొరేషను మీటింగు

ఈ నెల 21-న తేదీ శుక్రవారమునాడు సాయంత్రము కార్పొరేషను ప్రత్యేక సభ జరిగినది. జే. సి. మొలసీ గారధ్యక్షత వహించిరి. 1916-17 సంవత్సరముల కార్పొరేషను ఆడిట్ నివేదికను రిపోర్టును 1916 వ సంవత్సరమునకు హెల్త్ ఫీసు గార రిపోర్టును చర్చింపబడినది.

అధ్యక్షులు

సభను ప్రారంభించుచు కొన్ని విషయములను ప్రకటించిరి. 1916లో జనములు మొలకు 38.7-1917 లో 45. మరణములు. 1916 లో 36-1917 లో 38 1. 1916 లో శిశుమరణములు 291 4. 1917 లో 276-5. అంటు వ్యాధులు చాలిక్కి యున్నవను నూచినలుకలవు.

తీర్మానములు

“దొరతనమువారు నూచించిన గృహనిబంధనలను గూర్చి యుత్తరువులు ప్రకటింపవలెను. చింతాద్రి పేటలో ట్రాంప్ లె నను వేయవలెనని కార్పొరేషనువారు దొరతనము వారిని గోరుచున్నారను తీర్మానమును జే. సి. దేశికాచారిగారు రుప పాదించిరి.

దొరతనమువారి రిటేనలనే యుత్తరువులను పంపిరి. ఆ యుత్తరువులను సభ్యులకు త్వరలో పంపెదమని అధ్యక్షులు నడిపిరి.

చింతాద్రి పేట ట్రాంప్ లె నను గురించి రెండువందలై లను వేయించవలసి యున్నది. ధనలోపము కనబడుచున్నది. అని దేశికాచారిగారు నడిపిరి. చల్లాగురుస్వామిసెట్టి గారనువ దించిరి. ఏ. జే. పవెలుగారు బలపఱచిరి. ఇనుప సాములు వచ్చులోపల నితరపనులు తాపిపని పూర్తికావచ్చునని పవెలు గారనిరి. తీర్మాన మంగీకరింపబడినది.

“కార్పొరేషను పనుల కాఖచారు పనులు చురుకుగ జరుప లేదు. ముఖ్యముగ రోడ్లలపని ఏమియును జరుగలేదను” తీర్మా నమును గూడ దేశికాచారిగారే యుపపాదించిరి. ఇందులకు 4 లక్ష లాసంగబడగ 3 లక్షలు మాత్రమే వ్యయపరుపబడె ననిరి. ఈ తీర్మానమునుగూడ చల్లా గురుస్వామిసెట్టి గారే అనువదించిరి.

ఒక అసెంబ్లీలు ఇంజనీరును తగ్గించితిమి. ఇంజనీరులు ముగ్గురిలో నొకరిని తీసివేయుటవలన కొంతపని తగ్గకమానదు. మరియు చెన్నైలో పనివాండు చురుకుగా పనిచేయరని అధ్యక్షులు నడిపిరి. తీర్మానమునకు అనుకూలారు 5 గురురు ప్రతి కూలురు 5 గురును తటస్థులు 2 యను తేలిరి. తీర్మానము నెగ్గును పిగను లేదు.

“అడ్మినిస్ట్రేషను రిపోర్టు 75వ పేజీలోని విషయములు అసత్యములను” తీర్మానమును దేశికాచారిగారు రుపపాదించిరి. నూతన “జలసంబంధక ప్లానును లబ్ధియు 1916 వ సంవత్సరము నకుండు నెలలో మొదటపారి ముపయోగింపబడినది. అది మొదలుకొని మాత్రమే పరిశుభ్రోదకము పంపబడుచున్నది. అతి కష్టముమీద సిబ్బందివారు నీటిసంతకము శుభ్రపరచ గలుగుచున్నారు. ఏలయున నీటిలో జంతు నివయము చాల గలదు. పరిశోధక ప్లానుములు ఎంత నీటిని పరిశుద్ధి మొందించుటకు మొదట నిశ్చయింపబడినో దానికంటె 100 కి 38 పార్శ థికముగ పరిశుద్ధి నొందింపబడుచున్నది” అని ఆ పేరామందు వ్రాయబడినది.

1916 వ సం॥ రం నవంబరునుండి 1917 వ సం॥ రం మార్చి 31 వ తేదీ వరకును పరిశుభ్రోదకము పంపబడినా లేక నివేదికము లేదీ వరకును మాత్రమే పంపబడినా అని దేశికాచారిగారు రడిగిరి.

31-8-1917 వ తేదీ వరకును పరిశుభ్రోదకమే పంపబడినట్లు హెచ్చునగునగు రిపోర్టువ్రాసిరి గాని జనరెఫ్రిజు వర నెలలలో అపరిశుభ్రోదకము కొంత గూడ పంపబడినని గత మంగళవారముననే నాకు లేఖ చేరినదని అధ్యక్షులు నడిపిరి.

ఈతీర్మానమును ఏ. సి. పార్థసారధి నాయుడుగారు రనువదించిరి.

జలచంతయును పరిశుద్ధి ప్లానుముల గుండె పంపబడినదిని నివేదికమున వ్రాయబడిన గాని అట్లుపోలేదని తెలియుచున్నది. ఇది అసంగతమని గొ॥ యాహుబుహుస్సేనుగారు రనిరి.

నివేదికములో నున్నదితప్ప అంతనీరును పోలేదు. నివేదికము సవరింపబడనని అధ్యక్షులు లనిరి. తీర్మాన ముపసంహరింపబడినది.

“మ్యూనిసిపల్ ట్రస్టు క్రింద చాలసాము వ్యయపరుపబడినది. నివేదికమునందు దాని పరిశీలనమేమియును కనబడదు. కాన ప్రతివత్సరమును ప్రత్యేకముగ దానిని గూర్చిన నివేదికము గూడ పంపబడవలెనని” దేశికాచారిగారు రుపపాదించిరి.

ఇందులకు నే నంగీకరించితిని. అనుభవజ్ఞులగు కమిషనరు లీ విషయమున తోడ్పడవలెను దొరతనమువారి తనిఖీ నీరుపయోగము గాన జే. డబ్ల్యూ. కృషి, ఏ. జే. పవెలు, కుద్దునుబాదుసా సాహెబుగార్లొక సంఘముగ నేర్పడదగునని అధ్యక్షులు నూచించిరి. నూచన యామోదించబడినది.

“జిల్లాబోర్డు తాలూకా బోర్డులందువలెనే చిత్తు నివేదికమును మొదట సభ్యులకు పంపదగును రోడ్లు నీటి సప్లయ దిపములు మున్నగు విషయములను గమనించుటకు ఆర్థిక సంఘమును నియమింపదగునని” రావుబహద్దరు జి. నారాయణస్వామిసెట్టిగారు రుపపాదించిరి.

ఈ సంగతమున మూడు మార్లును నందు తప్ప తక్కిన వోట్లు కాకముల అంగడులు మాత్రమే బాగున్నవి. తక్కిన మాంసాదుల అంగడులు చాల నపరిశుభ్రములుగను వని మహమ్మదు ఓస్మాను సాహెబుగారు నడిపిరి.

కార్పొరేషను పాతకాలల యుపాధ్యాయుల జీతములు చాల తక్కువగా నున్నవి. దీపములు గూడ సరిగ తెలిగింపబడుటలేదు. అని రావుసాహెబు కలవల రామానుజము శ్రేష్ఠిగారు నడిపిరి.

ఉద్యానములు చాల దుశ్చిత్తియందున్నవి. నేపీయరు పార్కు కార్పొరేషను గిడ్డంగి యైనది. అని ఎం. డి. దేవదాసుగారు నడిపిరి.

రాబర్టును పార్కునందు చాల మార్పులు చేయబడినవి అధ్యక్షులు నడిపిరి.

ఇదివరకు నివేదికములందు విషయములు ముత్రమే నుడువబడుచుండెను. ఇటీవల నితరుల మనసులకు నెప్పిగలుగదగిన అపహాస్యముతో గూడిన వ్రాతలు కనబడ వారంభించెను. ఉపోద్ఘాతమున నాగ్రహమును కలిగించు వ్రాతలను వ్రాయుట చాల నక్రమము. అధ్యక్షుని ఉపోద్ఘాతమునందు రి వపేరాలలో “చిన్నమై త్రినమ బడు లడిగినను నొంగిలింపినను గూడ ధనము లభించునట్లు లేదు” అను మొకవాక్యము కలదు. నివేదిక ము నం దిట్టి వాక్య ప్రస్తుతము. చివ్వానిమ యముకంటె పారిశుద్ధ్య విషయమునకు ప్రాముఖ్య మొసగవలెనని. ఉన్నచో ప్రత్యక్షుగు పాతకాలముండవలెను. లేనిచో లేక నేపోవలెనుగాని సామాన్యగు పాతకాల యుండగూడదనుట చాల వాక్యార్థకరము. కమిషనరుల సహకారభావమును గూర్చి అధ్యక్షులునడిపిరి. కార్యనిర్వాహకులకు సహకారులగుటకు కమిషనరులు సంసిద్ధులుగాని కార్యనిర్వాహకులన్ని విషయాలలోను కమిషనరుల సహాయము నంగీకరించుటలేదు. నేను “ప్రవాసితుడ నగునైర్లందు దేశి యుడ” నని అధ్యక్షుడు వ్రాసికొనెను - ఇందులకు నాకు జాలకలిగినది. హెచ్చుజీతమును పుచ్చుకొనను బహుసంపద ములకును క్లబ్బులకును నిలయనుగునగర రాజమున నివసించుచు తాను ప్రవాసితుడనని అధ్యక్షుడు చింతించుట చాల వింతగానున్నది. ఇటీవల మదరాసు మెయిలుపత్రికలో మొకలేఖ ప్రకటింపబడినది. ఆ లేఖయందు కార్పొరేషను పనులను గూర్చిన గోల కిగ్గవలెనని వ్రాయబడినదని ఏ. సి. పార్థసారధి నాయుడుగారు నడిపిరి.

నివేదికమును గూర్చిన అభిప్రాయముల కధ్యక్షుని సభ్యులకు వందనము లొసరించెను. “కార్యనిర్వాహకులు చేసిన మేలులకును కేడులకును వారితో పాటు కమిషనరులు గూడ బాధ్య”లని వ్రాయుట సముచితము గాదని రామానుజము శ్రేష్ఠిగారు రిరి. ప్రపంచమందుగల అన్ని కార్పొరేషనుల వలెనే చెన్నైలో కార్పొరేషను గూడ సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును కలిగియున్నది. నేనట్లు వ్రాయుట యగౌరవనూచకమని సభ్యులు తలంతులేని అది సత్యమే అని అధ్యక్షుడు నడిపెను.

కమిషనరులకు గల అధికారలోపమును వారెరింగి యున్నారని దేశికాచారిగారు నడిపిరి.

కమిషనరులకు చాల సధికారము కలదు. వారికి ధన విషయమునగూడ సధికారము కలదు. పరిపాలనా విధానము వై సధికారము కలదు.

ఫలితము లననుకూలముగ నుండిన కార్యనిర్వాహకుల తోపాటు కమిషనరులను బాధ్యులగుదురు. కాని ఫలితము లననుకూలముగ లేవు. కార్పొరేషను ఆత్మనింద నొసరించుకొన సగత్యము లేదు. లేలు పేరునకు కష్టములను తెలుపుట మాత్రమే కమిషనరుల విధిగాదు కార్పొరేషను చేసిన పనులను

గూర్చి లేలు పేరునకు సగత్యముగ తెలుపుట గూడ కమిషనరుల పనియే యగును. నేను చెన్నై పట్టణమువంటి సగరముల నెన్నిటికో చూచితిని. ఆ సగరములందలి రాజమాన్యములతో పోల్చిచూచిన చెన్నై పురియందలి రాజమాన్యములే చాలబాగుగా నున్నవి చెప్పగలను. మన పనులలో లోపమేమియును లేదని నేననుగాని యొకరునచ్చి మీపనులన్నియు పాడుగానున్నవనినచో నన్నియు నంత పాడుగా లేవని చెప్పట నియోజిత సభ్యుని విధియగును. దీపములు వెలిగించుట సమగ్రమని ఎవ్వరును చెప్పలేదు. చమురు కంట్రాక్టుదారులు సరియైనవారుగారుగాని అంతయు పాడుగా నున్నదనుట మాత్రము సమంజసము కాదు. కార్యనిర్వాహకులను కమిషనరు లాక్షేపించినచో తమ్ముతామే ఆక్షేపించుకొనినట్లుగను. నీటి సప్లయని గురించి నీరు మంచుదగునా కాదా. పరిశోధక ప్లానుములు సక్రమముగ నున్నవారేవా అను ప్రశ్నలు కలిగినవి. నీగు సమృద్ధిగా నున్నదనుట నిశ్చయము. ఏలనన అవిషయమున నెవరును ఆక్షేపించలేదు. ఆరోగ్యస్థితి గూడ చాల బాగుపడినది. కాన కమిషనరులు ప్రతివిషయమునను తొందరపడి ఆక్షేపించ గూడదు. స్థితిగతులను గుర్తింపగలుగుటకే రామానుజము శ్రేష్ఠిగారు ఆక్షేపించిన వాక్యము వ్రాయబడినది. ఇదికమిషనరులకును కార్యనిర్వాహకులకును సంబంధించిన ప్రశ్న గాదు. కమిషనరులుగూడ ఆసంతృప్తిని వెల్లడించినచో వారును ఆక్షేపకులలోనే చేరుదురు. కార్యనిర్వాహకులను కమిషనరులను ఒక్కసంఘమునకే చేరినవారు. ప్రజలంతయు పాడుగానున్న దన్న పుడు మంచుని చూపించుట కమిషనరులవిధియొప్పుది. మన మెంతయో చేసితిమి. కార్పొరేషను పరపతికొరకు కమిషనరులు వాదించవలెను. అని అధ్యక్షుడు నడిపెను.

కమిషనరుల అభిప్రాయములతో నివేదికమును దొరతనమువారికి పంపవలెనని మహమ్మదు ఓస్మానుసాహెబుగారు రుపపాదించిరి. ఏ. సి. పార్థసారధి నాయుడుగారు రుపపాదించిరి. తీర్మాన మంగీకరింపబడినది. అంతటితో సభముగిసినది.

20-9-17 వివాయక చవితి దినమున, కృష్ణాజిల్లా దీవి తాలూకా మోపిదేవి గ్రామమునందు స్థాపించబడిన శ్రీ వల్లీశ్వర గ్రంథాలయము తీరపున తొంగిరాల సుబ్రహ్మణ్యం గారి ఆధిపత్యముక్రింద ౪౪ జరుపబడినది. అందు జాతీయ పండుగయగు. వివాయక చవితిని గూర్చియు విద్యాభివృద్ధి బాల్యవృద్ధి వివాహములను గూర్చియు గ్రంథాలయ ప్రయోజనములను గూర్చియు ఉపన్యసించిరి. గ్రంథాలయ మిప్పటికి 200, గ్రంథములతోడను 30 మంది చందాదారులతోడను ఆభివృద్ధి గాంచుచున్నది. — కార్యదర్శి.

బ్రహ్మశ్రీ “రామేశ్వర” కవులరెడ్డిగూడెపు శతావధానము:—గుంటూరుజిల్లా సురైపల్లి తాలూకా ముప్పాళి, గ్రామ నివాసులును. “పండితకవి శరభము, బాల సరస్వతి” ఇత్యాది బిరుదాంకులగు రామేశ్వర శతావధానలలో మొకరగు శ్రీ జానకిరామకాశ్రి గారు మాపురమందు (రెడ్డిగూడెము) నెలకొల్పబడిన “రాజగోపాల పుస్తక భాండాగారమున సభ నలంకరించి మహ్యుండుపడేసి తిరిగి ఈ నెల 20-వ తేదీని మాగ్రామస్థుల ప్రేరేపణచే శతావధానము, గాంచించిరి. శతావధానము జయప్రదముగ జరుపబడిన పిదప, చంద్రదర్శనదోష పరిహారాధ్యయ (వివాహక చతుర్థి యగుటచే) శమంతకాపసారణయుక్త మగు సాత్రాజితియ కథను అశుకవిత్వమునఁ జెప్ప మన, తరు సరసకవితామామరిమచే సభికుల హృదయముల నానందాద్ధి నొలలాడించిరి. (ఒక విశేషిరి.)

మదరాసు కార్పొరేషను
ప్రకటనము.

1917 సెప్టెంబరు 27 వ తేదీ గురువారము రాత్రి 11 గంటలనుండి 28 వ తేదీ శుక్రవారము తెలవారుజామున 4 గంటలవరకు పరశువాకము, వేపేడి, బాబ్జిటపుక్, చింతాద్రిపేట, ఎగ్గూరు, తిరువల్లి కేసేలో నీరు రాకుండగ కుళాయిలు కిట్టివేయబడును. ఈమధ్యకాలమున ప్రస్తుతమందున్న గొట్టములు పూర్వపు 30 అంగుళముల గొట్టములతో చేర్చబడును.

రెవకొల్లింగు } జే. సి. మొలసీ,
26 సెప్టెంబరు 1917 } నెసిదెంటు.

నిర్బంధవిమోచనము

గుంటూరు జిల్లా సంతి మాతలపాడు గ్రామమునందు నిర్బంధవాసశిక్షలు తొలగింపబడిన వార్త 28-వ తేదీన తెలిసెను. నిర్బంధము క్షులగౌరవాఢము నాటిరాత్రి జననతోడను మంశవాద్యములతోడను ఊరేగింపు జరిగెను. ఉత్సవము విశేషాత్సవాకముగ నుండెను. శివాలయమునందగ్గనలుజరిగెను.

అందేలు, వాడియా బీసెంటు గార్లు నిర్బంధవిమోచనము లై కలవాల్ కర్నూలుజిల్లా ఆర్మీకూడు గ్రామమున 20 వ తేదీన తెలియజెప్పెను. రీడింగు రూములో సభ జరిగి ప్రభుత్వము వారికి కృతజ్ఞతను తెలిపిరి. నిర్బంధవిమోచన ఛాయాపటము నూరేగించి నిగ్గూరులకు బాలికలకు లడ్డలు మున్నగు వని పంచబడెను. (ఒక విలేఖరి)

సర్వాపురం.

అయ్యగారును, అరండేలు వాడియాగార్లును నిర్బంధ విమోచనము గాంచినందుకు సంతోషమును తెలియజేయు మా సుదర్శనీ కార్యస్థానమున పనిచేయు వారల కొకదియు నెలవీయబడి కార్యస్థానము మూయబడినది. మా కార్యస్థానమున పనిచేయుచున్న రాత్రిపాతకాలాబాలులకు ఉపాహారములు పంచిపెట్టబడినవి. "అనీబీసెంటు, అరండేలు వాడియా గార్లు నిర్బంధవాసము నుండి విడుదల గాంచిరి" అని చెప్పి యత్తుములు గల బోర్డు కార్యస్థానము ముందు ప్రేలాడగట్ట బడి యీ సువాస్త ప్రజల కందఱకును తెలుపబడినది. ఇందు కొరకు దొరతనము వారి నభినందించుచు యూనియనుజాక పతాకముకటి నెలకొల్పబడినది కాని ప్రతిదినమున పట్టణములోని మహమ్మదీయులు వచ్చి మా మహమ్మదాలీ సౌఖి దాలీగార్ల నేల విడుదలచేయలేదని ప్రశ్నలతో వేధించుచున్నారు. దైవానుగ్రహమువలన వారు కూడ వదలిపెట్టబడిరన్న శుభవస్తమానము నేదోలేపో ఆంధ్రప్రదేశ్ గాని రాగలదని వారికి నచ్చడెప్పు మున్నాము. త్వలో నట్టి సంతోష వార్త మీ పత్రిక మాకందించుగాక- కోయంబుత్తూరు నందలి యుపన్యాసములో శ్రీ వాడియాగారు నెలవీచి, 1500 మంది నిర్బంధితులకు త్వలో విడుదలగాంచి హిందూదేశ వాలావరణము మంటూరుగారు వచ్చు సరికి సంపూర్ణప్రకాంతి నొందుగాక- (సుదర్శనీ కార్యస్థానము- సర్వాపురం.)

నిడమర్రు.

ఈ నెల 18 వ తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ పత్రికలో శ్రీమతి అనీబీసెంటు, అరండేల్, వాడియాగార్లు నిర్బంధ విమోచనమైనది ప్రాసిన మహావానందవార్తను 19 తేదీ సాయంత్రం మా గ్రామ శ్రీసోతన పుస్తక భాండాగార సభ్యులు చదివి నందే ఆనందభావకులై 20 తేదీ ఉదయం నిసెంటు, అరండేల్, వాడియాగార్ల పటములను జాతీయకీర్తను భగవత్పీఠార్చనలో ఊరేగింపును వారిల పశ్చిమతీతలను గూర్చి ప్రతినిధి యునున ప్రజలకు పక్కాగా తెలియుటయు ఉపన్యసించుచు అయ్యత్సాహముతో గ్రామసంకీర్తన మొనర్చి చుట్టూర్చుము 2 గంటలకు పడమర లక్ష్మీనారాయణగారి యాధిపత్యముక్రింద నొక మహాజనసభను శ్రీసోతన పుస్తక భాండాగార స్థానందు దైవప్రార్థనతో ప్రారంభించిరి. అనీబీసెంటుగారు ఆర్మీగౌరవము, స్వాగతార్థము, సత్కార్యత్సాహము, కార్యవీక్ష మొదలగు సుగుణములను గురించియు ఆమె హిందూదేశమునకొనర్చిన త్యాగము, మహాశక్తియులను గురించియు నిర్బంధితుల విమోచన తన యావచ్చక్తిని వినియోగించుచు కొంతవరకు కృతార్థత నొందినట్టియు హిందూదేశము స్వపరిపాలనను మొందునట్లు సుదర్శనమును వినియోగించుటకు సంసిద్ధులైయున్న ప్రస్తుత బొరిటిష్ తామసా లనదగు 55 యాన. సుబ్రహ్మణ్యయ్యర్ మొదలగు మన నాయక మహానీయుల కృషిని గురించియు విపులముగాను, సుక్ష్మక్రముగానుగట్టలలోకొంతమంది ఉపన్యాసములనిచ్చి ప్రజలను దేశభక్తిప్రకారతుల మొనర్చిరి. ఆనభకు దాదాపు 200 మందివచ్చిరి.

రాజప్రతినిధిగారును దేశకార్యదర్శిగారు బీసెంటు, అరండేల్ వాడియా గార్ల నిర్బంధవిమోచన మొనర్చి హిందూదేశీయుల కృతజ్ఞతకు పాత్రులైనందు నిర్బంధిక్షితులై యున్న శ్రీయుత లజపతిరాయి, ఆవిందఘోష, మహమ్మదాలీ, హేకతాలీ, మొదలగు శతభక్తుల నందరిని విమోచకుల చేసి పాలకసాలితుల యన్యోన్యానురాగమును పెంపొందజేసి ప్రజల కృతజ్ఞతను సుపూర్ణముగ బడయవలె ననియు, హిందూదేశీయుల యభివృద్ధికి భంగకరమగు తన వ్రాతలచే ప్రజల సునంబుల మొప్పించు మొయిలువంటివృత్తుల నిరంకుశ, అసహనపువ్రాతలను దేశానర్థములుగాన అట్టిపత్రికలను గోరులందరు ఒక్క పెట్టున బహిష్కార మొనర్చి స్వగౌరవమును నిలుగజేయుకొనవలె ననియు తీర్మానించి అధ్యక్షుని యంత్యోపన్యాసముతో ఈ నాటి సభను జయప్రథముగ ముగించిరి. ఈనెల 16 వ తేదీన స్వదేశీవ్రతమును గూర్చి యీ గ్రామస్థులలో కొంతమంది సభచేసి స్వదేశీవ్రతమును పూని జోమసాచేర నొక ఖగారువ్రతమును సంతకములు చేసి సమర్పించిరి. (ఒకవిలేఖరి)

కాకినాడ తాలూకాబోర్డు - వైసుప్రసిడెంటు.

ఈ బోర్డు వైసుప్రసిడెంటు శ్రీ బుజ్జా నూర్యప్రకాశరావుగారు ప్రసిడెంటుగ నియమింపబడినది మొదలు ఇప్పటి వరకు ఆపదల భారీగా నున్నది. దాని యొన్ని కను జూలై 21 వ తేదీన జరిగినసభలో ముగియగా. గంటి వేంకటరావు, దుగ్గి రాల వేంకట నూర్యప్రకాశరావుగారు దరఖాస్తు వారులుగ నుండిరి. వోట్లయొన్ని కలలో లెకరకువోట్లు సహా చెరి సరుముగా యేడేసివోట్లు వచ్చినందున డిప్యూటీబోర్డు ప్రసిడెంటుగారు మరల ఎన్నిక జరుగునటుల యూజునిడిరి. ఆ యంత్యపు ననుసరించి జరిగవలసిన యొన్నికలై బోర్డువారు ఈనెల 22 వ తేదీన సమావేశమయిరి. వెనుకటి యిరువురు దరఖాస్తు దారులే యిప్పుడును నిలిచిరి. ఈ సమావేశమునకు విచ్చేసిన 17 గురు మెంబరులలో డివిజను డిప్యూటీకలెక్టరు సహా 5 గురు గవర్న మెంటు ఉద్యోగీయుమెంబరు లుండిరి. విషయములట్టికలలోని యంత్యములు క్రమముగ తీర్మానింపబడి చిట్టచివరకు 10 గంటలవేళ వైసుప్రసిడెంటు ఎన్నిక విషయము రాగా ముగియగాల వేంకటనూర్యప్రకాశరావుగారి తమ్ములు ముగిలక్ష్యుడేదరాజుగారు లేచి తిరిగి యొన్నిక జరుగవలయు ననియు డి.బో. ప్రెసిడెంటుగారిచ్చిన ఉత్తరపు సక్రమము కాదనియు ఇప్పటి ఎన్నికను మరియొక సమావేశము వరకు నిలువవలసిన దనియు కోరినంతలో ప్రెసిడెంటుగారు డి.బో. ప్రెసిడెంటుగారి యంత్యపుప్రకారము నేడేమిన్నిక జరుగవలసిననే యనియు ఆ యంత్యపునందలి యితరవిషయముల చర్చించుట కీబోర్డువారికి నధికారము లేదనియు చెప్పిరి. అంతి దరఖాస్తుదారు లిరువురునుగాక మిగత 15గురు మెంబరులు (ప్రసిడెంటు సహా) కాకితములపై తమ కిష్టమున్న దరఖాస్తు దారుల పేర్లు వ్రాసి బాలటుపెట్టెలో నుంచిరి. ప్రెసిడెంటుగారు పెట్టెలోని వోట్లు కాకితమును దీసి పేర్లవరుసను రెండుబొత్తులుగా పేర్చి లెక్కించి నూర్యప్రకాశరావుగారికి 6 ను వేంకటరావుగారికి 9 వోట్లను వచ్చినవనియు వేంకటరావుగారికి ఎక్కువవోట్లు వచ్చినందున వారే యొన్నికొనబడినని బాహుళ్యముగ నిశ్చయించిరి. అంతట లక్ష్యుడేదరాజుగారు తిరుగలేచి బాలటుకాకితములను తమకు చూపువని యడుగ అటుల మాపబడననియు నిబంధనలకు విరుద్ధమనియు ప్రసిడెంటుగారు చెప్పగా లక్ష్యుడేదరాజుగారు సదరు వోట్లు కాకితములు మీరుమాపనివో మీరు క్రమముగ లెక్కించితిరో లేదో మెంబరులెల్లు యాభిగనమృతమనిరి. అంత ప్రసిడెంటుగారు అడివరకు పేర్చికరకులో బెట్టి బొత్తులుపెట్టెలోనుంచి నకరమున వ్రేకిపిసి మరల లెక్కించి వెనుకటి నిధమునే ప్రకాశరావుగారికి 6 ను వేంకటరావుగారికి 9 యు వోట్లు వచ్చిననని తిరిగి హెచ్చరించిరి. ప్రకాశరావుగారు గంతటలేచి నిబంధనలకుల పుస్తకమునతీసి "బాలటు కాకితములను మెంబర్ల సమక్షమున లెక్కింపనగు" నని అగ్రమిచ్చు యింగ్లీషు మాటలను చదివిరి. అమాటల క్షణము వోట్లు కాకితములను మెంబరులకు చూపవలయునని అగ్రము కాదని ప్రసిడెంటుగారు చెప్పమండగా మరల లక్ష్యుడేదరాజుగారు లేచి బాలటు కాకితములను మెంబరులకు జూపుటయే క్రమమయిన పనియని సామాన్యబుద్ధికి సయితము దోమననియు అట్టియాచారము మునిసిఫో ఎన్నికలలోనే గాక అను బోర్డులో కూడ నని వరకుండే ననియు చెప్పిరి. అంత ప్రసిడెంటుగారు బాలటు యొక్క ముఖ్యోద్దేశము కాకితములను మెంబరుల కగవరకు నుండే రహస్యముగా నుండుటయే యనియు మునిసిఫాలిటియొన్నిక నిబంధనలను బోర్డుయొన్నికల పద్ధతులకును భేదము చాలగలదనియు నదివరకు తమ బోర్డులో నట్టి యాచారమున్న ను అది నిబంధనలకు విరుద్ధ మైనదగుటచే దాను దానికి బద్ధులము కామనియు తామవలంబించిన చర్య యనంత్యక్షికిరముగ నే మెంబరు కైనను దోచిన వారు నై యధికారులకు విజ్ఞాపించు కొనవచ్చునని ప్రసిడెంటుగారు చెప్పిరి. దేదరాజుగారికి ప్రసిడెంటు గారియందు విశ్వాసము లేకపోయినవో డిప్యూటీకలెక్టరుగారి కా కాకితములు చూపించి నిజము తెలిసికొనవచ్చును గదా యని మరియొక రనగా అభీసర్గందరు నొకటేవిధ మనియు తామే కాకితములను చూచుకొనవలయుననియు, అనుద్యోగీయు ప్రసిడెంటుగారి చర్యలు ఉద్యోగీయు ప్రసిడెంటు చర్యలను మించిన విరంతుశక్తితో నున్నవనియు చెప్పిరి. ఈ చర్యను వినుచున్న రివిన్యూ డివిజను ఆఫీసరుగారు దేదరాజుగారి ఆక్షేపణను ప్రసిడెంటుగారి తీర్మానమును రికార్డు చేయవలయునని ప్రసిడెంటుగారు రిటులజేసిరి. కాకినాడ తాలూకా తహశీలుదారువారు ప్రసిడెంటు గారియందు నమ్మకముండుట మనకు విధి యని ఉగగడించిరి. వైసుండి చిననవారికి లక్ష్యుడేదరాజుగారి మాటలవలన వ్యక్తపడిన సందేహ మన మంజనముగను ప్రసిడెంటుగారి చర్య విశ్వాస్తాము కాదనుట కను దుస్సహముగను దోచినది. విజ్ఞాపంతులగు విద్యార్థికులకు దెలియని భర్త్యమునునా యని నేను సందేహపడితిని గాని స్వప్రయోజనపరత్వమునకు వివేకమునకు గడు దూర మని సమాధానపరచుకొంటిని.-(సాక్షి)

పంచమసభ.

ప్రస్తుతము మనదేశమును ఆందోళనపఱచుచున్న జాతి యభావమును, అది చాల్చుచున్న కాభోపకాఖలగు స్వరూపములను దేశాభిమానులగు తామందఱకు గోచరమైన విషయములే. సనాతన ధర్మోద్యమము, త్రిత్రిశు, వైశ్య కాపు, వెలమ, కమ్మ మహాసంఘోద్యమములును, నవీనముగ వెలువడిన బ్రాహ్మజేతరోద్యమములును మొదలగున వన్నియు అట్టి స్వరూపములేయని జాతీయంతర్దృష్టిగల ప్రతివానికినిస్పష్టము. అట్టిభావమే నిన్ను జాతు లవలగువానిని గూడ కదల్చుచున్నది. ఈ భావము ప్రస్తుటమై ఏకోన్మఖమునకు రావేయచున్నది. ఈ ఫలప్రాప్తికై అక్టోబరు మాసాంతమునగాని, నవంబరులోగాని పంచమసభయొకటి బెజవాడలో జరుప నిశ్చయింపబడినది. వారు సాధారణముగ బీదలును, దీనులును అగుటచే ఉన్నతజాతులు వారికి చేయూత నొసగవలసిన విధియై యున్నది. మన ప్రజానాయకు ల నేత లిదివఱకే దీనిని గూర్చి తమ యామోదమును తెలిపి యున్నారు. కనక తామందలు దీనికి సుముఖులుగ నన్నట్లు తెలుపుచు ద్రవ్య సహాయముచేతను, తదితరవిధములను ఈ సమద్యయనునకు దోడ్పడఁ బ్రార్థితులు.

ఇట్లు విన్నవించు, పట్టు కేశవప్రెస్, భూపతిరాజు వేంకటపతిరాజు, స్వామి సహజానంద, వున్నవ లక్ష్మీనారాయణ, కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావు, అయ్యంకి వేంకటరమణయ్య, బొమ్మరెడ్డిపల్లి గంగరాజు, వేమూరి రాంజీరావు, గూడూరి రామచంద్రరావు.

మ.రా:- ప్రత్యుత్తరములకు చిరునామా: "గూడూరి రామచంద్రరావుగారు, గుడివాడ, కృష్ణాజిల్లా.

ఈ పంచమ మహాసభ చెన్నరాష్ట్రమున కంఠకును సంబంధించునటుల ముద్రానుసంధు జరుపుట ఉచితమని పలువురి యభిప్రాయము. భాషాసామ్యము లేకపోవుట యీ సభ రాష్ట్రీయముగ జరుపుటకు అటంకముగ నున్నది. రాష్ట్రీయ సభ నవంబరునెలలో చెన్నపురియందు సమావేశమగుటకు ప్రయత్నిములు జరుగుచున్నవి. ఆంధ్రదేశమునకైనను భాషాసామ్యము లేమియొక్క కొంత లేకుండునటుల రాష్ట్రీయ సమావేశమునకు పూర్వముననే అనగా అక్టోబరునెలలో బెజవాడయందు ఆంధ్రపంచమ మహాసభ జరుపుటకు నిశ్చయింపబడినది. ఈ సభయందు గానింపవలసిన తీర్మానములను స్థిరపఱచుటకు పంచముల సాంఘిక ఆర్థికస్థితి తెల్లమగుట యవసరము. అందునకు ఈ క్రిందివివరము కావలసియున్నది. కనక యీ యుద్యమమునకు సుముఖులగు వారందఱు కొరక వికగమునసమకూర్చి సాధ్యమైనంత త్వరలో పంపఁ బ్రార్థితులు.

ఒక్కొక్క పంచమపల్లెకు.

- 1. సంఖ్య:- మూలపెన్ని గృహములు, మాదిగలపెన్ని, వాకినాండపెన్ని, దాసగ్గపెన్ని గృహము. 1-కి జనమెందఱు, పురుషులు ఎందఱు, స్త్రీలెందఱు, పిల్లలెందఱు?
- 2. జననమరణములు:- ఇప్పటినుండి 10 సంత్సరములు వెనుకవఱకు జననములెన్ని, మరణములెన్ని మరణము లేకాణములనల్ల, ఏ వయస్సులలో, అంటుబాడ్డములా, ఏది, దీప్త బాడమైన యంతకాలము?
- 3. భూవనతి:- మటుంబము 1-కి ఎంతభూమి ఉన్నది. పల్లూ, మొజ్జా, బండెరా.
- 4. గృహములు:- స్వంతగృహము బున్నవా, పెంకుటివా, పూవా, స్థలముల పరిమాణము.
- 5. పశువులు:- ఏజాతి పెన్ని, గేదెలు, ఆవులు, గున్నలు, మేకలు, గొట్టెలు.
- 6. బుణములు:- ఎకరికి (జాతి) (I) ద్రవ్యరూపమా- చేబదుల్లా - నోట్లూదనా - తొకట్లూమీదనా - బుణముల మొత్తములు - నడిరేటు - ఎంత కాలము నుండి - ఎంత తిరినది-ఇంక వెంత తిరవలెను. (II) ధాన్యరూపమా - నాములు- ఎంత ధాన్యము - నాము రేటు - తీర్చవలసిన కాలపరిమాణములు (III) తీర్మానము నాకరి మూలమునా.
- 7. వృత్తి:- కూలియా, పాలేరు తనమా-స్వంత భూమి వ్యవసాయమా - చిల్లర నర్తకమా - వేరయ.
- 8. ఆదాయము:- వైఠ్ డెప్పర డేనల్ల యెంత-కోజా 1-కి గాని - మాసము 1-కి గాని - సంత్సరము 1-కి గాని.
- 9. మంచినీళ్లనసతి:- నూతులుగాని, చెరువులుగాని ఉన్నవా ఎన్ని.
- 10. కత్తులు:- ఉన్నవా ఎన్ని. దేనిలో నెందఱు. రైతుల మూలమున కలిగినవా, వారిలోని అంతకలహమును ద్రవ్యసంబంధమా, వివాహములు మొదలగు రక్తసంబంధమా.
- 11. వివాహములు:- మారుమములు బున్నవా, స్త్రీలలో నెన్ని, పురుషులలో నెన్ని.
- 12. శిక్షలు:- (I) సివిలు-ఎంత మొత్తములకు ఎంత కాలము (II) క్రిమినలు ఏ నేరములకు ఎంత కాలము.

మ.రా:- ఈ వివర మంతయు సచుకూర్చి పుస్తకరూపమున ప్రచురింపబడును.

పజాభిప్రాయములు

I

6-వ ఆంధ్రవిద్యార్థి సభ.

అయ్యా,

గడచిన వర్షమున యీ సభ నెల్లూరు పురమునందు జరుగునట్లు నిశ్చయించబడినది. కాని కొన్ని అసందర్భములచే ఆ సభ సమావేశ మగుటకు వసతులు లేవనడెను. నెల్లూరు విద్యార్థులు సభను జరుపవలయునని చాలపాటుపడి గడుటకు సందియములేదు.

వారు చందాలు మొదలగువాని నన్నింటిని వసూలు చేసి సభకువలయు సాగుగ్రామ సేకరించి యుండెరి. అయితే అకస్మాత్తుగా వారివారి పనులను ఆపుకొనవలసివచ్చె. పునః స్తవ్యులలో కొందఱువారు సభ జరిగించుటకుయత్నపడరయిరి. వారు లేనిపోని భయములను బాంబర మనస్సులతో కాంగ జేసిరి. అందుచే చాల మంది విద్యార్థులు వెనుదీసిరి. సభ, బాలరియందు నికమత్యము లేనియెడ జరిగించుటకు కష్టముగ తోప దానిని నిలిపిరి.

గడచిన సంవత్సరము ఈ సభకుగాను రు. 54-8-0 మాత్రము వసూలు చేయబడెను. అందు 31-10-9 మాత్రము వ్యయముచేయ బడెను. మిగతవైకము 22-18-8 మాత్రము ప్రైజరుగారివద్ద యున్నది. ఇంతేకాక గడచిన రసీదుపుస్తకము (60 లేక 70) లు కూడ యున్నవి. అవి యీ సంవత్సరమునకు ఉపయోగ పెట్టుకొనవచ్చును.

పోయిన సంవత్సరమున కార్యనిర్వాహక సభవారు కడపట ఒక ప్రదేశమందు సమావేశమయి, మిగిలినవైకము (22-18-8) యీ సంవత్సరము జరుగు విద్యార్థిసభకు పంపవలయునని తీర్మానించిరి. అట్లే ఆవైకము పంపబడును. ఈ సంవత్సరమైన అందరునుగూడ సభ విజయప్రదముగా జరుపుదురని నమ్ముచున్నాము.

నెల్లూరు

ఎం. హనుమంతరావు.

II

ఆంధ్ర మహాసభ.

అయ్యా,

మాంబెగ్య మంత్రి ఇండియాకు విచ్చేయునప్పటికి దేశమంతయు ప్రకాశముగ నుండి జాతీయసమస్యలను నిదానముగ చర్చించుట ఆత్మనసరమని అందఱును అంగీకరించి యున్నారు. అట్టి ప్రకాశ వాతావరణము గల్గించు విషయమున మహాజను లెల్లరును సభ క్రి పూర్వముగ ప్రభుత్వము వారికి తోడ్పడుట అత్యవసరము. కాని ప్రభుత్వమువారు సహితము జనులవాంఛలనాదరించి దేశమందంతటను కృపాపూర్వకముగ తీర్మానములను ప్రసాదించి దుఃఖితుల సంతోషపరచ నిహా జనులు తోడ్పడుటకు నిరాకరింతురేమో యని సందియము పొడవయిచున్నది. బ్రిటిషురాజ్యము మానవ స్వాతంత్ర్యమునకై ఘోరముగ బోరుచున్న సమయమున మన జాతిసార్వభౌమనియొక్క సాలితులలో ఒక్కొక్కరికిని ద్వేషభావము లేకుండునట్లు చేయుట ఇండియా గవర్న మెంటు వారియొక్క భర్తమై యున్నది. ఈ మధ్య నిష్పంధ విధానములలో గలిగించిన మార్పుల వలన మన ప్రభువుల దృక్పథము పూర్తిగ మారిన దనియె చెప్పవలసి యున్నది. ఆ కారణము చేతనే ఇది వరకు రాజకీయాభిప్రాయముల వలన బంధితులు గాబడినవారి నెల్లరును విముక్తులజేయుట అవసరమైయున్నది. అట్లు గానించినచో రాజభక్తికిని, దేశభక్తికిని జన్మస్థానములగు అనేక గృహములలో శాంతియును ఆనందము వెల్లివిటియునని, నాదృఢ నిశ్చయము. అందుచేత బెజవాడనుందు జరుగబోవు ప్రత్యేకాంధ్ర మహాసభలో ఈక్రింది తీర్మానముల బెట్టబోవుచున్నాడను. ఈ యద్యమమున సానుభూతులగు ఆంధ్రులెల్లరును తోడ్పడి యాతీర్మానముల నిర్వహింప బ్రాధితులు.

(1) దేశములో రాజకీయవాతావరణమున శాంతి గలిగించుటకై దేశరక్షకచట్టముక్రింద నిర్బంధితులు గాబడిన శ్యామసుందరచక్రవర్తి మున్నగు మహాశయులను ఏ నిబంధనలకును లోబరచక విడుదల చేయవలసిన దనియు నేరములు మోపబడు నని భీతిచే దేశమునుండి వెలువరింపబడిన శ్రీయుత ఆరవిందఘోష, లజపతిరాయ మున్నగువారికి స్వాతంత్ర్యము గలిగింపవలయు ననియు ఈసభవారభిప్రాయపడుచున్నారు.

(2) దేశమున జనుల మనఃకోభమును బోగొట్టి శాంతి నెలకొల్పుటకై రాజకీయనేరస్థుల నెల్లరును ప్రభుత్వమువారికి యుక్తమనితోచిన మరతులప్రకారము విడుదల చేయవలసిన దని జాతి సార్వభౌమమును ఇండియా ప్రభుత్వమువారును ప్రార్థింపబడుచున్నారు.

(3) ధిల్లీ సాంచలదేశములకు లోకమాన్య తిలక్ వివిన చంద్రసాలు మున్నగు నాయకులు పోగూడదని చేసిన నిర్బంధపు ఉత్తరువులు వెంటనే రద్దుచేసిననే తప్ప ఇటీవల ప్రభుత్వమువారు నెలకొల్పిన ఉదార సంవిధానమువలన పూర్వమయిన లాభము గలుగదని ఈ సభవారభిప్రాయపడుచున్నారు.

(4) బంగాళ సాంచాలములలోని జనులు తమ రాష్ట్రములలో నిర్బంధితులగు జనుల విమోచనముకొరకును జాతి సార్వభౌమని జనుల పౌరస్వత్వముల స్థాపించుటకును అందోళనము చేయుట ధర్మమని ఈసభవారు నూచించుచున్నారు. చెన్నపురి, ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ.

గంజాం మండల గ్రంథాలయ సభ

(మా స్వకీయ విలేఖరుని యొద్దనుండి)

బరంపురం, నెవ్వంబరు 24:—ఈ వైపేరుతో 23-9-17 వ తేదీ ఉదయమున పట్టణ పాఠశాలాధ్వనమం దొక సంఘ మేర్పాటు గాబడెను. ఈ సమావేశమునకు గంజాం మండల గ్రంథాలయ ప్రతినిధులును, న్యాయవాదులు, ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థులు మున్నగు పురజను లనేకులు విచ్చేసిరి. మా మండలమం దిరువది గ్రంథాలయములున్న ను పదమూడు గ్రంథాలయములనుండి మాత్రమే ప్రతినిధులు విచ్చేసిరి. నాటి సభకు మ.రా.శ్రీ, వరహగిరి వేంకట జోగయ్య పంతులుగారధ్యక్షతవహించిరి. తొలుత అగ్రాసనాధిపతిగారు గ్రంథభాండాగారముల విషయమై కొంతవడి యుపన్యసించిన పిమ్మట, మండలమందలి గ్రంథాలయముల చరిత్రములను గూర్చి ఆయా గ్రంథాలయ కార్యదర్శులును, ప్రతినిధులును రాని గ్రంథాలయముల చరిత్రను ఇతరులును చదివిరి. పిమ్మట గ్రంథాలయ సంఘ నియమము లేర్పాటు గాబడెను. ఆ నియమముల ననుసరించి యీ సంఘమును నిర్వహించుటకుగాను, వరహగిరి వేంకట జోగయ్యపంతులుగారిని యధ్యక్షులుగను, గరిమెళ్ల సీతారామయ్య పంతులుగారిని యుపాధ్యక్షులుగను, పోతాప్రగడ సింహాచలం పంతులుగారిని, ప్రధాన కార్యదర్శిగను భాండాగారుగను నేర్పరచిరి. ఈ మండలమందు గల గ్రంథాలయములు జేయు పనులను గమనించుటకును, వై సంఘముయొక్క యుద్దేశ ప్రకారముగా క్రొత్త భాండాగారములను వారి వారి కేర్పరిచిన తాలూకాలయందు స్థాపించుటకుగాను, బ్రహ్మపురాంధ్ర భాషాభివృద్ధి సమాజపు కార్యదర్శిగారగు, గాదె రాజుచున్నారపంతులుగారిని బరంపురం గుం నూరు తాలూకాలకును, మండపాక పార్వతీశ్వరశాస్త్రిగారిని, చిత్రపురం, బిడి తాలూకాలకును, తిత్తి బలరామయ్య నాయుడుగారిని, పలాస, లెక్కలి తాలూకాలకును, పట్టూరి స్వామిబాబుగారిని నరసన్నపేట, శ్రీకాకుళం తాలూకాలకు సంచార కార్యదర్శులుగా నియమించిరి. తరువాత రాజోవు సభకు చిత్రపురమునందు జరుపుటకు తీర్మానించిరి. అనంతరము అగ్రాసనాధిపతిగారు, మన మండలమున ఈ భాండాగారాభివృద్ధికై యెక్కువగా పాటుపడవలెననియు, చెప్పెడి మాటలకును, చేసెడి కార్యములకును యెక్కువ భేదముగలదనియు, ఇట్టి సభలు జరిపించిన కార్యములు నెరవేరవనియు, యీ యుద్ద్యమము యెక్కువ శ్రద్ధతో, గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు మండలములయందు జరుపబడుచున్నదనియు, మొదలగు విషయములను గూర్చి యత్యంతతృప్తిహముతో గంభీరముగా నుపన్యసించిరి. పిమ్మట మా స్వరాజ్యసమితి కార్యదర్శిగారగు, ఎ. ఆప్పల నరసయ్యనాయుడు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు, అధ్యక్షులకును, వై గ్రామములనుండి విచ్చేసిన ప్రతినిధులకును కందనములు జెప్ప సభ కరతాళధ్వనులతో ముగిసెను. వై గ్రామములనుండి విచ్చేసిన గ్రంథాలయ ప్రతినిధులకు మా ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజమువారు భోజనాది వసతుల సేర్పరచి వారల నెక్కువగా గౌరవించినందులకు సమాజమువారింతయు వందనీయులు.

కడచిన 22 వ తేదీని రాత్రి 11-15 గంటలకు కటకమునందు 10, 12 సెకండ్లవఱకు భూకంపము కలిగినది. అందఱును భయభ్రాతులైరి. కాని ప్రమాదమేమియు గలుగలేదు. (స్వకీయవిలేఖరి.)

అద్భుతనివారిణి.

126

ప్రొఫెసర్ జేమ్సుగారి ఎలెక్ట్రోటానిక్ పెరల్లు

ఇది బలహీనులకును, నీరసమయమునందును, నిద్రలేకుండుట, జ్ఞాపకము, తక్కువగను, మెదడు దిష్టాగా నుండుట,

పనియందెంతమాత్ర మిచ్చలేకుండుట, నిస్సత్తువ, బలహీనులు, ఆయాసము, శుక్లవర్ణముగోగ్ధులును విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు గుమస్తాలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు, మొదలగు వారికి ప్రతీ స్తమైవమందు; బలమును గలిగించును. అనేక వేలమంది ఇందువలన బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినమే ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోస్తరు ఒకమాత్ర పరీక్షింపుము.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0

40 ,, ,, ,, 2-0-0

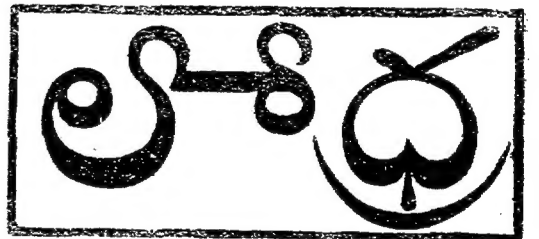
నవీనము! పరిమళద్రవ్యముల రాజు నవీనము!!

అల్ట్రా దిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి ఆపూర్వ వాసనయును కలదు. ఆలోకహిత సారాయి మొదలగువాటి యొక్క సంబంధము బాత్రిగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాయై వైకగాని 2-రి చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందన కనము మధ్యలోనుంటే యెంత సుఖమయిన వాసనను అనుభవించ నచ్చునో అంత అనుభవించురు. ఇతర వాసనలు యే వేనియండినా యీ ఆలోదిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుము. కల 1/2 ద్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 } వి.పి. చార్జి
,, 1 ద్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0-12-0 } రూ. 0-4-0
,, 1/2 అవున్సుబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 } ప్రత్యేకము
ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ అందు కెమికల్ కంపెని.

నెం 155, జుమ్మామసీదు వీధి, బొంబాయి.

చంద్రాను యేజంటు:- మెనాలా భువనాత్మం మూర్తి
వై నానాబారు కోడ్, మదరాసు.

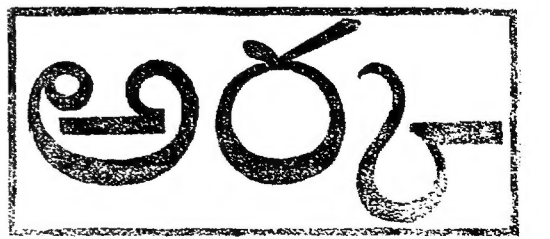
గర్భాశయ సోగనివారిణి:- శ్రీలక్ష్మి గారు యుతుసూల బహిష్టి కాకుండుట ఆకాలబహిష్టి, మెలబాధిగాను, తక్కువగానుపోవును, మనుమనోగము, కంఠాహీనత, రక్తహీనత, చులబద్ధకము, నూతికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరికాళ్లు, ఆరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీ మర్మ వ్యాధిలను కుదుర్చును.

వెద్దబుడ్డి రు 8-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:- ఇది రక్తహీనత, చులబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేనావ్రణములు, సుఖసంకటములు, నిస్సత్తువ, కడుపులో మంట మొవలగువ్యాధులను నివారించి కఠినమువలన కాంతిని ముఖమునకు లేజన్మును యిచ్చును.

వెద్దబుడ్డి రు 8-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

జ్వర నివారిణి బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద బోషధశాల, 166 9, బందరువీధి, మద్రాసు.

త్రాంచి:- సికింద్రాబాదు అండ్ నెల్లూరు.

